

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 2. SEPTEMBRA 1976

ŠTEVILKA: 35. LETO: XXV

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarnja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

KOMUNISTI O TRENUTNEM STANJU V ŽELEZARNI IN URESNIČEVANJU AKCIJSKEGA PROGRAMA

Na današnji seji konference Zveze komunistov železarnje bodo obravnavali trenutno stanje v Železarni v zvezi z uresničevanjem akcijskega programa. Kot osnova za razpravo na konferenci bo služilo gradivo, ki ga v nadaljevanju v celoti objavljamo, ki je sinteza mnenj in stališč, ki so bila izražena na sestankih osnovnih organizacij Zveze komunistov v Železarni in ki jih je dokončno obdelala grupa za gospodarjenje pri tovarniškem komiteju ZK. Gradivo je obravnavalo tudi tovarniški komitej ZK in ga sprejel kot osnovo za razpravo na današnji konferenci.

SAMOUPRAVLJANJE

Na področju samoupravljanja ne beležimo načrtovanega in pričakovanega napredka. Posamezni vodilni delavci in vodje SDS še vedno nimajo pravega odnosa do samoupravne aktivnosti in družbene or-

ganiziranosti. Temu ustrezajo tudi rezultati dela, zato bo treba skrbeti posebno za delo delovodskega kadra. OO ZKS in SDS bi morale občasno analizirati njihovo delo.

Člani samoupravnih organov in drugih odborov sprejetih stališč in

sklepov ne prenašajo v bazo in sloni to delo na članih in funkcionarjih družbenopolitičnih organizacij, ki pa niso vedno o vsem dovolj seznanjeni.

Zagotoviti bo treba odgovore samoupravnim delovnim skupinam na vsa njihova vprašanja, pripombe ali predloge za dopolnitev samoupravnih aktov, še posebej, če je za sprejemanje predpisano osebno izrekanje. Doselej odgovori niso bili vedno zagotovljeni, ali vsaj ne ustrezni.

Manjka kratkih informativnih sestankov med vodilnimi in delovodji z namenom pravočasnega informiranja, tako ponekod akcijski program tudi po enem mesecu ni bil obravnavan, seveda tudi ne izdelan za obrat.

Z oblikovanjem nove organiziranosti se na TOZD prenašajo večje odgovornosti in pravice. Vztrajati moramo na razčiščenih ekonomskih odnosih. Ustrezno moramo prilagoditi samoupravno organiziranost z natanko opredeljenimi pristojnostmi in določenim področjem dela ter postopki usklajevanja.

Posebno pozornost moramo posvetiti opredelitvi dela skupnih služb v odnosih med sektorji in TOZD ter SOZD.

Materiali za obravnavo na SDS so obširni in premalo razumljivi.

GOSPODARJENJE IN POSLOVNA POLITIKA

V nekaterih obratih prevladuje mnenje, da so letni družbeni plani postavljeni previsoko. Zastavljeni

(Nadaljevanje na 7. strani)

NEKAJ DEJSTEV OB NALOGAH SINDIKATA PRI URESNIČEVANJU NAČRTOV RAZVOJA DO LETA 1980

Na julijski seji sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, na kateri so obravnavali naloge sindikata pri sprejemanju in uresničevanju načrtov razvoja, je imel uvodni govor podpredsednik sveta Djure Vekić iz katerega povzemamo del, ki ga je objavil Informator za sredstva informiranja v organizacijah združenega dela in občinah, ki ga izdaja svet Zveze sindikatov Jugoslavije – zvezni odbori sindikata.

»Družbeni načrt Jugoslavije za obdobje 1976–1980 označuje začetek vsebinskega prilagajanja ustavnih načel o družbenem planiranju, enakopravnega usklajevanja interesov med socialističnimi republikami in avtonomnimi pokrajinami o skupnih ciljih in smereh razvoja ter popolnejšega uveljavljanja socialističnih samoupravnih odnosov.

Aktivnost nosilcev planiranja pa se med drugim ne zaključuje z dajanjem pripomb in predlogov, sprejemanjem načrtov organizacij združenega dela, mestnih, samoupravnih interesnih in družbeno političnih skupnosti. Ta se po načinu kontinuiranega planiranja nadaljuje in pomeni neprekinjen proces.

V preteklem obdobju smo ustvarili take rezultate v gospodarskem in družbenem razvoju ter v skupni preobrazbi družbenih odnosov, ki

nam omogočajo, da se v prihodnjem obdobju še hitreje razvijamo. Ne glede na vso celovitost strukturnih in drugih problemov, ki jih prenašamo iz preteklega obdobja, doseženi

(Nadaljevanje na 2. strani)

REMONT SM PEČI 03 ZAKLJUČEN

Dela na obnovi SM peči 03 so bila 27. avgusta v glavnem zaključena, tako da so ob devetih uri začeli s sušenjem peči. S sušenjem spodnjega dela peči pa so začeli že nekaj dni prej. Na tej peči je bilo opravljenega razmeroma veliko dela, ki ga ob odločitvi za obnovo peči nismo predvidevali, bilo pa je potrebno, če smo hoteli usposobiti peč za obratovanje dalj časa.

Temu primerno je bil postavljen tudi prvi termin; in sicer, da bo peč izročena nazaj v proizvodnjo 15. julija. Takoj, ko smo začeli rušiti ostanke razjedene spodnje konstrukcije peči, smo bili prepričani, da je bil prvi terminski plan obnove peči zelo nerealno postavljen, čeprav smo pri postavitvi rokov za posa-

mezna dela sodelovali z vsemi izvajalci. Postavili smo drugi terminski rok, ki je predvideval, da morajo biti vsa dela končana do 15. avgusta. Ta termin bi moral biti tudi dosežen, če bi delo potekalo tako kot smo predvidevali. Da delo ni potekalo tako, je bilo nekaj subjektivnih, precej pa

(Nadaljevanje na 2. strani)

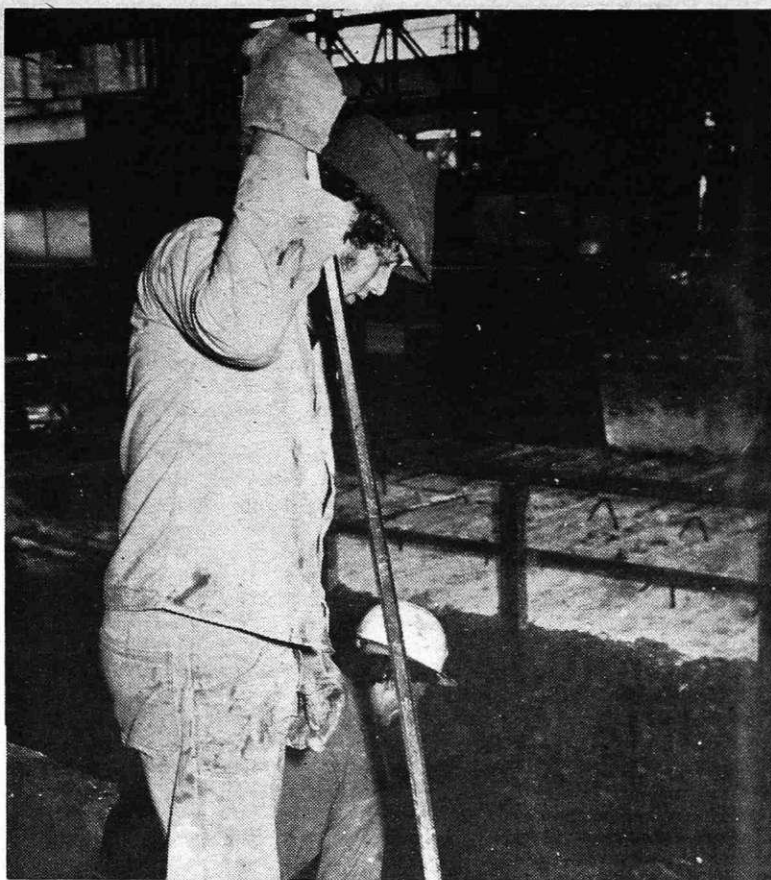
PRED SEJO ZBORA ZDRUŽENEGA DELA SKUPŠČINE SRS

Danes se bomo na kratko seznanili še s tem, kako je ustavno sodišče reševalo zadeve, ki se nanašajo na REŠEVANJE USTAVNOSTI IN ZAKONITOSTI V SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTIH.

V samoupravnih interesnih skupnostih se kaže zaostajanje pri uveljavljanju ustavno opredeljenih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Zaostajanje izhaja predvsem iz tega, ker ni dosledno izpeljan delegatski sistem iz temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti uporabnikov ter izvajalci posameznih dejavnosti. Zato imajo samoupravno organizirani delovni ljudje premalo možnosti, da sami razpravljajo in odločajo o sredstvih, ki jih je treba za to nameniti, ter da ocenjujejo obseg in kvaliteto opravljenega dela. Ustavni princip svobodne menjave dela je na področju samoupravnih interesnih skupnosti še zelo malo prisoten v resničnem življenju.

Delegatsko sestavljene skupščine so še vse preveč v položaju tistega, ki več ali manj potrjuje predloge, ki so jih pripravili v izvršilnih organih oziroma strokovnih službah. Strokovne službe pa imajo skupaj z izvršilnimi organi dominantno vlogo, ki je v nasprotju z ustavno določenimi odnosi na tem področju. Značilno zanje je pokroviteljski odnos do delovnih ljudi, prevzemanje odločanja mimo samoupravne baze, včasih pa se zgodi celo to, da zavestno sprejemajo nazakone odločitve v interesu neke na svoj način pojmovane družbene koristnosti. Zato je naloga družbenopolitičnih organizacij, da se še bolj angažirajo

(Nadaljevanje na 3. strani)

SLABI PROIZVODNI REZULTATI V AVGUSTU

Čeprav smo v Železarni po še ne popolnih podatkih v mesecu avgustu zaostali za operativnim mesečnim programom okrog pet odstotkov in smo odpremo približali 30.000 tonam, pomeni to dosti slab rezultat, če upoštevamo, da so bili operativni načrti posameznih temeljnih organizacij združenega dela in obratov nižji, kot je bilo kumulativno predvideno po družbenem planu za ta mesec. Pri tem je seveda tudi nekaj objektivnih vzrokov, med katerimi sta nedvomno najpomembnejša podaljšanje popravila največje SM peči v martinarni in okvara velikega pogonskega motorja v valjarni žice na progi profila 320, zaradi česar je proizvodnja stala skoraj sedem dni, poleg pomanjkanja naročil in drugih znanih vzrokov, medtem ko dopustniške odsotnosti ne moremo šteti med vzroke, ker smo se v Železarni dogovorili za bolj enakomerno koriščenje letnih dopustov oziroma, ker je to nekje že upoštevano v operativnih načrtih. Seveda ta trenutek še nimamo na voljo podatkov kot so produktivnost, stroški, izpeni, reklamacije in podobno, da bi lahko podali bolj celovito sliko stanja. Vsekakor pa doseženi proizvodni rezultati v avgustu niso zadovoljivi.

Po posameznih organizacijah združenega dela pa so bili doseženi naslednji rezultati:

V TOZD TALILNICE so za mesečnim operativnim programom zaostali za okrog dva odstotka in sicer največ v martinarni in livarni, kjer so dosegli le 90 % operativnega načrta, medtem ko so ga v samotarni presegli za 26, na plavžu za 10 in v elektro jeklarni za dva odstotka.

V TOZD VALJARNE pa so v preteklem mesecu dosegli le 92 % operativnega programa, pri čemer ima pomemben vpliv zastoj v valjarni žice. Noben obrat ni dosegel z operativnim programom predvidenih količin. Zaostanek v posameznih obratih znaša: valjarna žice 16 %, valjarna štekel in termična obdelava 13 %, valjarna profilov osem odstotkov, valjarna bluming šest in valjarna debele pločevine en odstotek.

V TOZD HLADNA PREDELAVA so edini v avgustu za dober odstotek presegli predvidene količine z operativnim programom. Le-tega niso dosegli v obratu vratni podboji, kjer so zaostali za 45 %, v žebeljarni, kjer znaša zaostanek tri odstotke in v profilarni, kjer je zaostanek za okrog en odstotek. Tako kot že vse mesece doslej so mesečni operativni načrti najbolj presegli v elektrodnem obratu in sicer za okrog deset odstotkov. V ostalih obratih pa je presežen: v jeklovleku za okrog štiri odstotke in v hladni valjarni ter žičarni za okrog en odstotek.

Seveda so to podatki zbrani še pred iztekom zadnjih dveh dni in še nedokončno obdelani, zaradi česar lahko pride do manjših odstopanj navzgor ali navzdol, vendar pa ne bistvenih. Bolj popolno sliko vam bomo posredovali v naši prihodnji številki s komentarji direktorjev temeljnih organizacij združenega dela.

PROTESTNO PISMO S TRIGLAVA AVSTRIJSKEMU VELEPOSLANIŠTVU V BEOGRADU

Delavci Slovenskih železarn in drugi planinci, zbrani v nedeljo, dne 29. avgusta 1976 na vrhu Triglava, najvišjega vrha Jugoslavije, simbola slovenskega naroda, okrog katerega so naši predniki tisočletja kljubovali germanizaciji,

protestiramo

proti nadaljevanju raznarodovanja Slovencev onkraj Karavank.

Niso se pozabljeni žalostni dnevi okupacije v drugi svetovni vojni, v kateri so pri uničevanju in germanizaciji pomembno vlogo odigrali nacisti iz sosednje Avstrije, posebej nemčurji iz Koroške.

Žalostno je to, da se tri desetletja po najbolj kruti vojni v zgodovini človeštva in zlomu fašizma ponovno dvigujejo nacistične vsedline ter koroškim Slovincem in gradiščanskim Hrvatom jemljejo osnovne pravice in ponos do naroda, ki mu pripadajo.

S sosedno Avstrijo želimo živeti v mirnem sožitju, zato pa je potrebno s koreninami izriniti nacionalistične klice. Slovenska manjšina pa naj bi bila most za spodbujanje vsesplošnega sodelovanja.

Delavci – planinci Slovenskih železarn

KOMUNISTI ŽELEZARNE O IZPOLNJEVANJU AKCIJSKEGA PROGRAMA

Sekretar tovarniške konference ZK Železarnje Marjan Žitnik sklicuje za danes popoldne drugo sejo konference ZK Železarnje.

Konferenca bo na današnji drugi seji seznanjena z obširnimi gradivom, ki ga je pripravila grupa za gospodarjenje. Gradivo se nanaša na izpolnjevanje akcijskega programa v Železarni. Beseda bo tekla o samoupravljanju, gospodarjenju in poslovnih politiki, o investicijah ter o vzdrževanju. V obravnavi bo prav tako problematika nabave in prodaje, kadrovskega sektorja, nagrajevanja in delovne discipline. Spregovorili bodo tudi o tistem delu gradiva, ki obravnava naročila za mesec september ter o reklamacijah.

Pričakujemo lahko, da bosta razprava in sklepi, sprejeti na današnji seji, spodbuda za nadaljnje delo pri izpolnjevanju akcijskega programa Železarnje.

»V petek, 27. maja je odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne na seji obravnaval predloženi akcijski program ter podprl njegova izhodišča in vse konkretne naloge, ki jih vsebuje.

Delavskim svetom temeljnih organizacij združenega dela odbor predlaga, da ga sprejmejo, seznanijo z njim samoupravne delovne skupine, vendar pa naj se začne takoj izvajati. Na osnovi tega programa naj izdelajo obrati, oddelki in druge organizacijske enote podrobne in konkretne akcijske programe, ki naj jih sprejmejo samoupravne delovne skupine, njihovo izvajanje pa redno mesečno zasledujejo.

Tako smo zapisali v uvodu, čemur je sledil akcijski program Železarne, v 22. številki Železarnja, 3. junija letos. Poleg te celovite informacije, ki jo je sprejel omenjeni odbor, so bili še osebno od vodstva tovarne obveščeni vsi direktorji TOZD, poleg še posebne informacije, ki jo je izdala uprava podjetja.

V uvodu akcijskega programa oziroma izhodišč in konkretnih nalog, je bilo dovolj jasno in konkretno povedano zakaj je potrebno, da na vseh nivojih sprejmemo akcijske programe in se na osnovi le-teh kar najbolj gospodarsko oziroma stabilizacijsko obnašamo in delamo. V naslednjih treh mesecih smo lahko tako v Železarni, kakor tudi po drugih potih informiranja brali in slišali o dovolj kritični situaciji v Železarni, kot posledici tržnih gibanj, s pozivi k najbolj racionalnemu in odgovornemu delu.

Kljub vsemu temu se človeku vsiljuje zaključek, da smo se nekako v Železarni v počitniških mesecih uspavali, ali pa pozabljali na naloge sprejete z akcijskimi programi, ali pa jih obravnavali preveč formalistično. Seveda to ne bi mogli očitati vsem, ker so se v posameznih primerih dovolj resno in odgovorno lotili teh nalog. K temu »uspavanju« je nedvomno svoj delež dodal tudi relativno dober osebni dohodek v teh mesecih tako, da mnogokje niso dovolj resno jemali situacije v Železarni, kot posledice tržnih gibanj in končno tudi naše premajhne odgovornosti. Resnica je žal še vedno taka, da dokler nas ne prizadene osebni dohodek, ne jemljemo stvari dovolj resno.

ČEPRAV NIMAMO DOVOLJ NAROČIL, IMAMO DOVOLJ DELA

Razen vsega tega, nemalo preseneča tudi to, da v zapisnikih iz sestankov samoupravnih delovnih skupin še v juliju in avgustu beremo »da so obravnavali akcijski program«, poleg tega, da se je v teh dveh mesecih sestalo izredno malo samoupravnih skupin, še manj pa je primerov, da bi v tem času na sestankih obravnavali analize uresničevanja akcijskih programov. Verjetno pa v tem pogledu ni bilo tudi dovolj ustreznih oziroma konkretnih in dovolj analitičnih informacij. Informacij, ki bi dovolj realno prikazovale gibanje stroškov, izplena, produktivnosti dela, akumulacije, čistega dohodka in podobno, za kar prav gotovo še nimamo izdelane ustrezne metodologije za vse temeljne organizacije združenega dela. Dejstvo je, da so odbori za gospodarstvo in delavski sveti v temeljnih organizacijah združenega dela dovolj redno obravnavali mnoge od teh komponent, neke tudi dovolj redno spremljali izvajanje akcijskih programov, vendar pa te informacije niso prodrle do samoupravnih delovnih skupin.

Ob vsem tem se znova vsiljuje tudi vprašanje, kako daleč smo v Železarni prišli v pogledu delitve dohodka po rezultatih dela. Dejstvo je namreč, če bi to dosledno uveljavljali, kar je tudi naša ustavna naloga, potem bi se verjetno do teh vprašanj bolj odgovorno in prizadeto obnašali. Tako pa se nam zgodi, da smo v mesecu juliju, ob relativno slabih proizvodnih in poslovnih rezultatih, zabeležili letos najvišji poprečni osebni dohodek, čeprav je bil utemeljen z nekimi korekcijami, ki pa najbrž niso bile v pravem času opravljene.

Hitreje in bolj učinkovito bomo morali uresničevati ta ustavni princip, ki ga osnutek zakona o združenem delu v svojem 110. členu takole opredeljuje: »Osebni dohodek delavca se oblikuje po rezultatih njegovega dela in po njegovem osebnem prispevku, ki ga je dal s svojim živim delom in z gospodarjenjem z družbenimi sredstvi kot s svojim in družbenim minulim delom, k povečanju dohodka temeljne organizacije, v skladu z načelom delitve po delu in v sorazmerju z rastjo produktivnosti svojega dela in dela delavcev v drugih temeljnih organizacijah, s katerimi je združil delo in sredstva, ter skupnega družbenega dela.« Mi pa se še vedno zadovoljujemo z nagrajevanjem na osnovi vrednosti delovnega mesta in z nekaterimi simboličnimi kriteriji učinkovitosti, kar pa je še zelo daleč načelu delitve po delu.

Naslednji element, ki prav gotovo tudi sodi v okvir te obravnave pa je vprašanje razvitosti in učinkovitosti samoupravne sistema. Če smo v preteklih letih lahko govorili o zelo pozitivnih vplivih samoupravljanja na gospodarjenje, produktivnost dela in podobno, tega danes ne bi mogli trditi, ker že nekaj časa zaznavamo v Železarni določeno stagnacijo na tem področju. Le preveč dolgo se namreč že vleče vprašanje nove samoupravne organiziranosti, še bolj pa vprašanje uresničevanja dohodkovnih odnosov v temeljnih organizacijah združenega dela.

Vsa ta vprašanja menimo, da sodijo v okvir obravnave sedanjega ekonomskega položaja Železarne oziroma v zvezi s tem k obravnavam uresničevanja akcijskih programov v posameznih sredinah. Kajti le z doslednim in odgovornim uresničevanjem samoupravno sprejetih akcijskih programov in sočasnim učinkovitim reševanju oziroma uveljavljanju načela delitve dohodka po delu, nadaljnjem razvijanju samoupravljanja in uveljavljanja dohodkovnih odnosov v temeljnih organizacijah združenega dela, lahko pričakujemo tudi konkretne premike na področju, boljšega gospodarjenja, boljših poslovnih rezultatov, višje produktivnosti dela, znižanja stroškov in podobno. Pri tem pa se bomo morali odločno spoprijeti tudi z miselnostjo, da za višjo produktivnost, boljše gospodarjenje in podobno, skrbijo samo delavci v proizvodnji. Ta skrb je naložena tudi skupnim službam.

V zadnjem poglavju akcijskega programa Železarne, ki govori o delovni disciplini smo v uvodu zapisali »Čeprav nimamo dovolj naročil, imamo dela dovolj«. Pri tem je predvsem poudarek na skrbi za nadaljno rast produktivnosti in izkoriščanje našega delovnega časa. K temu bi lahko dodali le to, da med tem delom, moramo tudi mnogo bolj učinkovito in produktivno reševati tudi vprašanja, ki se nanašajo na nadaljnje poglobljanje samoupravljanja in uveljavljanja načela delitve dohodka po delu.

NEKAJ DEJSTEV OB NALOGAH SINDIKATA...

(Nadaljevanje s 1. strani)

skupni razvoj, prirodni pogoji, kadrovska baza, številnost delavskega razreda in razvitost njegove strukture, nivo življenjskega standarda in razvoja samoupravnih odnosov, nam omogočajo, da bomo v prihodnjem obdobju ustvarili hitrejši razvoj proizvodnih sil in samoupravnih socialističnih odnosov.

Samo v predhodnem petletnem obdobju je Jugoslavija, ne glede na zelo velike tako notranje kot zunanje probleme, s katerimi je bila soočena (kriza v mednarodnih ekonomskih odnosih, otežen izvoz zaradi recesije, inflacija in stabilnost, zaostrevanje nesorazmernosti v razvoju, nacionalizem in liberalizem, prenapeta delitev nacionalnega dohodka idr.), uspela ustvariti poprečno stopnjo rasti s preko šest odstotkov, ki jo je uvrstila v najožji krog držav z najbolj dinamičnim gospodarskim razvojem. Naš samoupravni sistem je v takih zapletenih pogojih pokazal vso svojo sposobnost, vitalnost in ogromno prednost v reševanju razvojnih nalog, v odnosu na druge družbeno ekonomske sisteme.

V preteklih petih letih je bil družbeni proizvod povečan za 36 %, industrijska proizvodnja za 48 % in kmetijska za okoli 15 odstotkov. Vrednost osnovnih sredstev v industriji, računana po stalnih cenah, je povečana za 30 odstotkov. V preteklih petih letih je bilo za 5,6 milijard uvožene opreme. Število zaposlenih se je povečalo od 3.850.000 v letu 1970, na 4.758.000 v letu 1975 ali za 23 odstotkov. V preteklem petletnem obdobju je bilo odprtih 900.000 novih delovnih mest, vključenih še 560 tisoč novih delavcev na osnovi zamenjave tistih, ki so iz različnih virov odšli iz delovnega odnosa, tako da je bilo v tem času v družbeni sektor vključenih 1,5 milijona novih delavcev. Od tega je okrog 700.000 mladih strokovnih kadrov. To je toliko bolj pomembno, če upoštevamo, da je v letu 1974 in 1975 v kapitalističnem svetu, zaradi krize in recesije, ostalo brez dela okrog 17 milijonov delavcev.

V tem obdobju je pomembno popravljena starostna struktura osnovnih sredstev. Preko 50 odstotkov skupnih osnovnih sredstev ni starih več kot pet let, kar dokazuje razširjanje in povečevanje tehnološke osnove združenega dela.

V istem času so se pomembno razširili tudi naši ekonomski odnosi z zunanjim svetom. Sedaj se blizu 25 odstotkov skupne vrednosti družbenega proizvoda realizira v mednarodni izmenjavi. Ohranili smo zunanjo likvidnost države in povečali devizne rezerve v zelo težkih in zaostrenih pogojih, zaradi inflacije in recesije v svetu.

Prikrat smo prišli do nadpoprečnega razvoja nezadostno razvitih republik in pokrajin, kar je izraz uresničevanja politike enakopravnosti in solidarnosti v razvoju vseh narodov in narodnosti.

Jugoslavija je v predhodnem obdobju uspela zagotoviti tudi dostojno skupno povečanje standarda po poprečni stopnji šest odstotkov. Pri stanovanjih, stanovanjski izgradnji in proizvodnji ter koriščenju trajnih potrošnih dobrin, je prišlo do velikih sprememb. Izgrajenih je bilo okrog 700 tisoč stanovanj, povečano je število otrok zajetih v organizirano družbeno varstvo, izboljšana prehrana, povečano število otrok in mladine v šolah in fakultetah, razširjena je materialna baza zdravstvenega in socialnega zavarovanja.

Naš gospodarski in družbeni razvoj so v preteklosti spremljali in karakterizirali, razumljivo tudi mnogi zapleteni problemi, od katerih reševanja, še posebno nekaterih, izhaja predloženi načrt. To se, kakor je znano, nanaša na materialne disproporcije v proizvodnji in potrošnji, nastale na starih osnovah razvoja, katere še nadalje povzročajo nestabilnost, počasen porast produktivnosti in povečanje eksten-

zivnosti v gospodarjenju na škodo kvalitativnih elementov, potem ekstenziven in neracionalen razvoj družbenih dejavnosti, deficit v potrošnji in plačilni bilanci, prenapeta delitev nacionalnega dohodka, slabosti v nagrajevanju idr.

Ti in drugi problemi so posledica nekaterih objektivnih protislovij v našem razvoju, ki se pojavljajo na višjem nivoju razvoja proizvodnih sil, katerih reševanje pa zahteva, ne samo daljši čas, temveč tudi povsem drugačne osnove, modele in mehanizem v sistemu družbene reprodukcije, katere je neobhodno potrebno izdelati in pri tem izhajati iz ustave in njene ustvarjalne vsaditve v sistemske zakone ter dosledno ustvarjanje v vsakodnevni družbeni praksi.

Z doslednim uresničevanjem s planom postavljenih ciljev in nalog, ob hitrejšem razvoju samoupravljanja na načelih ustave in na teh osnovah skladnejšega razvoja, bo omogočilo, da homo v naslednjem desetletnem

obdobju, od sedanjih 1.000, dosegli 2.000 dolarjev na prebivalca.

V tem petletnem obdobju moramo ustvariti skupno poprečno stopnjo gospodarske rasti v višini sedem odstotkov in letne poprečne stopnje rasti industrijske proizvodnje v višini osem odstotkov, kmetijske štiri odstotke, zaposlenost 3,5 % (okrog 880 tisoč novih delovnih mest v petih letih), produktivnost štiri odstotke, izvoz 14 %, uvoz 10 %, osebni in realni standard 3,5 %, rast družbenega standarda 7 %. Stanovanjska izgradnja in razvoj po poprečni stopnji osem odstotkov (v teh petih letih bo zgrajenih okrog 820 tisoč novih stanovanj).

Te stopnje rasti kažejo, da se opredeljujemo za zelo dinamičen razvoj, toda tudi za velike obveze. Odgovornost in naloge so toliko večje, ker v tem obdobju moramo reševati tudi nekatere dosti težke probleme, ki jih prinašamo iz predhodnega obdobja.

REMONT SM PEČI 03...

(Nadaljevanje s 1. strani)

tudi objektivnih vzrokov. Med subjektivne vzroke lahko štejemo, da je bilo v času remonta — posebno pri izvajanju zidarskih del, dana vedno prednost tekočim remontom na ostalih SM in električnih pečeh. Seveda, če bi imeli na razpolago dovolj industrijskih zidarjev, bi lahko istočasno zadovoljivo izvajali tekoče remonte, kakor tudi obnove dela na peči 03. Kot posebna težava, ki je vplivala tudi na čas izgotovitve, pa je ta, da so vsa remonta dela in popravila posameznih delov konstrukcije izvajali brez načrtov, tako da so bile težave pri prilagajanju novih delov konstrukcij, katere pa so se delala tudi bolj na pamet, kajti celotnih načrtov za to peč ni. Delno je vplivalo na nemoten potek del tudi pomanjkanje določenih profilov za konstrukcijo, ki so bili dobavljeni z zamudo.

Pri vsem tem pa ne smemo prezreti tega, da so se vzdrževalci kljub temu pri tem delu izredno prizadevali ter skušali delo dobro in tudi čimprej opraviti. Kdor je sledil obsegu del, je moral priznati, da je bilo vložena veliko truda in tudi precejšen del samoiniciative. Pred vsem pa moramo poudariti, da je bilo vse-skozi in povsod v osredju varno delo. Če upoštevamo, da je na razmeroma majhnem prostoru delalo več različnih izvajalcev, je bil ta poudarek na varnem delu še kako potreben, saj bi lahko že z manjšo nepazljivostjo prišlo do težjih nezdov. Morda je tudi pomembno povedati, da je med objektivnimi vzroki za podaljšanje predvidenih rokov tudi pomanjkanje žerjava, saj sta dva žerjava morala poleg posluževanja štirih peč v obratovanju, opravljati še vsa dela pri remontih tako tekočih kakor tudi obravnavanega. Včasih je bilo potrebno počakati na žerjav in tako so takšna čakanja vplivala na potek remontnih del.

Zelo pomemben je bil pri remontu predlog, da se konstrukcija sestavlja zunaj, v opuščenem skladišču starega železa, kar je pripomoglo k hitrejši montaži in pa razbremenitvi žerjavov pred pečmi, saj so potem montirali kar sklope konstrukcije. Pobudnik tega zasluži vse priznanje.

Pri vsem tem pa moramo še povedati, da smo obnovo peč izvedli z lastno montažo, ki je dalj časa prej ni sodelovala pri remontih na SM pečeh. Seveda je za to število ljudi na montažnem oddelku, ki so bili poleg remonta SM peči 03 angažirani še na remontih drugih naprav, le prevelik napor in so zaradi tako velike angažiranosti na tem objektu in ostalih remontih zaostala nekatera druga dela, razen tega pa niso mogli koristiti svojega rednega dopusta. Za zadovoljevanje vseh potreb bo potrebno povečati število montažerjev.

Ko danes ugotavljamo, da so bila dela zadovoljivo opravljena, moramo poudariti, da smo v tem času morali porušiti in odstraniti 250 ton konstrukcije in 1300 ton obzidave. Del konstrukcije poravnati in obnoviti, obrabljene dele zamenjati in to vse skupaj spet povezati v celoto in istočasno vgraditi 1400 ton opeke. Ko seštejemo vse te tone in primerjamo s številom ljudi, ob sklepu lahko rečemo, da smo opravili veliko delo in da ljudje kljub določenim pomanjkljivostim zaslužijo priznanje. Tako so skupaj preobrneli čez 3000 ton materiala.

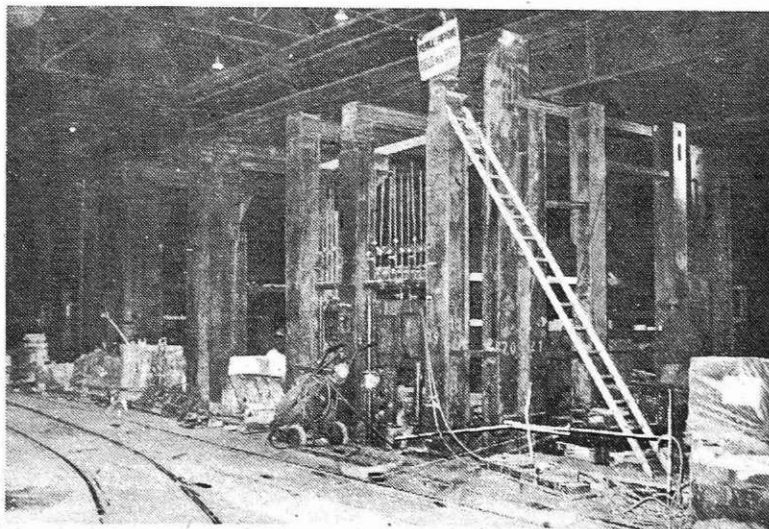
Stane Torkar
referent za remonte

V OBČINI 200 NOVIH VPISNIKOV POSOJILA ZA CESTE

Od zadnjega našega poročanja pred štirinajstimi dnevi, je v občini nanovo vpisalo posojilo za ceste 98 oseb in sicer v višini 198.600 din. Tako je doslej po stanju, 30. avgusta v jeseniški občini vpisalo posojilo 11.767 oseb v skupnem znesku 20.476.264 din, ali 107,35 odstotka, kar pomeni 107,35 % moralno prevzete obveze v občini. V A grupi — delovni ljudje v organizacijah združenega dela, je do navedenega dneva vpisalo posojilo 11.486 oseb, v skupnem znesku 20.031.184 dinarjev; v B grupi — občani in zasebniki, ki vpisujejo v krajevnih skupnostih, je vpisalo 279 oseb skupno vsoto 359.080 din; v C grupi — v kateri vpisujejo organizacije združenega dela, interesne skupnosti in druge organizacije sta še vedno le dva vpisnika vpisala 86.000 dinarjev.

V železarni Jesenice je v zadnjem tednu vpisalo posojilo za ceste 49 oseb v skupni vsoti 52.700 dinarjev. Največ vpisnikov so ponovno zabeležili v TOZD VET in sicer 19 (22.700 din), sledijo TOZD Valjarne 16 (13.900 din), TOZD Talilnice 8 (9.100 din) in TOZD Hladna predelava 6 (7.000 din), medtem ko v delovni skupnosti Skupne službe, kjer imajo, sicer najvišji odstotek vpisnikov (85,8 %), v zadnjem tednu niso imeli novega vpisnika. Tako je v Železarni doslej skupaj vpisalo posojilo 5.377 delavcev, kar v odnosu na stalez pomeni 85,8 %. Skupni vpisani znesek je ob zadnjem poročanju znašal 8.968.200 ali 66,5 odstotka moralno prevzete obveznosti.

V tem tednu je imel sejo tudi občinski štab za vpis posojila za ceste, ki je ocenil potek in rezultate dosedanje akcije vpisa in se dogovoril o nalogah, da bi akcijo vpisovanja posojila v občini kar najbolj sklenili. Dejstvo je, da smo v občini še mnogokje pod moralno prevzetimi obveznostmi, ob tem da so jih neke pomembno presegle in da je ves sedanj vpis že namenjen za novogradnjo, rekonstrukcijo ali modernizacijo cest v občini, poleg tistih, ki so v srednjoročnem programu.

Med remontom SM peči 03

KAKŠNE PRAVICE IZ MINULEGA DELA

Razumljivo je, da tudi upokojeanci razpravljajo o minulem delu – še zlasti sedaj, ko je v razpravi osnutek zakona o združenem delu. Pa tudi sicer so bile na to temo živahne razprave na sestankih in nedavnih občnih zborih.

Gre predvsem za vprašanje, kako konkretno opredeliti pravice iz minulega dela, kar ni povsem jasno določeno v osnutku zakona. Mnogi celo mislijo, da bi morali prejemati še neki dodatek k pokojnini ali kaj podobnega.

Takoj pa je treba povedati, da se vse premalo zavedamo, da že pokojnina, ki jo upokojeanci prejemajo, predstavlja dajatev iz minulega dela. Glede tega je republiški sekretar za delo Pavle Gantar v uvodu knjižice, v kateri je objavljen zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju s komentarjem, povedal dokaj jasno, da se po zakonu minulo delo v pokojninskem in invalidskem sistemu uveljavlja na naslednje načine:

– da se osebni dohodki iz prejšnjih let kot podlaga za izračun pokojninske osnove in od nje odvisna pokojnina valorizirajo v skladu z gibanjem osebnih dohodkov.

– da se pokojnina pri enaki pokojninski osnovi povečuje v skladu z dolžino pokojninske dobe, s tem se odstotek za odmero pokojnine povečuje skladno z dolžino pokojninske dobe.

– da se pokojnina usklajujejo po gibanju osebnih dohodkov aktivnih zavarovancev in tako upokojeanci zaradi svojega minulega dela sodelujejo v porastu standarda aktivnih zavarovancev, saj je minulo delo upokojeancev pomemben dejavnik porasta standarda aktivnih zavarovancev. Pavle Gantar še dodaja, »da pokojninski sistem že sam na sebi temelji na minulem delu.«

Ne glede na pomanjkljivosti, ki jih ima pokojninski sistem, je torej treba upoštevati dejstvo, da je pokojnina pravica iz minulega dela. Zato so delavci dolžni med drugim, urediti tudi pravice, ki delavcem po prenehanju delovnega razmerja pripadajo iz minulega dela. (155 čl.) Člen 372 osnutka zakona o združenem delu pa pravi, da delavci in drugi delovni ljudje zagotavljajo socialno varnost v skupnostih ter v ta namen združujejo v sredstva ter določajo po načelih vzajemnosti in solidarnosti in na podlagi pravic iz minulega dela svoje skupne in posamične obveznosti do teh skupnosti ter skupne in posamične pravice, ki jih uresničujejo v njih.

Seveda minulo delo ni pomembno le za tiste, ki so se upokojili, temveč za gospodarjenje sploh. »Dohodek kot rezultat dela nastopa kot rezultat tekočega dela in takšnega gospodarjenja z minulim delom, ki omogoča večjo produktivnost tekočega dela«, kot pravi Roman Albrecht.

Ozko gledanje dela upokojeancev je tedaj napaka, če zaradi tega, ker ne upoštevajo dajatev v obliki pokojnin pa tudi zaradi tega, ker sodijo, da je minulo delo izključna pravica tistih, ki so svojo življenjsko nalogo v delovnem razmerju že opravili.

Vendar pa je res, da bo treba odpraviti nekatere pomanjkljivosti v zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, »treba je začeti z oblikovanjem novega pokojninskega

sistema, ki bo v skladu z novo ustavo. Seveda ne takoj, vendar naj bi že do konca letošnjega leta pripravili najnujnejše spremembe in dopolnitve sedanjega sistema.« (Anka Tominec v Delavski enotnosti.) Edvar Kardelj pa je v razpravi v skupščini med drugim poudaril, »da bo nadaljnji razvoj družbe pripeljal tudi do širših oblik solidarnosti delavcev, kar zadeva razpolaganje z rezultati gospodarjenja z minulim delom v okviru celotnega združenega dela«, ter trdi da bo treba pokojninski sistem korenito spremeniti.

Znano je, da nekatere organizacije združenega dela lepo skrbijo za svoje upokojeance. To velja zlasti za letovanja, saj nekdanji delavci uživajo enake pravice kot redno zaposleni. Nekatere organizacije ob letu razdelijo del dohodka med svoje nekdanje delavce. So pa tudi primeri, ko po pravilniku prejmejo upokojeanci, redni mesečni dodatek k pokojnini. Aero, denimo od 40 % do 100 %, odvisno pa od višine pokojnine. Elektromotorno podjetje v Kragujevcu pa po 200 din mesečno in za dopust 1500 din.

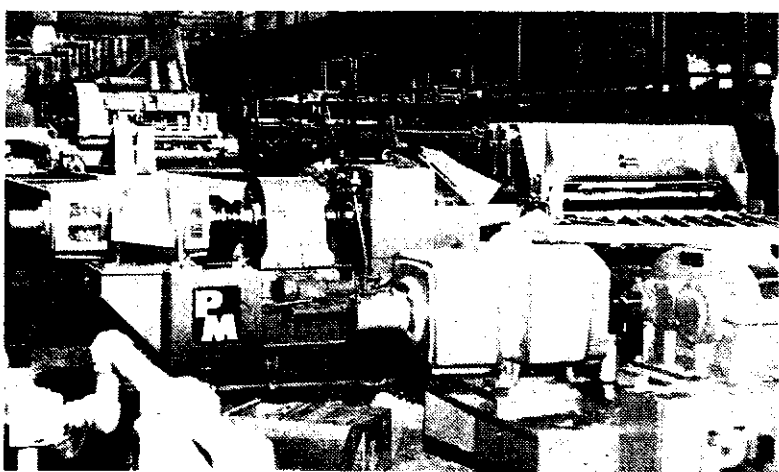
Klub upokojeancev gradbenega podjetja Hidroelektra v Zagrebu je prejel od delovne organizacije

225.360 din prispevka, ki ga je porabil za potrebe upokojeancev, tudi za nabavo ozimnice in podobno. To iz minulega dela.

Ob gnotni strani zadeve, naj omenimo še drugo. Marsikdaj v delovnih organizacijah povsem izločijo upokojeance delavce od kolektiva in delavce iz kolektiva. To neugodno vpliva tudi na bolj ali manj uspešno delo upokojeancev v družbenopolitičnih in krajevnih skupnostih. Družstva naj bi torej vsaj tam, kjer je možno težila, da bi se naj upokojeanci tesneje povezali s svojim nekdanjim kolektivom. O tem so govorili tudi na sestanku upokojeancev na Reki, in poudarili potrebo po tesnejših stikih med upokojeanci in matičnimi delovnimi organizacijami.

Namesto sklepa v tem našem razmišljanju o minulem delu naj navedemo citat iz družbenega plana SR Slovenije za obdobje od 1976 do 1980, v katerem piše, da bodo v skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja »zavarovanci zagotavljali, upravičenci pa prejeli starostno, družinsko oziroma invalidsko pokojnino na podlagi zakonsko in samoupravno določenih pravic ter v višini, ki se bo sproti prilagajala gibanju poprečnih realnih osebnih dohodkov zaposlenih.«

(VZAJEMNOST, šte. 8, 21. avgust – redna mesečna priloga Delavske enotnosti)

Del linije za vzdolžni razrez silicijevih jekel

PRED SEJO ZBORA ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

na področju ustavnega konstituiranja samoupravnih interesnih skupnosti in delovanja delegatskega sistema ter še posebej pri zavzemanju za pravilno razdelitev nalog med skupščino samoupravne interesne skupnosti in njenim izvršnim organom ter strokovno službo.

Ustavno sodišče je pri proučevanju problematike s področja urejanja stanovanjskega gospodarstva in stanovanjskih razmerij ocenilo, da samoupravni odnosi, ki jih na tem področju predvideva ustava, še niso zaživi v polni meri. Predvsem marsikje še niso razčiščeni odnosi med samoupravnimi stanovanjskimi interesnimi skupnostmi in občinsko skupščino ter med stanovanjsko skupnostjo in hišnimi sveti oziroma zbori stanovalcev.

Ustavno sodišče je razveljavilo tudi določbo občinskega odloka, po kateri so investitorji toplotnih naprav dolžni pred začetkom gradnje skleniti pogodbo s komunalno organizacijo združenega dela o financiranju toplotnih naprav. Prav tako je ustavno sodišče ocenilo kot nezakonit tudi sklep skupščine stanovanjske skupnosti, ki je določal lastnikom stanovanj, kot posebnih delov stanovanjske hiše, višino in obvezno plačevanje akontacij za pokrivanje pavšalno predvidenih stroškov takega vzdrževanja in upravljanja skupnih delov in naprav v stanovanjski hiši.

Nekatere organizacije združenega dela in nekatere stanovanjske skupnosti dajejo iz sredstev, ki jih združujejo delavci v TOZD za stanovanjsko izgradnjo, delavcem posojila za gradnjo stanovanj le pod pogojem, da gradijo na določenem območju (npr. v tisti občini, kjer je sedež delovne organizacije). Ustavno sodišče s tem meni, da morajo delovne organizacije pri izvajanju stanovanjske politike med seboj sodelovati v samoupravnih stanovanjskih skupnostih ter s tem omogočiti svobodno odločanje delavcev pri izbiri delovne organizacije in s tem kraja zaposlitve.

Pri nekaterih zadevah pa je ustavno sodišče ugotovilo, da nekatere določila niso v neskladju z ustavo in zakonom. Te so:

– določba, ki določa, da se stanovanja, s katerimi razpolaga organizacija združenega dela, dodeljuje praviloma na podlagi natečaja in s pogojem predplačila za pridobitev stanovanja;

– določba, ki določa, da mlada družina ali mlad človek lahko

pridobi stanovanje, zgrajeno s sredstvi družbene pomoči, največ za dobo petih let ter s pogojem, da delovna organizacija, kjer prosi delo, jamči, da bo v tem času rešila njegov stanovanjski problem ter

– določba, po kateri se ob določanju točk za uvrstitev prosilcev na prednostno listo upošteva poleg drugih kriterijev tudi povprečni dohodek na družinskega člana, kjer se v dohodek šteje tudi vojaška invalidnina s pripadajočim invalidskim dodatkom.

Pri obravnavanju uresničevanja ustanovitve in zakonitosti na področju zdravstvenega ter pokojninskega in invalidskega zavarovanja je ustavno sodišče ugotovilo, da v samoupravnih splošnih aktih sprejete rešitve niso bile izpeljane v skladu z novo ustavo oziroma zakoni, ki urejajo odnose na teh področjih. Take so na primer:

– določbe o višini nadomestila osebnega dohodka za čas zadržanosti od dela;

– problem starostnih upokojeancev, ki so uveljavili pokojnino s polno pokojninsko dobo, pa so se po upokojitvi ponovno zaposlili ali začeli opravljati samostojno dejavnost;

– določbe, po katerih odloča o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja strokovne službe skupnosti in podobno.

Posebno vprašanje je tudi veljavnost odločb, s katerimi je bil zavarovanec priznan v pokojninsko dobo čas služenja kadrovskega roka v KNOJ po 15. maju 1945. Treba bo preučiti možnost vstetja kadrovskega roka v pokojninsko dobo predvsem za tiste primere, ko so morali vojaški obvezniki služiti nadpovprečno dolg kadrovski rok.

Ustavno sodišče na koncu svojega obvestila meni, da bi bilo koristno in potrebno, da skupščina SR Slovenije razpravlja o mnenjih in predlogih, ki so navedeni v tem obvestilu in ki kažejo, v kateri smeri bi bilo treba povečati dejavnost odgovornih družbenih faktorjev. Skupščina naj sprejme ustrezne sklepe, ki naj prispevajo, da bodo republiški organi ter občinske skupščine v svoji praksi zares uporabljale ustavna pooblastila za doslednejše uresničevanje ustanovitve in zakonitosti.

Obvestilo ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustanovitve in zakonitosti je bilo objavljeno v 20. številki Poročevalca dne 12. avgusta 1976.

N. Dejak

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KC

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 6. 9.	ARNEŽ FRANC	ZIDAR JOŽE
TOREK – 7. 9.	BEŠTER FELIKS	TRONTELJ MARJAN
SREDA – 8. 9.	KAVČIČ IVAN	LOGAR IGOR
ČETRTEK – 9. 9.	MARKEŽ VALENTIN	VEHAR JANEZ
PETEK – 10. 9.	MENCINGER STANE	KOVAC JANEZ
SOBOTA – 11. 9.	POGAČAR KAREL	STARE BRANKO
NEDELJA – 12. 9.	MOLAN IVAN	KOSELJ ANTON

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 6. do 11. septembra bosta delali naslednji obratni ambulanti:
dopoldan: IV. obratna ambulanta
popoldan: I. obratna ambulanta
V soboto, 11. septembra samo dopoldan I. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:
dopoldan: I. zobna ambulanta
popoldan: II. zobna ambulanta
V soboto, 11. septembra samo dopoldan I. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

RAZPIS INOVACIJ ZA VARSTVO IN IZBOLJŠANJE OKOLJA

Jugoslovanska zveza za varstvo in izboljšanje delovnega okolja v Beogradu, je v drugem letu tehničnih in tehnoloških inovacij in zaščite industrijske lastnine smatrala za potrebno, da objavi razpis za najboljše inovacije za varstvo in izboljšanje življenjskega in delovnega okolja. Razpis velja do 15. septembra 1976.

Pravico sodelovanja na tem natečaju imajo vsi državljani SFRJ, posamezniki, timi, organizacije združenega dela, organizacije inženirjev in tehnikov, društva iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav in drugi.

Namen in naloge tega razpisa je spodbuditi delovne in ustvarjalne moči in sposobnosti, da prispevajo s tehničnimi in tehnološkimi inovacijami k hitrejšemu in učinkovitejšemu reševanju in odстранjanju številnih nalog in problemov varstva in izboljšanja delovnih in življenjskih pogojev delovnih ljudi.

Jugoslovanska zveza za varstvo in izboljšanje delovnega in življenjskega okolja je razpisala tri vrste nagrad.

Za realizirane inovacije v letu 1975/76, za idejne predloge in za osnutke zlato, srebrno in bronasto plaketo in diplomu ter visoke denarne nagrade po 10.000, 6.000 in 4.000 din. Vse najboljše realizirane rešitve bodo ocenjene in nagrajene po samoupravnih sporazumih s spodbudnimi odškodninami na osnovi prikazanih in potrjenih izračunih prihrankov in koristi.

Ker potrebujemo tudi v Železarni tovrstne tehnološke in tehnične inovacije, vabimo naše iznajditelje, novatorje in racionalizatorje, da se lotijo ustreznih rešitev za izboljšanje delovnih in življenjskega okolja.

OBVESTILO UDELEŽENCEM SREČANJA BORCEV NOV SLOVENSKEH ŽELEZARN

Vse prijavljene udeležence srečanja borcev NOV – železarjev, ki bo v soboto, 11. septembra, v Begunjah, obveščamo, da je organiziran skupni prevoz z avtobusi na relaciji Jesenice – Begunje. Odhod avtobusov v soboto, 11. septembra, ob 9. uri izpred gimnazije Jesenice.

Posamezni avtobusi bodo imeli postajališča na Javorniku, Koroški Beli, v Žirovnici, pred železniško postajo v Lescah ter na avtobusni postaji v Radovljici. Eden izmed avtobusov bo imel postajališča tudi na Selu, v Zabrznici ter v Smokcu.

Povratak udeležencev srečanja borcev NOV – železarjev je predviden med 18. in 19. uro, o čemer pa bodo udeleženci obveščani na samem prostoru srečanja.

Skladno s sklepom koordinacijskega odbora ZB NOV SOZD Slovenskih železarn se srečanja borcev NOV – železarjev v Begunjah lahko udeležijo aktivni delavci-borci iz SOZD Slovenske železarne, od upokojenih pa predstavniki upokojenjskih društev, ki so posebej vabljeni.

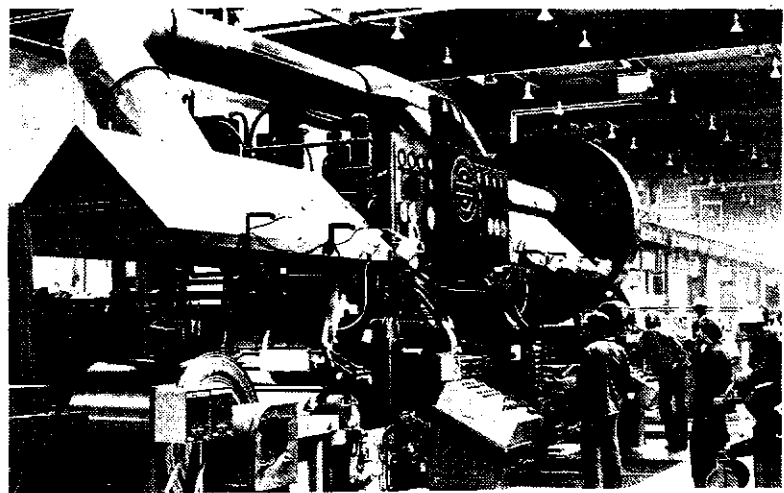
Za koordinacijski odbor ZB NOV
SOZD Slovenske železarne:
Aktiv borcev NOV železarne Jesenice

INTERESNOST ZA NOVI SAMSKI DOM

Z dograditvijo novega samskega doma na Jesenicah – Cesta bratov Rupar (poleg kadrovskega doma) je nastala možnost, da se interesenti, ki trenutno stanujejo v ostalih samskih domovih, preselijo v novozgrajeni samski dom. Novozgrajeni samski dom ima opremljene dvoposteljne samske sobe z lastnimi sanitariji. Mesečna stanarina v novem samskem domu bo predvidoma okrog 350 din na osebo. V poštev pridejo le resni in disciplinirani stanovalci, ki do sedaj niso bili kaznovani zaradi nediscipline ali povzročanja škoda v samskem domu.

Pismene prijave pošljite upravniku samskih domov – Bogdanu Langusu, kadrovskega sektor – soba št. 11.

Vodstvo družbene prehrane

Med poizkusno proizvodnjo na SENDZIMIR-ju

VARSTVO PRI DELU V HLADNI VALJARNI BELA

Nadzor varstva pri delu v novi hladni valjarni Bela bo vključen v delokrog službe za varstvo pri delu tako kot za ostale obrate in oddelke na Beli. Opravljal ga bo varnostni inženir TOZD HVB in služba za varstvo pri delu.

Za pravilno in varno obratovanje vseh naprav so pripravili tehnologijo hladne valjarne Bela ustrezna navodila za obratovanje. Izdelali so jih za:

- linijo za pripravo kolobarjev – CBL,
- lužilno linijo za dinamo in mehka jekla – SCAP,
- lužilno linijo za nerjavna jekla – SSAP,
- sendzimir valjčno ogrodje – ZRM,
- dresirno ogrodje – CTM,
- linije za razogličanje in rekristalizacijo dinamo trakov – CRNO,
- zvonaste peči – SAN,
- brusilno linijo za nerjavne trake – GPL,
- previjalno linijo – RWL,
- linijo za vzdolžni razrez in pakiranje – SISL,
- linijo za vzdolžni razrez trakov nerjavnih in mehkih jekel – SSSL,
- linijo za prečni razrez – GTL,
- regeneracijo solne kislina in nevtralizacijo odpadnih kislin.

S temi navodili se morajo seznaniti vsi, ki bodo delali pri posameznih napravah in odgovorni za posamezna področja v TOZD. Omenjena navodila bodo v času preizkusnega obratovanja dopolnjena v skladu s tehnologijo in nevarnostmi, ki se bodo šele kasneje pokazale. B.

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

51. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNE

51. seja odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne je bila sklicana v ponedeljek, 30. avgusta, z naslednjim dnevnim redom: pregled sklepov zadnje seje, poslovno poročilo za julij in analiza odstopanj od družbenega plana za julij, ocena izpolnjevanja družbenega plana v avgustu, operativni program za september, informacija o izpadu transportnega dohodka v ŽTP Ljubljana in razno.

Najprej so ugotovili, da so sklepi zadnje seje odbora izpolnjeni, razen nekaterih, ki so daljšega pomena in se postopno izvajajo.

O poslovnem poročilu za julij je obširno poročal Mitja Medvedšek, ugotovili pa so, da smo kumulativno po sedmih mesecih poslovanja v izgubi tako po fakturirani kot po plačani realizaciji.

Slabi rezultati, ki so doseženi pa so posledica več vzrokov, med katerimi so najpovprečnejši: nižja količina proizvodnje, visok izvoz in s tem visoki stroški, višji stroški proizvodnje, predvsem zaradi nizkih izplevov in nižja prodajna cena zaradi slabše strukture proizvodov.

Za kritje trenutne izgube in za normalen zaključek leta je potrebno, da do konca leta ustvarimo vsaj 80 milij. din ostanka dohodka. Za doseg tega cilja bo potrebno boljše delo in izpolnjevanje vseh že sprejetih sklepov, dogovorov in programov.

Vodstvu Železarne so naročili, da ponovno pregleda in aktivira sprejete sklepe v zvezi z akcijskim programom, ki so bili sprejeti z namenom, da se izboljša poslovni rezultat Železarne.

Vodilni delavci morajo v sodelovanju s samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami analizirati stanje in ustrezno ukrepati, tako na ravni Železarne kot v posameznih oddelkih, da bomo na ta način s konkretno akcijo pripomogli k rešitvi sedanjega stanja v Železarini.

V nadaljevanju seje so sprejeli informacijo vodje oddelka za ekonomske analize in planiranje Martina Šketa o oceni izpolnjevanja družbenega plana v avgustu in ugotovili, da bo prodano 10–12% manj izdelkov kot smo planirali.

Sprejeli so tudi informacijo o operativnem programu za september, ki kaže na velika odstopanja od družbenega plana na področju blagovne proizvodnje. Ker je programirano veliko odstopanje predvsem v TOZD Hladna predelava lahko pričakujemo, da bo dosežena nizka prodajna cena in s tem tudi v septembru slab rezultat. Zato so priporočili TOZD Hladna predelava, da doseže čim boljše proizvodnjo, prodajnemu sektorju pa, da prodajo čimveč izdelkov.

Sprejeli so informacijo o izpadu transportnega dohodka, v ŽTP

Ljubljana in se strinjali s stališči, ki jih bodo naši delegati zastopali na skupščini SIS za železniški in luški promet, ker nakazujejo sprejemljive rešitve.

Ob koncu seje so dali soglasje k investiciji za predelavo talilniških odpadkov, k investiciji samoupravne stanovanjske skupnosti Jesenice za gradnjo stanovanjskega stolpca MIS-II, soglasni so bili z nameravano investicijo investitorja komunalnega podjetja Vodovod Jesenice,

za gradnjo oskrbovalnega vodovoda Rateče–Planica in Podkoren. Strinjali so se tudi, da se pri Ljubljanski banki – enota Jesenice najame posojilo za izgradnjo hale v elektroodnem obratu in da Kovinofehna dobavi Železarni pet obdelovalnih strojev.

Obširno so razpravljali o reklamaciji firme Hermann Schmidt Essen, zaradi zamaščenih profilov po vsej površini, s pogostno slabo površino, uvaljano okujino in ostanki medenine od obrusnih plošč, ki se uporabljajo pri oblikovanju, kar je bilo ugotovljeno tudi ob osebnem pregledu predstavnika OTK.

Za reklamacijo so odobrili odškodninski zahtevek in zahtevali poročilo, kako je bila zadeva rešena v samem obratu, ki je reklamacijo povzročil.

J. Š.

TOZD Hladna predelava

34. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V petek, 27. avgusta je imel odbor za gospodarstvo v TOZD Hladna predelava svojo 34. redno sejo. Predsednik odbora Stane Horvat je za sejo predlagal naslednji dnevni red: pregled sklepov prejšnje seje, proizvodni in finančni rezultati v mesecu juliju in operativni program za mesec september, razno.

Pri pregledu sklepov prejšnjih sej je bilo ugotovljeno, da so bili v celoti izvršeni. O proizvodnih rezultatih je odboru poročal Janez Komel, namestnik direktorja. Povedal je, da je bil operativni program skupne proizvodnje temeljne organizacije Hladna predelava v mesecu juliju presežen. Vendar pa dosežena skupna proizvodnja v precejšnji meri zaostaja za družbenim planom. Večje odstopanje skupne proizvodnje v odnosu na družbeni plan je bilo v žičarni, profilarni in obratu vratni podboji.

Vzroki za zaostajanje za družbenim planom so v glavnem isti kot preteklo mesec in sicer pomanjkanje naročil, razdrobljena naročila, predvsem pozicije v manjših količinah drobnih dimenzij. Pri hladni valjarni pa je bil še dodaten razlog in sicer popravilo konti peči in večje število zastojev na Seimag valjčnem stroju. Edini obrat, ki je normalno obratoval in presegel planske obveznosti, je elektroodni.

Analizo stroškov v obratih TOZD Hladna predelava je podala Majda Pesjak. Iz podane analize je bilo razvidno naslednje:

Hladna valjarna je v mesecu juliju obratovala z nižjimi stroški. Skupno znižanje stroškov znaša 190.246 din in sicer je znižanje stroškov pri vložku za 1.467.840 din in to zaradi boljše izpleta ter zaradi nižjih cen nabavljenih toplo valja-

nih trakov. Pri predelavi pa so bili stroški za 1.277.594 din višji. Zvišanje pri predelavi je opaziti pri vseh pozicijah, največ pa pri osebnem dohodku, pomožnem materialu, embalaži, električni energiji, transportu in fiksnih stroških. Pri transportu so stroški višji zaradi daljše vožnje po obvoznici.

Tudi v žičarni so v mesecu juliju dosegli znižanje stroškov za 375.224 din. Pri vložku je znižanje za 849.890 din in sicer zaradi boljše izpleta ter nižjih planskih cen nabavljene valjane žice. Pri predelavi pa je zvišanje za 474.666 din in sicer pri vseh pozicijah, največ pa pri osebnem dohodku, elektro energiji in fiksnih stroških.

Profilarna izkazuje v mesecu juliju povišanje stroškov za 137.627 din, ki se deli na vložek in predelavo. Pri vložku je zvišanje za 3.790 din zaradi višjih planskih cen nabavljenih topovaljenih trakov. Pri predelavi pa znaša zvišanje stroškov za 133.837 din. Večje zvišanje je pri osebnem dohodku, ostalih primarnih stroških in fiksnih stroških.

Prav tako tudi obrat vratnih podbojev izkazuje zvišanje stroškov skupno za 56.004 din. Pri vložku je zvišanje za 280.510 din zaradi slabše izpleta, medtem ko je pri predelavi znižanje stroškov za 224.506 din. Večje znižanje je pri osebnem dohodku, vrtalnih in vzdrževanju. V glavnem pa je zvišanje stroškov nastalo zaradi nedoseganja plana, znižanje stroškov pa zaradi manjše porabe.

Tudi elektroodni obrat ima v juliju skupno za 128.362 din višje stroške. Pri vložku znaša zvišanje 281.660 din zaradi slabše izpleta, pri predelavi pa je doseženo znižanje za 153.298 din. Večje znižanje je pri embalaži, materialu na delovni nalog, vzdrževanju in ostali energiji. Zvišanje je delno zaradi nedoseganja plana, znižanje pa zaradi manjše porabe.

Željarna ima prav tako v mesecu juliju zvišanje stroškov za 374.805 din. Pri vložku so sicer dosegli znižanje zaradi boljše izpleta za 104.070 din, pri predelavi pa je zvišanje za 478.875 din, predvsem zaradi nedoseganja plana. Stroški so večji pri embalaži, zaradi večjih količin embalaritih v kartončke in zabojne.

Na seji so pregledali še prodajne cene, ki so jih obrati temeljne organizacije Hladna predelava dosegli v mesecu juliju:

USTANOVITEV KLUBA SAMOUPRAVLJALCEV

Delavski svet temeljnih organizacij in delovne skupnosti Skupne službe, so na svojih sejah v juniju sklenili, da temeljne organizacije pristopijo k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi kluba samoupravljalcev v občini Jesenice in so v ta namen izvolili delegate v skupščino kluba. V TOZD Talilnice so izvolili Milana KOGOVŠKA s plavža, v TOZD Valjarne Rama ŠABIČA iz adjuštaže bluminga, v TOZD Hladna predelava Janeza OVNA iz hladne valjarne in Andreja VIDMARJA iz profilarne, v TOZD VET Antona RAVNIHARJA iz elektro vzdrževanja in Stefana GRAHA s transporta ter v delovni skupnosti Skupne službe Marinko JENSTERLE iz OTK. Po prvotnem programu bi ti delegati že morali podpisati samoupravni sporazum, pa tudi skupščina kluba je bila že predvidena, vendar je zaradi objektivnih težav pri tem prišlo do zastoja in je bil iniciativni odbor za ustanovitev kluba samoupravljalcev primoran že drugič odložiti tako podpisovanje samoupravnega sporazuma kot tudi sklic skupščine kluba.

Iniciativni odbor za ustanovitev kluba samoupravljalcev se je sedaj odločil, da bo podpisovanje samoupravnega sporazuma 12. oktobra 1976 nepreklicno, tako da bi lahko pravočasno opravili vse formalnosti okrog registracije, konstituiranja in podobno ter da bi klub lahko začel uspešno delovati s 1. januarjem 1977. Za to smo v Železarni zainteresirani, ker imamo v programu, da do takrat organiziramo nove temeljne organizacije, izvolimo njihove samoupravne organe in se konstituiramo. S tem se bo v delo vključilo večje število delavcev, ki do sedaj še niso delali v samoupravnih organih in jim bo dejavnost kluba samoupravljalcev dobrodošla.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje.

Železarski globus

ROMUNIJA

Podjetji Concast AG iz Züricha in Schloemann-Siemag iz Düsseldorfa bosta skupno dobavili in postavili novo napravo za kontinuirno vlivanje v železarni Galatz. Naprava bo imela dve žili. To bo že tretja naprava za kontinuirno vlivanje v romunskih železarnah. Letna proizvodna zmogljivost vseh treh naprav skupaj znaša skoraj tri milijone ton surovega jekla.

SAUDSKA ARABIJA

V severozahodnem delu te arabske države so odkrili nova nahajališča kvalitetne železove rude. Za sedaj cenijo zalogo te rude v tem nahajališču na 350 milijonov ton. Podrobnejšo analizo in načrt za izkoriščanje bo pripravila angleška železarska družba British Steel Corp.

ZDA

Železarno Kaiser Steel v Kaliforniji bodo v bližnji prihodnosti modernizirali in ji s tem povečali proizvodno zmogljivost. Za to bodo porabili 200 milijonov dolarjev investicijskih stroškov. V okviru tega programa bodo kupili novo napravo za kontinuirno vlivanje slabov, katere proizvodna zmogljivost bo 700.000 ton slabov letno. SM peči v tej železarni pa bodo nadomestili s kisikovimi konvertorji.

EGIPT

Skupina zahodnoevropskih železarskih družb bo skupno gradila nov obrat za proizvodnjo cevi. Letna proizvodna zmogljivost obrata bo 60.000 ton cevi. Opremo zanj bo dobavilo angleško podjetje Process Equipment Ltd.

VELIKA BRITANIJA

Britanska železarska družba Sheerness Steel Co., bo skupaj z nekaterimi manjšimi privatnimi družbami zgradila novo tovarno za proizvodnjo železove gobe. Kot surovino bo uporabljala uvoženo železovo rudo in kot reducent zemeljski plin z nahajališč v Severnem morju. Investicijski stroški za gradnjo so predvideni v višini 100 milijonov dolarjev, letna proizvodnja 800.000 ton železove gobe in lokacija v mestu Newcastle.

	din
hladna valjarna	9.811
žičarna	10.286
profilarna	8.262
vratni podboji	25.746
jeklovlek	15.455
elektroodni obrat	11.444
željarna	8.723

Obravnavali in potrdili so tudi predlog operativnega programa proizvodnje za mesec september, ki znaša za skupno proizvodnjo:

	(v tonah)	opera
	družbeni	tivni

hladna valjarna	2.500	2.500
žičarna	6.000	4.900
profilarna	2.300	1.400
vratni podboji	220	40
jeklovlek	1.930	1.400
elektroodni obrat	1.530	1.580
željarna	1.130	965

Skupno TOZD Hladna predelava	15.610	12.785
------------------------------	--------	--------

Plan blagovne proizvodnje pa predvideva (v tonah)

	družbeni	opera
	tivni	tivni

hladna valjarna	2.280	2.430
žičarna	4.310	3.210
profilarna	2.120	1.330
vratni podboji	220	40
jeklovlek	1.920	1.400
elektroodni obrat	1.520	1.570
željarna	1.125	965

Skupno TOZD Hladna predelava	13.495	10.945
------------------------------	--------	--------

Vzroki za znižanje operativnega programa v odnosu na družbeni plan so naslednji:

– Žičarna ima znižan operativni program skupne proizvodnje v primerjavi z družbenim planom za 1.100 ton zaradi pomanjkanja naročil.

– Profilarna ima znižan operativni program za 900 ton zaradi pomanjkanja naročil.

– Obrat vratni podboji ima znižan operativni program za 180 ton zaradi pomanjkanja naročil.

– Jeklovlek ima znižan operativni program za 530 ton zaradi predvidenega remonta, pomanjkanja naročil za Schumag in zaradi pomanjkanja vložka.

– Željarna ima znižan operativni program za 160 ton zaradi velike odsotnosti željarnarjev in ker ni naročil za bodočo žico.

JS

fonist-teleprintist. Ugovor so poslali delavskemu svetu TOZD VET.

Za zaključek avgusta podajamo zanimivo analizo in ugotovitev. Avgust je mesec, res da tudi mesec dopustov, pa vendar mesec, ko so nam znani poslovni polletni uspehi, ki so v letošnjem prvem polletju slabi, najslabši za nekaj let nazaj. V letošnjem prvem polletju smo pridelali več stroškov in izgube kot pa dobička, imamo akcijski program, ki so ga skupine obravnavale in sprejele in do konca leta nam je ostalo bore malo časa, da vsaj delno nadoknadimo, kar smo zamudili oziroma popravimo; kar smo slabo pridelali. Prav v tem avgustu, ki je že do skrajnosti prelomni mesec, če hočemo do konca leta še kaj popraviti pa imamo popolno zatišje v aktivnosti samoupravnih delovnih skupin. V celem avgustu je bilo le 36 sestankov samoupravnih delovnih skupin in je tako naša možnost, da se dogovorimo za akcijo, kako stanje izboljšati, izkoriščena le 13%.

Sestanke so imele samo naslednje samoupravne delovne skupine: adjuštaža valjarne 2400/3, vseh 13 skupin hladne valjarne Jesenice, 12 skupin žičarne (tri skupine še niso imele sestanka, ali pa niso poslane zapisnika), vseh 5 skupin profilarne, elektro vzdrževanje Bela 3, elektro zveze, delavnica motornih vozil, vzdrževanje proge in cest ter splošna administracija.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje – Milan Polak

PREGLED SESTANKOV SDS

V minulem tednu so imele sestanke tele samoupravne delovne skupine:

VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Sestanek je imela samo samoupravna delovna skupina adjuštaža 3, obravnavala pa je informacijo o polletnem poslovanju, pre kategorizaciji delovnih mest in sklepe delavskega sveta temeljne organizacije Valjarne. Na sestanku so menili, da je nujno treba popraviti tire žerjavne proge v hali »B«, ker bo tudi to pripomoglo k boljšemu delu. Bolj kritično pa so obravnavali delo prečnega sektorja PSR, kjer imajo že dalj časa težave zaradi nepotrebnih zastojev in slabih rezov. Obsodili so nepravilen pristop delavca, ki tam dela in neposluh odgovornih, da bi tam postavili navadne lesene stopnice. S to malenkostno izboljšavo, preprosto in neznatno po stroških, bi preprečili marsikatero poškodbo.

HLADNA VALJARNA JESENICE

Samoupravne delovne skupine v tem obratu so nadalje zale s sestanki tako, da so v minulem tednu z njimi zaključili.

Sestanke so imele še naslednje skupine: obratovodstvo, hladna valjarna 2 ter žarilnica 3 in 4. Obravnavali so ista vprašanja kot skupine, ki smo jih objavili prejšnji teden.

ŽIČARNA

Sestanke so imele naslednje samoupravne delovne skupine: žičarna I/1 in 2, pocinkovalnica 1 in 3. Samoupravne delovne skupine so obravnavale ista vprašanja kot skupine, ki smo jih objavili prejšnji teden. Pripombe na kategorizacijo, ki so jih imeli zlasti v pocinkovalnici, bomo posredovali komisiji za pre kategorizacijo. V pocinkovalnici 1 predlagajo, da naj se v obratu uredijo dobre ventilacijske naprave, pa ne bo treba nobenih dodatkov, kategorije pa se bodo lahko bolj izenačile. V pocinkovalnici 3 pa zahtevajo boljše zračenje v garderobi, ker se sedaj vlažne obleke in perilo ne posuši in oblačijo mokrega.

PROFILARNA

Sestanek sta imeli samoupravni delovni skupini profilarna 1 in 2. Obravnavali sta isto kot skupine objavljene prejšnji teden (mesečno poročilo, akcijski program in posojilo za ceste). Posebnih pripomb k tem vprašanjem niso imeli.

RTA

Sestanek je imela samo samoupravna delovna skupina elektro zveze, ki je obravnavala pre kategorizacijo delovnih mest in vložila ugovor na kategoriziranje delovnega mesta tele-

PRED VOLITVAMI NOVIH ORGANOV ZSMS V OBČINI JESENICE

Izteka se prvo mandatno obdobje po 9. kongresu Zveze socialistične mladine Slovenije. V vseh sredinah mladih je v teh dneh nadvse živahno, kajti treba se je temeljito pripraviti na volitve novih organov ZSMS, hkrati pa tudi oceniti uspešnost dela v preteklih dveh letih.

Splošno gledano je slovenska mladina v obdobju po kongresu storila pomemben korak naprej, zgovorni dokazi za to so številne uspešne akcije na najrazličnejših področjih. Ne smemo pa tudi pozabiti, da je v tem obdobju organizacijsko utrdila svoje vrste, saj so bile po kongresu ustanovljene številne osnovne organizacije v šolah, delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Ti uspehi so brez dvoma odraz prizadevanj, ki bodo za prihodnje mandatno obdobje akcijska osnova za še večje in uspešnejše delo.

In kakšno razpoloženje pred volitvami vlada pri občinski konferenci ZSMS Jesenice? Po počitniškem predahu so v vodstvu občinske konference pošteno pospešili priprave na volitve in na novo mandatno obdobje. Pozornost je v teh dneh namenjena predvsem kadrovskemu sestavu posameznih organov občinske konference. Premalo načrtna kadrovska politika v preteklih letih je tudi tokrat pokazala zobe, saj so v posameznih organih še vedno vrzeli, ker primanjkuje ustrezno usposobljenih kadrov. Še posebna pozornost je namenjena sestavi novega predsedstva kot najpomembnejšega in najodgovornejšega organa občinske konference.

O kandidatih je na zadnji seji razpravljalo dosedanje predsedstvo in tudi potrdilo kandidatsko listo novega predsedstva. Povedati moramo, da bo novo predsedstvo precej pomlajeno s svežimi kadri, se pravi z mladimi, ki so v svojih sredinah v preteklem obdobju pokazali zavzetost za delo, hkrati pa tudi že določeno usposobljenost pri izvedbi najrazličnejših akcij. S potrditvijo, da

bodo delali v predsedstvu, pa so tudi že prevzeli nase vso težo odgovornosti do sleherne akcije, v katero bodo morali vložiti resnično vse izkušnje in znanje. Do kadrovskih menjav bo v novem mandatnem obdobju prišlo tudi v področnih konferencah in komisijah. Pretekli teden so se člani teh komisij sestali ter obravnavali priprave na volitve, hkrati pa tudi ocenili delo v preteklih dveh letih ter razpravljali o bodočih nalogah.

Omeniti moramo, da manj uspešno potekajo priprave na volitve v osnovnih organizacijah ZSMS.

Nekatere so obveznosti pred volitvami opravile takoj, večina preostalih pa še vedno ni pripravila nove kandidacijske liste za predsedstvo OO ZSMS, prav tako pa tudi ostalih obveznosti. Časa je preostalo še zelo malo, zato bo v preostalih dneh treba napeti vse sile.

Volilna in programska seja občinske konference ZSMS Jesenice bo v torek, 14. septembra. Na seji bo podana ocena dvoletnih prizadevanj članov ZSMS v občini na vseh področjih, izvedene bodo volitve novih organov ZSMS, novoizvoljeni delegati pa bodo tudi sprejeli akcijski program za prihodnje mandatno obdobje.

J.

Sodelavec - varilec

BRIGADIRJI JESENISKO-BOHINJSKEGA ODREDA USPEŠNI TUDI NA AKCIJI BRKINI '76

Preteklo nedeljo so se vrnili domov brigadirji jeseniško-bohinjskega odreda, ki so sodelovali na republiški mladinski delovni akciji Brkini '76. Tudi tokrat brigadirji niso razočarali, saj je brigada dobila ob zaključku vrsto pohval in priznanj. Brigada je postala enkrat udarna, prejela pa je tudi priznanje udarniškega udarnega dne. Od sedemdesetih brigadirjev jih je petnajst dobilo značke udarnika, trinajst pa je bilo pohvaljenih. Poleg tega je brigada prejela tudi priznanje za udeleževanje v družbenih dejavnostih.

Poudariti velja, da je bila zadnja izmena brigadirjev v Brkinih najboljše, tako na delovnem kot pri interesnih dejavnostih. Zadnje dni pred odhodom domov so se brigadirji jeseniško-bohinjskega odreda pobračali z ostalimi brigadirji in sicer z brigado Dušan Kveder-Tomaž in Franc Pasterk-Lenart. Na posebni slovesnosti so predstavniki vseh brigad podpisali listino o pobratenju.

Medtritedenskim bivanjem na akciji Brkini '76 so naše brigadirje obiskali tudi predstavniki pokrovitelja, splošnega gradbenega podjetja Sava

Jesenice in predstavniki občinske konference ZSMS Jesenice. (Reportažni zapis z Brkinov bomo objavili prihodnje.)

J.

AKCIJA »VSAK ČLAN ZSMS 10 DIN ZA POSOČJE« PODALJŠANA DO 15. SEPTEMBRA

Gorenjska mladina se je že pred časom odločila, da z zbranimi desetimi dinarji od vsakega člana Zveze socialistične mladine postavi montažni vrtec v Tolminu. Akcija zbiranja denarja se je zelo zavlekla, zadnji sklep medobčinskega sveta ZSMS Gorenjske pa je, da mora akcija biti zaključena do 15. septembra.

V jeseniški občini je po zadnjih podatkih zbralo denar petnajst osnovnih organizacij ZSMS in sicer: posebna osnovna šola Jesenice, PTT promet, osnovna šola Mojstrana, občinska skupščina Jesenice, Železarna, SGP Projekt, osnovna šola Žirovnica, trgovsko podjetje Ročca, Planika TOZD Breznica, postaja mejne milice Jesenice, GIP Gradis, Športmetal, zdravstveni dom, Elim in Gorenjska oblačila.

Občinska konferenca ZSMS poziva vse ostale osnovne organizacije ZSMS da v najkrajšem času zberejo denar in ga nakažejo na žiro račun OK ZSMS, ki so ga dobile v dopisu. Doselej je na žiro račun v jeseniški občini zbrano 25.000 dinarjev.

J.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

MLADI INFORMATORJI O PRIPRAVAH NA VOLITVE

V četrtek, 26. avgusta se je pri občinski konferenci ZSMS sestala komisija za informiranje. V osrednji točki dnevnega reda so člani razpravljali o pripravah na volitve novih organov ZSMS, podana pa je bila tudi kratka ocena dela v preteklem obdobju.

Kot je bilo poudarjeno na seji, je informativna dejavnost med članom ZSMS v jeseniški občini v zadnjih dveh letih lepo napredovala, vzporedno s tem pa so delo mladih informatorjev spremljale objektivne, včasih pa tudi neobjektivne težave. Najboljši rezultati so bili doseženi pri obveščanju javnosti o delu mladinske organizacije na Jesenicah, več čas pa se je zatikalo pri pretoku informacij med osnovnimi organizacijami ZSMS in občinsko konferenco.

Ko so člani komisije razpravljali o kadrovskih vprašanjih so sklenili, da se bo v prihodnjem mandatnem obdobju komisija razširila na dvanajst članov, preimenovala pa se bo v center za obveščanje in propagando pri OK ZSMS.

J.

Pripravljenost je vedno
boljša kakor
golo pričakovanje...

10

Tito

NENEHNA KREPITEV VARNOSTNE KULTURE IN SAMOZAŠČITE

Po značnem ali kakšnem drugem napadu se morajo občani kar najhitreje vključiti v reševanje svojih soobčanov, svojega imetja, imetja soobčanov in družbenega imetja v neposredni okolici. Prav tako morajo dati kar najhitreje mogoče prvo pomoč svojim najbližjim in drugim ljudem v neposredni okolici, ki so ranjeni.

Če pa ranjenec ne zna pomagati s prvo pomočjo sami, so dolžni poklicati na pomoč koga drugega, ki bolje obvlada prvo pomoč, ali pa o tem obvestiti enoto ali štab za civilno zaščito.

Tedaj, ko so v poškodovanih ali porušeni stavbah zasuti ljudje, se morajo nepoškodovani občani čimprej lotiti njihovega reševanja, potem, ko so rešili ljudi in jim dali prvo pomoč, pa se reševanja njihovega imetja. Za reševanje uporabljajo orodje in druge pripomočke, ki jih imajo na voljo (krampi, lopate, vrvi, žage, sekire itd.). Če niti s temi pripomočki ne morejo prodrati do zasutih pod ruševinami, morajo o tem obvestiti enoto ali štab za civilno zaščito.

Reševanje morajo opravljati previdno, da ne bi sprožili ruševin, ki bi lahko ljudi v njih še bolj zasule ali jih poškodovale.

Če so bili ljudje ob napadu kontaminirani, morajo kar najhitreje sami opraviti delno ali, če je mogoče, tudi popolno dekontaminacijo samih sebe ter dekontaminirati tudi tiste soobčane, iz svoje neposredne okolice, ki sami tega ne morejo storiti.

Poskrbeti je treba tudi za otroke in ostarele ljudi, ki so ob napadu izgubili svoje, pa si sami ne znajo ali ne morejo pomagati, nato pa je treba o tem obvestiti štab za civilno zaščito ali socialno službo.

Ob slehernem napadu mora biti torej poglavitna skrb občanov namenjena soljudem, ki so bili kakorkoli poškodovani ali prizadeti. Kajti, sleherni odlašanje s pomočjo bi utegnilo imeti pri mnogih najhujše posledice, t.j. smrt ali trajno invalidnost. Tisti, ki so bili v tem trenutku najbližje poškodovancem, lahko pogosto preprečijo te nesreče, prav to pa je tudi namen medsebojne, vzajemne pomoči občanov.

Poskrbeti kaže tudi za reševanje imetja. V to nalogo samozaščite sodi predvsem gašenje začetnih požarov na stanovanjskih hišah in drugih stavbah, da se ogenj ne bi razširil, ter gašenje požarov v gozdovih in na poljih.

V okviru samozaščite je treba gasiti vse požare s preprostimi pripomočki, ki smo jih že prej pripravili.

Lastniki morajo dati prvo pomoč ranjeni živini in jo dekontaminirati (če je to potrebno) in morajo v tem pogledu sodelovati z drugimi organi in posamezniki v svoji okolici.

Občani so tudi dolžni, če je le mogoče, opraviti tudi dekontaminacijo obleke, živul, orodja in delovnih sredstev ter drugih pripomočkov in naprav, ki so jim potrebni za življenje in delo.

Pri reševanju ljudi in imetja v okviru samozaščite v organizacijah združenega dela in v drugih organizacijah, v raznih zavodih in državnih organih so dolžni sodelovati delovni ljudje, zaposleni v teh organizacijah oziroma zavodih in organih.

Še posebej je pomembna vloga samozaščite na ozemlju, ki bi ga začasno zasedel napadalec. Ker na tem ozemlju ne bodo vselej delovali štabi za civilno zaščito niti enote civilne zaštite, bosta vsa pomoč in reševanje naših ljudi in njihovega imetja na tem območju potekala le v okviru samozaščite. Zaradi tega mora vsak, ki bo tedaj najbližje ranjencu, temu takoj priskočiti na pomoč oziroma po potrebi k pomoči pritegniti še druge soobčane.

To velja tudi za reševanje imetja, bodisi lastnega ali imetja drugih občanov, bodisi družbenega imetja.

Reševanje prebivalstva in njegovega imetja na začasno zasedenem ozemlju bo torej temeljilo na samozaščiti, zato je bo medsebojna pomoč in solidarnost ljudi v takih primerih še posebej pomembna.

Tudi posledice naravnih in drugih nesreč je mogoče v dokajšnji meri omiliti, če sleherni ve, kako je treba ravnati v vsakem posameznem primeru oziroma če se vsi kar najhitreje prizadevajo vključiti v reševanje. Torej tudi ob naravnih nesrečah samozaščita obsega, odvisno od vrste nesreče, zaščitne ukrepe in reševanje.

Znano je, da so ob potresu v hišah oziroma stavbah najbolj občutljivi deli hiše, stopnišče, dvigala, balkoni in stropi v velikih prostorih, zunaj stavb pa njihova neposredna bližina. Zato se je ob potresnih sunkih nevarno zadrževati v teh delih stavb oziroma njihovi bližini. Prav tako so nekateri deli v stavbah varnejši od drugih. To so podboji vrat v nosilnih zidovih, ozki hodniki in drugi manjši prostori v notranjosti stavbe.

V interesu vsakega posameznika je torej, da že ob prvem potresnem sunku pohiti v enega od teh delov stanovanja oziroma stavbe. Le če smo ob prvem potresnem sunku v pritličju ali blizu vrat, lahko pohitimo na prosto. Vendar pa se pri tem ne smemo zadrževati v bližini hiše, da nas opeka, zidaki ali drugi predmeti, ki bi utegnili morebiti pasti z nje, oziroma ruševine stavbe ne bi poškodovale ali zasule.

TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON

Romunija spada med tiste države, ki vlagajo velike napore v izgradnjo in proizvodnjo svoje železarske industrije. V letu 1975 so njene železarne proizvedle 9,5 milijona ton surovega jekla, kar jih uvršča na 14. mesto na svetu. To je sicer za 600.000 ton več kot leta 1974, vendar s planom predvidena količina 10,1 milijona ton ni bila dosežena. Dosežena proizvodnja pa približno pomeni 450 kg na enega prebivalca. Valjanih izdelkov so proizvedle romunske železarne 6,3 milijona ton. S tem so povečale svojo proizvodnjo v primerjavi z letom 1960 pri surovem jeklu za več kot 17-krat in pri valjanih izdelkih za več kot 15-krat. V letošnjem letu predvidevajo proizvodnjo 11 milijonov ton surovega jekla in 7,8 milijona ton valjanih izdelkov.

Ta dinamičen razvoj romunske železarske industrije naj bi se nadaljeval tudi v prihodnjih letih. Za petletko 1976-1980 je pri proizvodnji surovega jekla predvideno povečanje med 68 in 78%. Cilj za leto 1980 je postavljen med 17 in 18 milijoni ton surovega jekla. To povečanje gre predvsem na račun največje romunske železarne v Galacu (dodatnih 5 milijonov ton) in železarne Hunedoara (dodatnih 1,1 milijona ton). V letu 1990 računajo na proizvodnjo surovega jekla od 25 do 27 milijonov ton in s tem bodo dosegli povprečno proizvodnjo 1000 kg na prebivalca.

Vzporedno s količinskim povečanjem proizvodnje predvidevajo tudi izboljšanje njene kvalitete strukture. Preusmerili bodo del bodoče povečane proizvodnje na kvalitetnejša jekla. S tem bodo krili vedno večje zahteve romunske strojne industrije po kvalitetnih vrstah jekel. Medtem ko so leta 1970 predstavljala kvaliteta jekla 32% celotne romunske proizvodnje, je v predhodnem letu narasel njihov delež na 58%. Leta 1980 bodo nizko in visoko legirana jekla predstavljala že več kot 13% celotne proizvodnje. Vzporedno z večjo proizvodnjo bo naraščal

tudi delež proizvodov z višjo stopnjo predelave kot so hladno valjana pločevina, brezšivne cevi, nerjavna in elektro pločevina ter podobno.

Za izboljšanje ekonomičnosti železarske industrije je predvidena vedno večja uporaba sodobnih tehnoloških postopkov. Danes proizvajajo romunske železarne približno 50% celotne količine surovega jekla v LD konvertorjih, 35% v SM pečeh in 15% v obločnih električnih pečeh. Poraba koksa na plavžih se giblje, brez upoštevanja dodatka mazuta ali zemeljskega plina, okoli 600 kg na tono grodja. V železarni Galac so znižali porabo

celo na 550 kg. V bodoče bodo vlagali velike napore za doseganje še boljših rezultatov na plavžih in povečanje proizvodnje surovega jekla v LD konvertorjih ter obločnih električnih pečeh. Z izboljšanjem tehnoloških postopkov in povečevanjem količine kontinuirno vlitga jekla računajo, da bodo leta 1980 dobili iz ene tone bloka surovega jekla okoli 10% več valjanih izdelkov. Dobre izgledajo imajo romunske železarne tudi pri uvedbi postopka direktne redukcije železove rude. Na razpolago imajo zemeljski plin, ki je eden izmed osnovnih pogojev za ta postopek.

Nekoliko manj dinamično kot proizvodnja se je razvijala tudi romunska zunanja trgovina z železarskimi izdelki. Pri

valjanih proizvodih je narasel izvoz v obdobju 1960-1974 za skoraj trikrat in pri ceveh za 58%. Največ izvažajo pločevine (60%), cevi (20%) in profile (10%). Ostali del je žica, betonsko železo in podobno. Leta 1974 so izvozile romunske železarne 950.000 ton valjanih proizvodov in 238.000 ton cevi.

Romunija uvaža predvsem valjane profile, grodelj in ferozlitine. Uvoz ferozlitin se je v razdobju let 1960 in 1974 povečal za šestkrat, valjanih proizvodov za 46% in cevi za 22%. Leta 1974 so uvozili 153.000 ton ferozlitin, 1.293 milijonov ton valjanih proizvodov in 101.000 ton cevi. Na področju železarskih proizvodov je romunska zunanjetrgovinska bilanca zaenkrat še pasivna.

Največja romunska partnerja pri uvozu in izvoru železarskih izdelkov sta Sovjetska zveza in Zvezna republika Nemčija.

Z ozirom na povečanje proizvodnje romunskih železarn do leta 1980 in izboljšanje kvalitete asortimenta, predvidevajo tudi postopno povečanje izvoza in zmanjšanje uvoza železarskih izdelkov. V letu 1980 računajo, da bo izvoz že presegel uvoz v razmerju 3,5 milijona ton proti 1,5 do 2,0 milijona ton. Izvozili bodo predvsem več cevi, medtem ko bodo uvažali predvsem tiste izdelke, katerih proizvodnja je zaradi majhnih količin nerentabilna (specialna jekla, profili nenormalnih dimenzij in podobno).

Skupno gledano so romunski cilji na področju proizvodnje železarske industrije za prihodnja leta zelo zahtevni in precej visoko postavljeni. Če ne bo preveč težav pri uvajanju proizvodnje na posameznih novih napravah in obratih, potem obstaja tudi možnost, da jih bodo tudi dosegli. Isto velja tudi za bodoče zmanjšanje uvoza in povečanje izvoza. Tudi tu obstajajo realni izgledi, da bodo zastavljeni cilji lahko dosegli.

ROMUNSKA ŽELEZARSKA INDUSTRIJA

MORALNA MOČ VSELJUDSKE OBRAMBE

ČLOVEK – TEMELJNI DEJAVNIK ZMAGE

Današnje sodobne vojne se pričajo nepričakovano in nerajavljeno. Z nenadnim in hitrim napadom želi napadalec čimprej doseči odločilno prednost, da bi preprečil mobilizacijo v napadeni državi in reakcijo svetovne javnosti. Nemogoče je predvideti vse načine vojnega delovanja. Napadalec lahko napade neko državo z več strani hkrati, z zračnim desantom, v zaledje, s pomorskim desantom, z zračnim bombardiranjem ali pa kot se največkrat zgodi, združi vse te akcije. Da bi se napadena država lahko branila, mora imeti sodobno in organizirano obrambo, ki je pripravljena tudi v najtežjih trenutkih. To pomeni, da mora vsak prebivalec vedeti v vsakem trenutku, kje naj se nahaja, kaj je njegova naloga in kaj mora delati. Kljub temeljitim pripravam pa pride v vojnem času do številnih nepredvidenih situacij, ki zahtevajo od vsakega prebivalca še dodatno spretnost in znanje.

Oblike in značaj bojnih delovanj v morebitni vojni so med seboj tako povezani, da se bodo posamezniki in cele enote znašili v situacijah, ki bodo zahtevale samostojne akcije v smislu splošne naloge in zamisli vojskovanja. Vlogi človeka, kot najvažnejšega dejavnika v vojni, se je vedno posvečala posebna pozornost. Njegova vloga in značaj sta se še posebej povečala v sistemu in koncepciji naše SLO, v kateri objektivno in vsestransko proučujemo človeka in njegovo odločilno vlogo v vojni, ki bi jo vodili. Naslonitev na človeka, na njegove ustvarjalne sposobnosti in teženjo za svobodo, ima naša družba vse pogoje, da ustvari nepremagljivo trdnjavo za vsakega napadalca, ki bi poskušal ogroziti neodvisnost naše samoupravne socialistične družbe.

V preteklih letih je vojna tehnika zelo hitro napredovala. Predvsem so napredovale velike industrijske razvite države. Danes na primer lahko sodobno opremljena divizija v eni sami minuti izstrelji iz svojih orožij nič manj kot sto ton jekla. Tehnična oprema enot je vsestransko izboljšana. V prvi svetovni vojni je pripadalo na enega vojaka 0,3 KM, danes pa 30–40 KM. Toda kljub temu, ne glede na tak razvoj vojne tehnike in glede na zahodne teorije, da je človek kot dejavnik zmage ostal izza tehnike, pa sta sodobno gibanje in življenje pokazala, da so takšne teze netočne. Kljub hitremu napredku tehnike je število vojakov ostalo v mnogih državah isto, ponekod pa jih je pod orožjem celo več.

Druga napačna teorija je tudi ta, ki sodi, da je za zmago dovolj vojno-tehnična premoč. Ker so se industrijsko močne države prijele te teorije, so vlagale vedno več kapitala v tehniko, v bistvu pa je tako njihova premoč opadala. Po podatkih OZN je bilo na svetu po prvi svetovni vojni (1920) kar 70 odstotkov ljudi podjarmljenih, le 30 odstotkov jih je živelo v neodvisnosti. Danes je neodvisno 98 odstotkov svetovnega prebivalstva. Kljub lokalnim in meščanskim vojnem, razvoj tehnike v velikih državah ni slabil, nasprotno, večale so svoj vojno-tehnični potencial. In ko se desetletja nadaljuje tekma, v oboroževanju, v kateri dominirajo velike industrijske države, pride do novega procesa, obujanja nacionalne zavesti in ustanavljanja številnih novih neodvisnih držav.

To novo orožje se je pokazalo neprimerno močnejše od tistega, s katerim so gospodarili tisti, ki so hoteli uničiti zavest zaslužjenih narodov. S podatki zahodnih teoretikov, ki sodijo, da zavzema orožje dominantno vlogo v vojni, človek pa se ne menja, ne moremo soglašati. Moč sodobnega človeka in tehnike kot sredstva za doseg vojnih ciljev, se je bistveno spremenila. Človek, kot tudi tehnika, sta doživela velike revolucionarne spremembe. Povečala se je moč tehnike, prav tako tudi ljudska moč, ki je danes neprimerno večja kot pred petdesetimi leti ali več. V sodobni vojni moramo upoštevati še en nov dejavnik – kvantitativna komponenta, vse prebivalstvo, kot aktiven dejavnik vojne.

Do druge polovice prejšnjega stoletja so dobivale vojne samo operativne armade, masa ljudi pa ni sodelovala. Tudi počutju teh množic niso posvečali nobene pozornosti. Družbene in tehnične spremembe imajo za posledico to, da bi v morebitni obrambni vojni sodelovali vsi ljudje, na celotnem področju. Ko govorimo o kvalitetni spremembi ljudstva, moramo vedeti, da je prišlo do prebujanja narodov, kot je dejal

tovariš Tito, do formiranja narodne zavesti, do prepričanja ljudstva, da je neodvisnost temeljni pogoj za doseg vseh ciljev. Ljudska zavest je postala nova družbena sila in motiv, da se odločno upre vsakemu agresorju. Politična moč ljudstva, njihova organiziranost, delovanje in borbeno razpoloženje, idejno-politična mobilizacija, so komponente, ki imajo odločilno premoč nad tehnično močjo države.

Mednarodno sodelovanje v borbi za ohranitev miru s strani velikega števila miroljubnih sil, za ohranitev nacionalne neodvisnosti in enakopravnih odnosov med njimi, kvalitetne spremembe ljudskega dejavnika, posebno pri manjših narodih ter poučeni z izkušnjami druge svetovne vojne, smo prišli do spoznanja, da lahko uspešno vodimo borbo tudi proti številnejšemu, močnejšemu in tehnično bolj opremljenemu sovražniku. Francija je npr. pred 130 leti uspela okupirati Alžir s 30.000 vojniki. V borbi proti narodnoosvobodilnemu gibanju pa je morala v boju angažirati 800.000 vojakov in kljub temu je vojno izgubila. Podoben primer je bila dolgoletna vietnamska vojna, v kateri so ZDA angažirale polmilijsko armado, kateri je pomagalo še 700.000 domačih izdajalcev in kljub neprestanemu bombardiranju ter razdejanju, divjanju nad nedolžnim prebivalstvom, ZDA kot svetovna veselisa niso uspeli zmagati.

Tako lahko mirno zaključimo, da je človek bil in bo ostal temeljni dejavnik zmage v vojni. Zavestno prebujanje ljudstva, politično organiziranje, delovanje in medsebojno sodelovanje v borbi za ljudsko neodvisnost, izkušnje, kako se lahko uspešno vodi osvobodilni boj proti slehernemu sovražniku, so nove kvalitete ljudskega dejavnika, v morebitni vojni. Moralna moč človeka kot posameznika, enote in ljudstvo, je v moderni vojni pomembnejše kot kdajkoli prej. Lenin je dejal, da je

končni cilj vedno odvisen od moralne moči ljudskih množic, ki v bojišču prelivajo svojo kri. Na temelju izkušenj iz NOV, je tov. Tito dejal: »Naše izkušnje so velike ravno v zavesti borcev, upornosti in samostojnosti v globoki veri v sebe, kar dela armado, ki se bori za pravične cilje nepremagljivo.« Obramba domovine in zmaga nad sovražnikom, je odvisna predvsem od moralnih kvalit, politične zavesti vojakov in starešin. Motiviranost vojaka na bojišču je nova dimenzija sodobne vojne. Danes ne pride v poštev, da bi vojak na bojišču pobegnil, kljub temu, da je velikokrat prepuščen samemu sebi, samostojnosti in svoji zavesti. Tu je tudi moralna moč naroda kot celotne armade in civilnega prebivalstva, ki ima danes tako važno vlogo kot še nikoli v zgodovini.

Po besedah tovariša Tita je najvažnejše, da je ljudstvo enotno in složno in da se vsak vojak znajde na vsakem mestu in v vsaki situaciji. V tem smislu tudi naša družba vlagala velike napore da bi to res dosegli. S samoupravljanjem se je naša družba odločila za najhumannejše odnose do človeka, kot sodobnega ustvarjalca. V tem je tudi ključ vseh naših uspehov pri izgradnji domovine in ustvarjanju pogojev za čimboljšo obrambo, ki je karakterizira vse-ljudski odpor. Samoupravni razvoj, iz katerega raste nov, osvobojen človek, osebnost z najvišjo družbeno vrednostjo, odpira ljudstvu najširše perspektive.

Naš delovni človek je postal tako glavni nosilec vseh akcij v samoupravnem socializmu, kar je naša najvišja in največja kvaliteta. Človek se bo tudi boljše počutil, v družbi, v kateri živi, če mu bo ta nudila čimveč družbene, politične in osebne svobode ter bo zato nanjo še bolj navezan in zanjo zainteresiran. Tako pa bo tudi večja njegova vloga v splošnem sistemu in koncepciji SLO. Glede na teh zornih kotov pa lahko s sigurnostjo rečemo, da je človek bil in ostal gladišče in izhodišče vseh naših uspehov in pogledov. Svetislav Nikolić

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

ELEKTROTOPLOTNA ENERGIJA

V ponedeljek, 9. avgusta je bila deseta seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. V prvi točki dnevnega reda so obravnavali problematiko demontažnih del izolacije na VT parovodu Jesenice–Bela. Seje se je udeležil tudi predsednik osnovne organizacije sindikata PIV tov. Trček. Člani izvršnega odbora osnovne organizacije ETE podpirajo mnenje celotnega kolektiva TE, da so edino oni upravičeni do pogodbenih del, ker je VT parovod Jesenice–Bela njihovo osnovno sredstvo, ne glede na to, da bo v prihodnje parovod izoliran skupaj z mazutovodom, ki pa bo osnovno sredstvo PIV.

V nadaljevanju seje so se dogovorili za naročilo dodatnih izvodov Delavske enotnosti. Predsednik osnovne organizacije sindikata ETE Anton Kokalj je navzoče seznanil z akcijskim programom obrata ETE za leto 1976. Z akcijskim programom naj bi seznanili vse zaposlene v obratu.

Predsednik osnovne organizacije sindikata je posredoval tudi mnenje članov ETE, da bi višino stimulacijskega dodatka povežali na nivo ostalih obratov. Koristnike stimulacijskega dodatka naj bi menjali vsaki šest mesecev, tako, da bi ga lahko dobili vsi upravičeni in ne le nekateri člani kolektiva. Tako bi ljudi stimulirali in bi bolj učinkovito

ter kvalitetno delali, ker posameznik stimulacijskega dodatka ne bo prejel, ko bi bil na vrsti in ne bi pokazal zadosti učinkovitosti pri delu. S tem je bil seznanjen tudi obratovodja ETE Jože Kramar.

Obratovodja Jože Kramar je izvršni odbor osnovne organizacije sindikata seznanil, da niso bila odobrena vsa povišanja kategorij na delovnih mestih, glede na nove spremembe kategorizacij. Sestala naj bi se posebna komisija, ki bo predlagala delovna mesta ponovno obravnavala.

ELEKTRODNI OBRAT

Redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila 18. avgusta. Namesto Branka Pagona so v izvršni odbor osnovne organizacije kooptirali Franca Legata in novega predsednika imenovali dosedanjega referenta za športno in rekreacijsko dejavnost Stanka Sedlarja.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata je razpravljal tudi o popravkih kategorij. Izrni odbor meni, da je treba popraviti kategorije tudi na delovnih mestih z nižjimi kategorijami, odnosno na vseh delovnih mestih, da ne bi porušili ranga delovnih mest v obratu. Razpravljali so še o delovni disciplini in medsebojnih odnosih v obratu. Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata se zavzema za to, da je treba delovno disciplino izboljšati in prav tako tudi medsebojne odnose v nekaterih skupinah.

VRATNI PODBOJI

Četrta seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila v ponedeljek 23. avgusta. Komisija za socialna vprašanja v TOZD Hladna predelava bodo predlagali dodelitev denarne pomoči sodelavcu Maksu Noču, ki boluje že osem mesecev.

Lahko bi koristili eno mesto za brezplačno letovanje na morju, vendar so delavci, ki jim je bilo mesto ponujeno iz različnih razlogov odklonili, tako, da brezplačnega letovanja v letošnjem letu ne bodo koristili.

Daljši čas so govorili o organizaciji izleta. Referentu za izlete tov. Koritniku so naročili, da pripravi predlog oziroma program izletov in izračuna koliko bi moral ob delnem sofinanciranju prispevati še vsak udeležene izleta.

SEJA ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI

V sredo, 15. septembra bo že 12. seja skupščine občinske zdravstvene skupnosti Jesenice, kjer bosta osrednji točki dnevnega reda finančno poročilo za prvo polletje 1976 ter predlog integracije zdravstvenih delovnih organizacij Gorenjske.

Posebna komisija za pripravo predloga integracije zdravstvenih delovnih organizacij na Gorenjskem je pripravila za javno razpravo izhodišča za to integracijo. Dosedanja organizacijska struktura zdravstvenih delovnih organizacij v naši regiji je namreč temeljila predvsem na teritorialnem principu oziroma razmejitvi. To pomeni, da ni bilo ustrezne povezave med zdravstvenimi domovoma v Kranju in na Jesenicah ter prav tako ne med petimi bolnišnicami na Gorenjskem. Tudi med lekarnami ni bilo ustrezne povezave. Zato se je pojavljalo precej problemov pri organiziranju in izvajanju zdravstvenih uslug na Gorenjskem:

- dupliciranje zdravstvenih uslug,
- nepravilna in neenakomerna izkoriščenost zdravstvenih kapacitet,
- ni bilo možno razporejati kadre v skladu s potrebami,
- lokalistične težnje pri investicijskih vlaganjih in podobno.

V dosedanjih razpravah o integraciji v zdravstvu so se pojavljale tri možne variante.

Po prvi varianti bi se na Gorenjskem povezovala organizacijske enote zdravstvene službe v sestavljeno organizacijo združenega dela preko treh strokovno opredeljenih organizacij združenega dela.

Po drugi varianti bi povezovanje potekalo zgolj po teritorialnem principu brez vsake strokovne povezave.

Po tretji varianti pa bi se obstoječe organizacije združenega dela združile v sestavljeno organizacijo združenega dela ali pa v skupnost, pri čemer bi restavriral obstoječe stanje brez vsebinskih sprememb.

V prihodnji številki Železarja bomo objavili krajši povzetek iz gradiva za razpravo o integraciji v zdravstvu.

N. Dejak

MARTINARJI PRVE IZMENE NA IZLETU

Vedno ko se dogovarjamo o izletu se srečujemo z vprašanjem kam, kajti kolikor je članov, toliko je ponavadi tudi želja. Prva izmena obrata martinarna se je spoznavala, da si ogleda nekaj zanimivih krajev, ki niso tako oddaljeni od Jesenic. Ker v izmeni dela precej sodelavcev iz drugih republik, je organizator želel, da bi ti sodelavci videli te kraje. 17. avgusta se je skupina odpeljala z avtobusom z Jesenic proti Vršču, kjer so imeli kratek postanek, potem pa nadaljevali pot proti izvru Soče. Za mnoge je bilo to lepo doživetje. Izletniki so se za krajši čas ustavili v Trenti in si ogledali muzej. Čas je ob prijetni vožnji ob reki Soči kar prehitro mineval. Spotoma smo si ogledali trdnjavo Pluže in sotesko. Čas nas je priganjal, tako da smo si v Kobaridu na hitro ogledali kostnico padlih italijanskih rojakov. Morali smo pohiteti ker nas je v Mostu na Soči čakalo kosilo.

Ni bilo dosti časa za postanek, kajti imeli smo še dosti poti pred seboj. Ogled bolnice Franja, veličastnega spomenika naše narodno-osvobodilne borbe in revolucije, nas je prepračil o izrednih naporih iznajdljivosti, da bi ranjene soborce ohranili pri življenju. Z velikim zanimanjem smo si ogledovali vsak posamezni objekt in izražali začudenost, s kakšnimi napori in skrbnostjo so jih postavljali, da bi jih prikriji sovražnikovim očem. Sodelavci iz SR Makedonije so izjavljali, da kaj takega še nikoli niso videli in si želijo še ogledati.

Predvideni čas nam je prehitro minil in morali smo se usmeriti proti domu, da ne bi sodelavci zamudili prometnih zvez z Jesenic.

Izlet je po mnenju večine uspel, čeprav je bilo dosti drugih želja. Toda, spoznali smo, da so naši bližnji kraji tudi zelo lepi in da jih poznamo bolj iz slik ali televizijskih ekranov. J. Bauman

Martinarji prve izmene na izletu

OBJEKTIVNE TEŽAVE PRI PROIZVODNJI NOVIC Z BODEČE ŽICE

Po dolgem dolgem času se spet pojavljajo novice z bodeče žice. Glavni razlog

ZDRAVSTVENE IZKAZNICE V BODOČE OPREMLJENE Z MODRIMI KUVERTAMI

Po vsej verjetnosti bodo že prihodnji mesec vsi novi zavarovanci prejeli ne le zdravstvene izkaznice kot doslej, ampak ličen komplet, v katerem bo tudi 100 modrih kuvert, ki bodo glede velikosti natančno prilagojene žepom zdravniških halj.

Posebnih navodil o uporabi kuvert ne bodo prilagali, ker je poučenost pacientov o modrih kuvertah že na vzorni višini. Zdravniki večidel pozdravljajo standardizacijo na tem področju, saj so jim doslej neenotne kuverte povzročale obilico preglavic. Iz dobro poučenih virov pa smo tudi izvedeli, da podjetje »Kuverta« že gradi svoj TOZD v neposredni bližini kliničnega centra v Ljubljani. Kapacitete »kuverte« bodo zaenkrat zadostne za slovensko.

za tolikšno zamudo so seveda objektivne težave – kot povsod pri nas. Gre namreč za pomanjkanje bodeče žice, ki smo jo v Železarni oziroma žebeljarni praktično nehali izdelovati. Dolgo smo čakali na uvozno dovoljenje za nerjavno bodečo žico, dokler nismo doma le še našli koščka stare, močno zarjavele bodečaste žice. Prav ta zarjavlost naj bo že vnaprej objektivna težava za morebitno slabšo kvaliteto ali nevedno izhajanje teh bodic.

NOVICE Z BODEČE ŽICE

ČESTITKA

Naš sodelavec KAREL TRAMTE, zaposlen na centru za obdelavo podatkov, je 31. julija diplomiral na ekonomski fakulteti in s tem dosegel naziv ekonomist.

K doseženemu uspehu mu iskreno čestitamo!

GLAS
je vaš
najcenejši
poltednik

KOMUNISTI O TRENUTNEM STANJU V ŽELEZARNI IN URESNIČEVANJU AKCIJSKEGA PROGRAMA

(Nadaljevanje s 1. strani)

cilji so zato nedosegljivi, vsi programi in delitve, izvirajoča iz družbenega plana, je zato deformirana. Meje možne obremenitve, posebej ključnih obratov, so nejasno določene. Nujno je treba uskladiti normativne porabe časa za asortiment po agregatih v linearnem programu na računalniku, iskati optimalne kombinacije menjav programov, enakomerno obremenitev oddelkov in pododdelkov v času ter vsestransko optimirati postopek letnega in mesečnega planiranja.

Z bolj eksaktnim planiranjem in programiranjem proizvodnje je potrebno doseči optimalni tok polizdelkov na vseh ravneh proizvodnega procesa.

Več pozornosti je treba vložiti v časovno, rokavno in količinsko izpolnjevanje pozicij naročil z namenom, znižati medfazne zaloge in doseči večjo usklajenost v izbavi kompletnih naročil. Sedanjí stil dela obremenjuje še tako tesna skladišča gotove proizvodnje.

V obratih, kjer je programirana ukinitve ali zmanjšanje oziroma omejevanje proizvodnje zaradi izgradnje novih obratov ali prenosa asortimenta v druga podjetja, se opaža neodgovorno in nesistematično poseganje v njihovo delo. Ti obrati so predvsem kadrovske oslavljeni, preostali postanejo malodušni zaradi nejasne perspektive. Zmanjšani elan in volja do dela vpliva na poslabšanje proizvodnje in znižanje osebnih dohodkov. V teh primerih bi morali pravočasno izdelati program postopne ukinitve proizvodnje, program premestitev kadrov ter temeljito informirati prizadete, s čimer bi povečali občutek socialne varnosti.

O ukinitvi šamotarne razpravlja mo že več let, pa še danes dela s polno zmogljivostjo. Še vedno ni določeno, kdo bo dobavljali potreben asortiment za kritje naših potreb, po kakšni ceni in koliko bomo povečali našo rentabilnost z ukinitvijo obrata.

Pri izvajanju investicij v obratih ostajamo pogosto na polovici poti ter ne zaokrožimo tehnološkega postopka. Čas izgradnje investicije je večkrat predolg, enako čas od testiranja naprav do polnega obratovanja. V tem obdobju ne pripravljamo in ne poučujemo kadrov, izjema so le zelo velike investicije.

Oddelek diskov v profilarni ni ustrezno urejen, OPTIO izsiljuje prevzem. V oddelku niso ustvarjeni pogoji za normalno delo.

V elektrodnem obratu ni urejen oddelek varilnega praška. Analizirati bi bilo treba smiselnost vloženih sredstev posebej v sanacijo delovnih pogojev in zahtevkov po beneficiranem stažu. Strokovnjaki morajo upoštevati mnenja ljudi, ki delajo v obratu.

Stalna in dobra informiranost delavcev je ena od zelo pomembnih zahtev našega časa. Posebno pomembna je dobra obveščenost o najbližjem okolju aktivnosti. Potrebno bi bilo obdelati sistem podatkov o ravni in stroških proizvodnje, produktivnosti, uspešnosti poslovanja, kadrovske politiki, politiki nagrajevanja, itd. Akcijski programi in prilaganja poslovanja novim tržnim pogojem bi morali biti mnogo bolj popularizirani.

Kljub slabi poslovni situaciji se večina obratov še vedno ne ponaša v smislu doseganja boljših rezultatov dela in prioritete skupnih interesov zato, ker sedanje stanje še vedno nima povratnega učinka na zaposlene. Zastavljeni cilji v akcijskih programih morajo postati normalen stil dela in poslovanja ravnanja zato, da bomo v bodočnosti vsaj obdržali sedanjo raven realnih osebnih dohodkov.

Naraščanje stroškov moramo zajeziti. Najti mora ustrezno mesto v vseh akcijskih programih. Navajamo nekaj nepravilnosti, ki so bile iznešene na sestankih:

Na posamezne tehnološke probleme prepozno reagiramo, včasih ni zaznati interesa, da bi se nekateri problemi hitro reševali (lomljenje valjev v valjarni žice, reklamacije na nedokončane in nekvadratne dobave in podobno). Stojnine zaradi nerazloženih vagonov bi morale bremeniti povzročitelja, vodstva obratov pa bi morala tolažiti vzroke za presežanje normativov.

Izkoristek angažiranih privatnih kamionov je slab. Sedanja organizacija najemanja bi morala biti bolj elastična in prilagojena trenutnim potrebam.

Prevozi delavcev na delo in z dela še vedno niso prilagojeni delovnemu procesu.

Mnogo sestankov se še vedno sklicuje med delovnim časom. Realizirati moramo sklep družbenopolitičnih organizacij o sklicu sestankov v prostem času, izjema naj bi bili le nujni primeri.

Kljub razmeroma nizki porabi reprezentančnih sredstev je še vedno prisotna neekonomična poraba le-teh (koriščenje osebnih avtomobilov, darila, nepotrebne pogostitve, itd.).

Pod nasipom Železarne je še vedno 30.000 ton rude drobne frakcije. Postavlja se vprašanje uporabnosti zaradi možnosti zasutja.

Velik del kadra z visokimi šolami ni glede na svojo izobrazbo ustrezno zaposlen, preveriti bi morali tudi, če za več mest res potrebujemo tako kvalifikacijo, kot je predpisana z normativom. Diploma ne more biti merilo ocene oz. kategorizacije delovnega mesta, ampak mora izvirati vrednost delovnega mesta iz nalog, ki se opravljajo.

INVESTICIJE

V Železarni je situacija dosti kritična in ni jasno, koliko časa bomo še morali posloovati pod takimi pogoji. Pri investiranju moramo biti zato zelo pazljivi in se odločiti le za začenjanje tistih programov, ki so v tem trenutku nujni. Sektor novogradnje bi moral prevzete investicije speljati do konca in jih ne predajati nedokončane, pomanjkljivo ali nestrokovno izdelane obratom.

Vzporedno z uvajanjem novih proizvodov bi morali več vlagati tudi v obnovo strojnega parka, saj na dotrajanih strojih ni mogoče doseči potrebnih kvalitete. Urejevati bi morali tudi skladišča, saj izgubimo veliko materiala, ker ni usklajenost v ustreznih prostorih. Delovni pogoji so vse prepogosto vzrok nezadovoljstva med delavci, zato ne bi smeli pozabiti na vzporedno urejanje higienskih prostorov in naprav, ki bodo zagotavljale manjše onesnaževanje okolja.

Sredstva, namenjena za investiranje, moramo razporejati v skladu z našimi samoupravnimi akti in programi ter se pri planiranju ne sme odražati vpliv posameznikov.

PROIZVODNJA

Z operativnimi plani postavljamo mesečne vrednosti, ki nam pomenijo količinski cilj za izboljšanje osebnega dohodka, ne glede na kvaliteto in izplen.

Prodajne možnosti so v letošnjem letu bistveno slabše, še vedno pa proizvajamo neustrezne kvalitete in proizvode z napakami, ki so v tolerančnem območju.

Pri proizvodnji kvalitetnih jekel imamo pogosto veliko izmečka zaradi premajhne prisotnosti vodstvenega kadra in nepoznavanja tehnoloških postopkov.

Službe za pripravo dela slabo sinhronizirajo delo med obrati in pogosto pride do zastojev in do naraščanja medfaznih zalog. Obrati se slabo prilagajajo nastalim situacijam.

V proizvodnji pogosto opazujemo premajhno tehnološko disciplino, ki je tudi posledica premajhne seznanjenosti delavcev s stanjem v obratih. Delavci nimajo vpogleda na stroške, ki jih povzročajo in na to, kako se njihov rezultat dela odraža na skupni končni učinek.

Zaposleni v proizvodnji premalo skrbijo za stanje proizvodnih naprav in jim z nepravilnimi tehnološkimi postopki krajšajo življenjsko dobo. Čiščenje tehnoloških odpadkov in strojev v obratih bi morali izvajati proizvodni delavci med remontom in ni potrebno, da naročimo tuje izvajalce. Specifična poraba potrošnih delov je pogosto večja od normativno predpisanih, pa pogosto ne ukrepamo, niti ne analiziramo vzrokov.

Pospešiti bi bilo potrebno ukinitve nerentabilnih obratov, programi pa morajo biti dobro pripravljene, s posebnim poudarkom na kadrovske premike, saj morajo delavci vedeti za svojo sigurnost v novem delovnem okolju.

Za povečanje proizvodnje bi morali boljše izkoristiti razne novatorske predloge, v katere je bilo že vloženo veliko sredstev in delovnega časa, pa še nedokončani ali slabo izkoriščeni ne dajejo zadovoljljivih rezultatov.

Pri naročanju surovin in drugih materialov je treba paziti na ustrezno kvaliteto in se ne sme dogajati, da material, ki je že v Železarni, ne moremo uporabiti.

VZDRŽEVANJE

Pravilen pristop k vzdrževanju proizvodnih naprav ima velik vpliv na proizvodne pokazatelje in na kvaliteto. V Železarni pogosto opazimo neodgovoren pristop vodstvenega kadra na vzdrževanju do proizvodne problematike, kar negativno vpliva na razpoloženje proizvodnih delavcev. Pasivnost se odraža pri počasnem reagiranju ob prvih znakih okvar na napravah in ob nepravilnem naročanju rezervnih delov. Rezervni deli so večkrat slabših kvalitete ali celo izdelani po nepravilnih dokumentacijah.

Z izvajanjem planiranih remontov bi morali usposabljeni proizvodne naprave do take mere, da bi na njih lahko dosegali planske obveznosti, tako količinske kot kvalitete.

Vse prepogosto se dogaja, da zaradi raznih vzrokov odlagamo remonte, ki so določeni z operativnim programom in na ta način rušimo usklajenost med proizvodnimi kapacitetami. Pri izvajanju remontov se tudi premalo čuti prisotnost proizvodnih obratovodij in se nastale težave in problematika ne usklajujejo. Zaradi slabe organizacije remontov so ti opravljeni z večjim številom vzdrževalcev, kot bi bilo potrebno.

V nekaterih obratih izvajamo remonte v sobotah in nedeljah kljub temu, da bi lahko izkoristili čas mirovanja med tednom in s tem vplivali na zmanjševanje stroškov.

Vzdrževalne stroške bi tudi znižali, če bi zmanjšali prisotnost tujih firm na vzdrževalnih delih, povečali nadzor in dosegli bolj racionalno porabo potrošnega materiala.

Na posameznih področjih se kaže tudi slaba organiziranost vzdrževanja. Programerji po obratih ne odigravajo svoje vloge v celoti, zato je treba izpopolniti sistem preventivnega vzdrževanja.

Naročanje tujih storitev ali prodaje vzdrževalnih kapacitet bi morale teči obvezno preko nabave oziroma prodaje, saj bo le v tem primeru mogoče doseči optimalne pogoje.

Analizirati bo potrebno razna dopolnilna – pogodbeno dela, ki zadovoljujejo le nekaj posameznikov, poslabšujejo pa odnos do rednega dela. Vsi zaposleni bi morali biti stimulirani, da čim več naredijo v rednem delovnem času in ne, da jim Železar na nudi le socialno varnost.

NABAVA

V obratih je mnogo kritike na račun dela nabavne službe, posebno glede na kvaliteto dobav in ažurnosti poslovanja. Potrebne so pogoste urgence, predno se naročilo realizira.

Prevelike zaloge nekaterih surovin in rezervnih delov bremenijo obratna sredstva. Glede na riziko obratovanja in dobavne roke moramo določiti optimalne zaloge.

Skladiščna služba ni ustrezno organizirana in ne reagira minimalnega stanja zalog. Material moramo razvrstiti v ABC grupe in po grupi materiala, glede na stanje zalog in možnosti nabave, voditi optimalno politiko naročanja.

Obrati pogosto niso pripravljeni za prevzem blaga kljub temu, da blago kasni ali se urgira. Informacijski tok, nabavna služba, skladišče, obrat ne funkcionira in se zgodi, da polni vagoni niso dostavljeni na pravi naslov ali pa čakajo na razkladanje pogosto od sobote do ponedeljka.

Naročanje na zunanja podjetja ni vedno v redu. Obrati nimajo pravice, da se sami dogovarjajo z zunanjim podjetjem. Vsa zunanja naročila morajo iti dosledno preko nabavne službe.

Preprodaja materiala iz naših skladišč, ki ga nabavljamo za naše potrebe, privatnikom ali drugim podjetjem moramo ustaviti, ker za tako prodajo nismo pooblaščen, niti za to nimamo ustrezne službe.

PRODAJA

Za prodajo je zelo pomembno, da se na začetku leta sprejemajo realni plani, ker se na njihovi osnovi sprejemajo naročila naših kupcev za ves proizvodni asortiment. Spremembe planov se smejo sprejemati samo po konsultaciji s prodajno službo. Posamezne probleme, ki nastopajo med letom in vplivajo na realizacijo planov proizvodnje, bi morali okvirno kvantificirati v faktor, rizika realizacije in problemov ne bi smeli prenašati skozi časovno daljše obdobje. (Vpliv slabega starega železa in mazuta na možnost izdelave kvalitetnejših jekel, vpliv izpadov energije, izvajanja remontov, pomanjkanja rezervnih delov na raven proizvodnje in možnosti izpolnjevanja naročil določenih asortimentov, itd.) Predpisane minimalne količine na pozicije naročil pri naročanju asortimentov moramo prilagoditi sedanj tržni situaciji.

V toku medfazne proizvodnje in v skladiščih gotove proizvodnje moramo ustvariti tak red, ki bo zagotovil namembnost predelave in dobave materiala.

KADROVSKA POLITIKA

Med osnovnimi pogoji za dobro organizacijo dela, tehnološki razvoj in dvig produktivnosti dela, je tudi dobro organizirana kadrovska dejavnost. Sedanja organizacija kadrovskega sektorja v celoti ne ustreza, zato jo bo treba spremeniti tako, da bo kar najbolj zagotovljena funkcionalnost.

V izgradnji nov prizidek obratne ambulante

Delo kadrovskega sektorja je ozko povezano z izvajanjem akcijskega programa, ki ga ne bo mogoče realizirati, če ne bodo urejeni in usklajeni posamezni samoupravni akti, sistematizirana delovna mesta ter uveljavljen enoten delovni čas.

Zaposlitev kadrov na njihovi izobrazbi ustreznih delovnih mestih je pomembna tako v pogledu racionalnosti kot počutja posameznikov, zato je treba razmišljati tudi o pravilnosti nastavitve s tega vidika.

Pri kadrovanju bi morali poleg vseh meril, ki so odločilna za izbor posameznega kandidata, upoštevati tudi mnenje družbenopolitičnih organizacij. Kadrovanje ne sme biti samo stvar vodilnih, temveč morajo biti o tem vnaprej seznanjene tudi družbenopolitične organizacije. Obvezno je treba upoštevati tudi družbenopolitične kvalitete in idejno izhodišča. Neustrezno kadrovske politike zasledimo tudi pri delovodskih delovnih mestih, kjer gre večkrat za vprašljiv odnos do družbe, samoupravljanja, medsebojnih odnosov in tudi strokovnosti.

Za kadre je treba skrbeti v proizvodnji in ne le v službah. Opazno je namreč povečanje staleža predvsem v službah, pri nižani proizvodnji in produktivnosti v obratih. V službah gre pogosto tudi za nastavitve kadrov, ki proizvodnje sploh ne poznajo. Opazna je tudi neenakomernost zasedbe po dnevih, kar se negativno odraža na uspehih proizvodnje. Prav tako ni sprejemljivo nekontrolirano pridobivanje in prelivanje kadrov iz obratov v službe.

S kadrovanjem bi morali urejati tudi nameščanje sodelavcev, ki z leti ne zmorejo fizičnih obremenitev na delovnih mestih, za katera so usposobljeni, na druga ustrezna delovna mesta. Bolj ažurno bi morali reševati vprašanja zaposlovanja sodelavcev iz obratov, predvidenih za ukinitve, ker negotovost zaviralno vpliva na delovni uspeh.

Opdrto je tudi vprašanje beneficiranega staža za posamezna delovna mesta.

Neustrezna kadrovska zasedba v varnostni službi ne daje jamstva za zaščito družbenega premoženja. Uspeh lahko pričakujemo le, če bomo vsi zaposleni imeli ustrezen odnos do družbene samozaščite in do odtujevanja družbene lastnine.

NAGRAJEVANJE

Sistem nagrajevanja je osnovan na osnovi vrednosti delovnega mesta, merljivih kriterijev učinkovitosti ter dodatkov definiranih po sindikalni listi. Ta sistem moramo negovati in ga bogatiti s parametri nagrajevanja, ki so rezultat dela na lastnih delovnih mestih. Posredna merila moramo v čim večji meri izločiti iz sistema. V nekaterih obratih so vključeni v sistem nagrajevanja zastoji, neprogramirana proizvodnja, proizvodnja izdelana izven tolerance, izpleni, kvaliteta grodlja, bazičnost aglomerata, itd. Trend vključevanja takih neposrednih parametrov v sistem nagrajevanja moramo bolj smelo nadaljevati.

V situaciji, ko z višino OD že zajedamo v likvidnost podjetja, moramo politično zavreti akcije v smeri meznega gibanja ter moramo ponajmanj usklajevati z intencijami akcijskih programov. Predvsem je pomembna revizija raznih dodatkov – predvsem vodstvenim delavcem, ki nimajo nobene povezave z rezultati dela (stimulacije, strokovni dodatki, itd.).

Pri določevanju vrednosti delovnih mest – kategorizacije in ob zahtevkih po korekturi, moramo preiti iz primerjalne metode na analitično vrednotenje delovnih mest. Z analitično metodo bo treba v daljšem obdobju vrednotiti vsa delovna mesta.

Predlog uvedbe stimulacije delavcem, ki vse leto niso болоvali, je vreden proučitve, predvsem v situaciji, ko narašča bolezenska odsotnost tudi iz neupravičenih razlogov.

Pri podpisovanju nadurnega dela je zaostri odgovornost, neupravičeno pisanje nadur pa odločno oboje. Pri priznavanju otežkočenega

dodatka za občasna dela se je treba držati določenih pravilnika o otežkočenih dodatkih.

DELOVNA DISCIPLINA

Organizirano delo zahteva delovno disciplino vseh članov kolektiva. Od delovne discipline je odvisno izkoriščanje delovnega časa, strojev in naprav, produktivnost ter vzdušje med sodelavci.

Delovno disciplino je treba v prvi vrsti pričakovati od vodstvenega kadra, po katerem se zgledujejo podrejeni v dobrem in slabem primeru. Zaradi tega je potrebna čim večja prisotnost na delovnem mestu in ni sprejemljiva pogosta odsotnost zaradi reševanja »službenih«, družbenih pa tudi privatnih zadev.

V času, ko iščemo za izboljšanje gospodarskega stanja Železarne vse možne rezerve, je treba omejiti odsotnost zaradi opravljanja različnih dejavnosti izven podjetja na sprejemljivo (zmerno) višino.

Pomemben delež odsotnosti gre na račun болоvanj, ki so brez potrebne nadzora. Bolniki se vedno ne drže navodil za zdravljenje, zato je treba uresničiti načrtovano obliko kontrole s strani kadrovskega sektorja. Od zdravniškega osebja pa se zahteva, da se praksa odobravanja болоvanja za nazaj prekine.

Pogosto so tudi povsem nekontrolirani izhodi pri vratarjih in na nedovoljenih mestih. Poleg vodilnih, ki so dolžni skrbeti za prisotnost na delovnih mestih, je potrebna tudi večja angažiranost varnostne službe ob ustreznih evidenci, ki jo sedaj ni (malice, nakupi).

PROBLEMATIKA NAROČIL ZA SEPTEMBER

Sektor prodaje je zagotovil dovolj naročil za debelo in srednjo pločevino s tem, da naročil na nekurantno t.j. izvenprogramsko proizvodnjo ni. Vse več je tudi zahtev za luženo in toplotno obdelano pločevino, kar pomeni zmanjšanje naročil direktno iz valjarne štelke.

Jeklovlek ima zadosti naročil, vendar zaradi premajhne obremenitve dimenzijskega območja, profila 6–14 mm t.j. za Schumag stroj, družbenega plana ne bo mogoče doseči.

Valjarna žice ima dovolj naročil s tem, da je povečana proizvodnja betonskega železa.

Žičarni primanjkuje naročil in išče prodaja nove naročnike.

Za hladno valjarno so naročila preskrbljena, vendar dimenzijski asortiment ni najbolj ugoden.

Za profilarno manjka naročil vse leto. Zaradi konkurence, deloma tudi nelojalne, ni izglelov, da bi se stanje v septembru izboljšalo.

Željarna in elektrodni oddelek imata dovolj naročil. Elektrodni oddelek zaradi izvoznih obveznosti domače tržišče le slabo oskrbuje, zato bi bilo treba preiti na trizmensko proizvodnjo.

Kritično je še vnaprej vprašanje naročil za podbojarno. S formiranjem posebnega oddelka na prodaji upajo, da bo do konca leta mesečno naročil za 2000–3000 kosov in da se bo to število v prihodnjem letu nadalje povečevalo.

REKLAMACIJE

V letu 1976 (vključno julij) smo prejeli 280 reklamacij, od tega 184 opravičenih, 54 neopravičenih in 42 opozorilnih. V istem času leta 1975 smo prejeli 238 reklamacij, od tega 151 opravičenih, 56 neopravičenih, 31 opozorilnih.

V celotnem letu 1975 pa smo prejeli 441 reklamacij, od tega 288 opravičenih, 94 neopravičenih, 59 opozorilnih.

Po vrednosti glede na prodano blago je bilo letos reklamacij za 0,52 %, do vključno julija leta 1975 0,36 %, vse leto 1975 pa 0,42 %.

Po pogostosti so vzroki za reklamacije naslednji: mehanske lastnosti, površina, dimenzije, nečistoče in zamešnjave.

Zalaznik je hrupno prištrkljal po stopnicah. Krotke oči so imele mten odblesk, tudi jezik se mu je zapletal, tako da je večkrat ponavljaval besede in povedane misli. Vendar se je tokrat njegovo veselje mešalo z žalostjo.

»Hja, saj ne morem zdržati, čeprav bi rad odločil, ne morem,« je naposled zavzdihnil. »Bil sem pri Markovcu. Zvit možakar, pravi za vas. Ni hotel precej, vse drugo je govoril, nazadnje, ko sem že odhajal, je povedal: 'Če ne bo kaj narobe, mislim spetoma - na poti je lahko zmerom kaj narobe - pridejo po Dančija.' No, in tako nas boš zapustil, ko smo se ravno privadili drug na drugega. Ampak menda je že tako: najdalj si skupaj z babnico, vsi drugi slejkoprej odidejo. Če ti je še tako hudo, odidejo! Pika!«

V Dančiju je zaplato veselje. Ne toliko, ker odhaja. Bolje kot pri Zalaznikovih, zanj nikjer ne bi skrbeli. Razveselil se je, da so nekje se partizani, da delujejo zveze in bo nekdo prišel ponj. Srečal bo tudi Adja, saj ni padel. Vsi niso mogli pasti. Zvedel bo, kaj počne Miran.

»Zdaj, ko ne bo snega, se boste lažje prikrivali: zdaj boste pa udarili, kaj,« se je veselil Zalaznik. »Nažgali jih boste, prasce, da bo veselje.«

»Zdaj pa. Novi partizani bodo prišli. Se bomo že naučili, kako poženš Nemca v beg. Tudi Rusi so jih pognali od Moskve.«

»To jim privoščim, da bežijo. Ničesar bolj kot da jo Svaba cvirna. Naj se jim povese oholi nos. Kaj pa mislijo - 'Nemčija nad vse'. Človek je nad vse, ti povem. Dober človek, te ali one rase: črn, rdeč, rumen. Zmerom rase, Danči. Pa kaj bi ti pravil, saj ti si tak, dober! Pravi! Zato nam bo hudo, ker odhajaš. Zelo hudo. Če ne bi bilo treba nagnati Nemcev, bi rekel - kar ostani pri nas. Te bomo že preživeli. Zrinili bomo z vsem, kar imamo. Tako pa... moras. Tudi sam, v tvojih letih, bi bil zraven. Morebiti še bom, če bo le laže.«

Zalaznik si je mel hrupne dlani, da je šuštel. Potem se je zarotniško ozrl po sobi, mu pomežiknil in povlekel iz notranjega žepa sukničja pliščato steklenico žganja. Odvil je zamašek, z dlanjo obrisal rob steklenice in mu ponudil: »Za na pot, da te pogreje. Markovci ni povedal, kam boš šel, kako dolgo bosta z onim hodila.«

Zganje mu ni dišalo, a je odpil, da ne ušali gospodarja, ki je videl v žganju zadnjo dobroto tega sveta. »Premišljam, Polonca bi poleti končala četrti razred gimnazije, kam bi z njo? Za kmečko delo jo je škoda. Saj je pridna, tudi zdrava, za svojo postavo mlačna, a zakaj bi se ubadala s to zemljo. In fanta imamo,« je nekam v zadregi, z dolgimi presledki, ko je skrbno izbiral besede, predel svoje misli Zalaznik. »Kaj mi stetuješ? Ti si pameten, tudi Polonca je pametna. Ampak poslušal bom tebe, ker si starejši, izkušen in že veš, kaj je življenje. Vse bo tako, kot poročas.«

Danči je posumil, da je Polonca najbrž pripravljala starše, da odide

v partizane. Saj bi bila uporabna kot bolničarka. Če ne bi bilo dolgih pohodov, dežja, skrivanja, tudi naslednje zime. Če bi imeli skrito bolnico, tehniko v gorah, bi bila Polonca dragocena. Kot pa je vedel, nič takega nimajo. In tudi - kako bi zdržala, drobna, nežna? Se fantom je bilo včasih hudo.

»Po mojem, Zalaznik, naj gre Polonca v službo. Če dobi službo v pisarni, naj kar sprejme. Tako se izuri. Mi bomo po vojni potrebovali veliko ljudi, ki bodo nadomestili sedanje. Lahko se izuri v pisanju na stroj, v knjigovodstvu.«

Zalaznik mu je vneto prikimal. Čmokal je z usti in pritrjeval s kratkimi besedicami.

»Po mojem je to najbolje. Sem že namigoval, a kaj - babnice. Niso srečne, če ne želijo. Toliko, da vrtijo jezik,« se je Zalaznik vesel oprijemal nasvetovane rešitve. Potem ga je nekaj potrl. Previdno je dvignil obraz, povil oči in obotavljivo vprašal: »Pa se Polonca ne bo šela v hudo, če bo v nemški pisarni. Mislim, potlej, ko Nemce preženete. Ljudje so vsakršni, pa lahko kdo poroča: 'Vaša pa zmerom naprej, najlaže. Pod Nemci in zdaj v našem.' To je edino, kar me skrbi. Drugače, popolnoma sem tvojih misli.«

Danči je hotel krikniti: »Saj ste skrivali partizana, pomagali,« a se je spomnil, da lahko še pomoči pade. Vsako naslednjo sekundo. Lahko dobi Markovca in ga ustrelijo. Kdo bo dokazal, kako dobri in pogumni so bili Zalaznikovi?

»Zalaznik, prinesi mi papir, peresnik, črnilo, pa ti napišem, da ste skrivali, hranili in zdravili partizana. To pokažete, če mene zadene in vam ne bodo verjeli.«

Kmeta ni bila volja, da bi prinesel papir. Šobil je usta, boleče stokal in spet onemoglo potijal oči. Najbrž je verjel vražam, da bo Dančija zadelo, če mu zapiše nekakšno oporo, sporočilo, ki bi veljalo po njegovi smrti. Ni se mogel odločiti.

»Le prinesi,« ga je hbral Danči. »Saj tega ne boš potreboval. Za vsak primer pa je le bolje, če imaš. Zaradi Polonce.«

»Zaradi nje,« je popustil Zalaznik. Na obrazu mu je sijalo olajšanje. »Drugače nič ne potrebujem. Kar sem napravil, nisem zato, da bi se s tem po vojni pustavljaj. Polonci pa želim dobro. Tam v pisarnah so drugačni, kot smo mi, na kmetih.«

Zalaznik je prinesel papir in Danči je napisal, kako se je ranjen, tega in tega dne, zatekel v hišo k Zalaznikovim, kako so ga sprejeli, ga povzeli z Markovcem in kako se odpravljata nazaj k partizanom. Navedel je polno ime, svoj mirjavski naslov. Ko je poveljal papir Zalazniku, se je kniet še zmerom branil, da bi ga sprejel. Moral mu ga je potisniti v žep, da je obmiraval.

Ko mu je Polonca prinesla večerjo, je po njenem kujanem obnašanju precej ugotovil, da je moral Zalaznik ženskam povedati, kaj je svetoval. Zabavala ga je dekletova trma, ki je kazala, da se v življenju ne bo pustila voditi od drugih. Zdal

še mora, a že trpi, ker ne sme odločati po svoje. Nalašč ni spregovoril, zanimalo ga je, kaj mu bo počitala. »Ti misliš, da ne morem napraviti nič bolj koristnega, kot da pomagam Nemcem v pisarni,« je rekla in ga očitajoče pogledala. Potrebovala je samo še majhen vzrok, pa bo planila v togoten jok. »Za drugo po tvojem nisem sposobna!«

»Če že tako trmasto hučeš, tudi v pisarni lahko koristiš več, kot pa v partizanih. Ne mislim s tem, kar boš napravila za mizo, ampak potlej, za nas. Prav vseeno je, če ostaneš na kmetiji, si v pisarni, ali delaš v tovarni. Nekaj moraš početi, da se preživiš. Važno pa, kaj napraviš med službo, po njej.«

»S tabo res ne bi mogla! Misliš, da sem cmerna, ki bo jokala, če bo zagrmelo! Vse bi prenesla, kot drugi,« je trmasto rekla.

Strasno ga je imelo, da bi jo prijel, upognil čez koleno in s plasko dlanjo izpralil vso togoto. Umislila si je nekaj in zdaj hoče izsiliti.

»Nisem ti govoril, pa ti bom povedal. Moje dekle, Suzana, je hotela z mano. Starejša je od tebe, pogumna, močnejša, pa smo ji zabranili. Pa ne jaz, skrajški sekretar je rekel, naj ostane.«

Povesila je glavo. Ko je menil, da je popustila, je kljubovalno vzkliknila: »Meni se ni zdel posebej močna in pogumna.« Obrčala je glavo v stran, da se ni srečala z njegovim pogledom.

»Tudi za njo si oprezala,« je osupel vzkliknil.

»Zanimalo me je. Samo gledala sem jo in si mislila svoje,« je zamomljala Polonca in se zadržala v steno, tako da ni mogel razbrati, kaj čuti ob tem priznanju.

Mučno jo je zgrabilo. V svoji otroški neučakanosti je silila v nevarnost. Še sreča, da se je vse dobro končalo. In da odhaja, je pomislil.

Hrup v veži, moški glasovi so naznanjali, da je kurir prišel. Šilšal je volto topotanje po lesenih stopnicah in v njem je raslo pričakovanje. Gledal je le partizana. Začudilo ga je, da ni mlad, njegovih let. Kot je pri slabi svetlobi petrolejke lahko presodil, ima kakih petinideset let. Nizek, zelo koščen v obraz. Nekakšno mračna zaskrbljenost in previdnost je udarjala iz njegovega pogleda.

»Adja poznaš?« je vprašal partizana.

»Kaj, je Adi še živ, pri vas? Seveda ga poznam. Moj prijatelj. Skupaj sva stanovala.«

»Dober borec in tovariš. Nikoli ne stoka, napravi vse, kar je treba, brez izmikavanja. Pri nas je, v četi, ki zdaj prerašča v bataljon. Lepo te pozdravlja.«

Partizan je bil še zmerom zadržan, ostrih, odsekanih besed. Ampak Danči je premišljal o srečanju z Adjem. Nenadno se mu je mudilo.

Zalaznik bi se rad še pogovarjal, tako, zaradi pogovora. Žena je komaj krotila solze, se kar naprej opravičevala, prosila Dančija, naj ne zameri, če vse ni bilo tako, kot je vajan. Polonca pa ga je samo gledala. Slutil je, koliko bi mu rada povedala, a je vse udušila v sebi.

Nahrbnik je bil težak, a je lahko stopal za partizanom, ki je ubiral zelo čudna pota. Iz steza je zarijal na travnik, nikoli na greden. Izogibal se je hiš, križišč, tako da Danči kmalu ni vedel, kam sta namenjena. Pa saj je bilo vseeno. Partizan ni niti enkrat zastal in premišljal, kam naj jo ubere. Hodil je zanesljivo kot lovski čuvaj, ki natanko pozna svoj lovski okoliš.

Pri njenem zasliševanju je bil samo enkrat, prepustil jo je prikupnemu untersturmführerju. Zasliševanje se je sprevrglo v dvorjenje in zapeljevanje. Untersturmführer je to dobro znal. Nihče pa ne bi mogel reči, da niso varovali njene časti. Nekajkrat so jo odvedli zasliševati šele proti večeru. Pogovor z njo je pokazal, da je bistra, na marsikaj pripravljena ženska.

Ni trajalo dolgo, ko je izpod okna zasliševalnice odpeljal siv dekapec. Ustavil se je na vrtu tihe in lepe vile, iz njega pa sta izstopila untersturmführer in Roza... iz vile, ki jo je še pred vojno, a le od daleč včasih videla skozi zeleno ograjo, sta odhajala šele proti jutru. Roza se je po svoje reševala sama in tudi za moža je skušala zastaviti dobro besedo.

Kdo bo zvedel o taki pustolovščini? In untersturmführer je bil poleg vsega zelo prijeten in neverjetno krepak fant, pravi možki, ki ji je zbrisal vse dotedanje predstave in govorjenje o služabnikih velikega rajha. Roza se je z njim počutila izredno lepo in počašeno, kajti oficir je bil uglasen, kavalirski. Ko je slekel uniformo, je bil privlačen, lep človek. Ob njem je svojo nenasično ženskost lahko sprostila. Gestapovec jo je v presledkih tudi kaj spraševal. Nekaj mu je priznala, vendar ne veliko, niti vsega tistega ne, kar je že vedel. Delala se je nevedno z izgovorom, da jo politika nič ne briga. Lepi untersturmführer jo je zelo razvedil. Šele zdaj je prav spoznala, kaj tiči v njej. To je bilo najhuje. In v zaporu. Njena nemirna kri je bila zdaj še bolj poželjiva. Na ljubezenske užitke je čakala kakor pijanec na alkohol. Šele med zapornicami se je skušala stegniti. To so bile grenke ure, kajti okolica jo je opominjala na globino, ki jo je tako čudno pogotnila.

Na trdnem dnu človek zares prav začuti sebe. Dvojna skrivnost pa vsemu daje le še večji užitek.

Vse bolj si je odpustčala in priznala, da je doživljati najlepše tedaj, ko je za vse druge skrivnost in je tako neposredno, da ji je porok za molčečnost smrt.

Saj bi se najbrž tudi drugi večkrat spozabljali, če bi se upali in bi imeli priliko. Pa če bi vedeli, da ne bo nobenih prič.

Zaradi moža se ni grizla. Najmanjši glas vesti je takoj zatrla. Poglavitno je, da tega ne zve, poštenjak! Imava otroke, delava trdo, skriva drug za drugega. Če mi je mož, to še ne pomeni, da je to tudi možki, ki me osrečuje. Takega potrebujem. In untersturmführer je tak! Ob njem ne bi bilo težko ostati zvesta.

Filip je na njej takoj opazil neko spremembo, razlagal pa si jo je po svoje. Vendar je bil zdaj z Rozo obzirnejši kot včasih, ko si je marsikaj dovolil.

Prirojeni čut je Rozi povedal, kako se mora vesti, da ne bo spet žrtve okolice. Njena vrnitev se je ljudem zdela čudna. Okolica, hladna in nezaupljiva, ji je pomagala k iztreznjenju. K temu so jo silili tudi otroci in še skrb za domačijo. Zrelost in resnoba pa sta še bolj poudarjali njeno prikupnost.

IVAN JAN

MRTVI NE LAŽEJO

65

Filip, ki se je že tako dolgo smukal okoli nje, ji je postal dober šele, ko je spoznala, da se v teh razmerah ne bo mogoče shajati z lepim gestapovcem. Dnevi v zaporu so bili doslej njeni najljepši. Tam ji nihče ni mogel ničesar dati ne vžeti, nihče ji zavidati in jo opazovati. Bila je skrita pred opravičljivimi fanti z lepimi očmi, ki so ostale resne tudi med smehom in ljubeznivostmi, tu ne bo več. Le kakšna patrolja se je tu in tam oglasila pri njih, vendar so bili novi.

Zato je bil zdaj Filip ves v ognju. In Roza se mu je vdajala ob mislih na lepega gestapovca. Vojske še ni bilo konec, zato tudi zanjo morda ni vse končano. Bila pa je silno previdna, zato tudi o doživljajih v zaporu Filipu ni povedala vsega.

Martina je bila vsa drugačna. Ni si hotela priznati, da prave moči za beg v gozdove nima že vse od trenutka, ko so ujeli Aleša. Nihče ni ustavljal in čeravno je čutila, da bi bilo dosti bolje, če bi se Filipu ognila, je bila kar naprej pri njem. Še vedno je v njej gorelo rahlo upanje, da ni vse tako črno, kakor ji je hotel dopovedati Aleš. Vendar so jo k njemu gnale prav Aleševe besede. Vsa vzemirjenost, ki jo je že toliko časa tlačila, je ob srečanju z na videz mirnim Filipom izbruhnila na dan.

— Kakšne zveze imaš! Govorila sem z Alešem...!

Vse je hotela zajeti s temi besedami, ne da bi izrekla še kaj drugega. Filip je pričakoval, da bo prej ali slej zaigrala z odprtimi kartami. Vendar jo je radovedno vprašal:

— Kako je bilo?
— Filip, si res zmožen česa takega? Zdelali so ga.
— Kaj govoriš? Česa zmožen. Kar povej!
— Si res tudi ti govoril z njim?

Filip jo je strmo pogledal in smeh z njegovega obraza je izginil kakor bi trenil. Namesto odgovora je rekel:

— Kadar je hudo, se marsikdo laže!... Raje povej, če so bili s teboj prijazni ali ne?

Martino sta zgrabila neučakanost in nemir.

— Kaj nočeš razumeti, da sem govorila z Alešem? Ti si tisti... je vrisnila ostro in pričakujoče ter še vedno željna, da ji ne bi pritril. Hotela je resnico, vendar bi zdaj raje slišala laž. Ze zaradi sebe, ker bi se potem čutila še bolj samo in izgubljeno.

5 OKTOBER V TUNIZIJI

Najbolj vztrajni so si nabrali v svoje polivinilaste vrečke tudi po več kilogramov tega morskega zaklada. Spraševali smo se, kaj bodo s tem, ko pridejo domov, pa so povedali, da jih bodo podelili znancom kot suvenirje.

Ceprav se peščene plaže raztezajo vzdolž vse vzhodne obale Tunizije, so zaradi bujne vegetacije in čistega morja najbolj urejene prav tu v nekaj več kot 30 km širokem Hammametskem zalivu v obliki ogromnega polkroga. Kdor se kaj spozna na plaže, bo moral pritrčiti, da nikjer v Evropi ni lepših kot v tem zalivu. Zaradi tega ni nič nenavadnega, da se tunizijski turizem tako naglo vzpenja v sam vrh sredozemskih turističnih ponudnikov. Razen čudovitih peščenih obal, toplega bistriga morja in bujne zelenjave, je Tunizija posejana z nešteti zgodovinskimi kulturnimi spomeniki in objekti od pračloveštva sem do najmodnejših arhitektonskih stvaritev, kamor sodijo tudi vsi hoteli. Ta dežela pa zaenkrat slovi tudi po solidnih cenah in ustrežljivih gostoljubnih ljudeh. Koliko časa še?

Hammametsko turistično območje je zraslo šele v zadnjih desetih letih, poprej je bilo prazno in neizkoriščeno, vedo povedati domačini. Pri izgradnji hotelov in drugih objektov v najmodnejši arabski arhitekturi so sodelovala tudi naša gradbena podjetja. Jugoslovanski izvozniki so v glavnem poskrbeli tudi za vso notranjo opremo. Pri vsem tem se človek vpraša, zakaj tudi doma ne znajo naši gradbeniki biti tako podjetni in izvirni kot so v tujini, kjer jih upravičeno tako visoko cenijo.

Plaža je bila odsej naše stalno pribežališče. Na njej smo preživeli sleherni trenutek, ki nam je bil na voljo med ogledi drugih krajev in zanimivosti. Prednost tunizijskih plaž je v tem,

da kot drob droben, brez sleherne druge primesi, svetlorjav pesek, tudi če je moker, ni umazan. Odejo ali brisačo, ki jo razgrneš po tleh, samo streses in že je čista, brez vsakega drobca. Bolj hudo je, če veter nasuje pesek v lase, posebno mokre. Le s toplo milnico se ga lahko znebiš, sicer je vse zaman. Največ pregrevanje so zaradi tega imele ženske in naši dolgolasci, ki so že po dveh dneh izgledali, kot bi pobegnili iz džungle.

JAHANJE NA KAMELI - DRAG LUKSUS

Kopalcem na plaži po ves dan potujoči krošnjariji ponujajo razne spominke, sadje in drugo blago, ki ga sami izdelujejo iz školjk, palmovih vlaken, volne in ilovice. Tod pohajkujejo gonjčiči s čredami lenih kamel, ki turistom ponujajo ježo ali pa tudi samo slikanje ob živalih. Za slabih 100 metrov sprehoda na grbi puščavske ladje je treba odšteti kar cel tunizijski dinar, za enkratni posnetek zraven ali na grbi kamele pa pol dinarja. To je razmeroma draga zabava, ki pa je skoraj nihče noče zamuditi. Vsi smo se kar naprej kobacali na uboge potrpežljive živali, ki so zleknjene v pesku čakale na »stranke«. Vsak je hotel ovekovečiti sebe in svojca ali prijatelja na kameli s fotografskim posnetkom ali na filmski trak. Pri tem so bili še najbolj zadovoljni gonjčiči, ker jim je denar tako hitro in brez truda pritekal v žepe. Z njimi smo kmalu postali dobri prijatelji. Razen francosčine jih večina zna nekaj nemško.

KUPCIJE Z ŽENAMI IN KAMELAMI

Povedali so nam, kako teče trgovina z ženskami in kamelami. Pravi Arabec kupi sebi ženo s kamelami. Dobra ženska velja tri do pet kamel, najlepše in najbolj bogate pa tudi deset. Takšno kupčijo sklene lahko le najbolj bogat gospodar. Saj je čreda kamel pravi kapital. Srednje siturani lastnik ima največ do 15 kamel, večina pa se združuje v nekakšne družinske zadruge in so skupni lastniki. Kamela stane od 80 do 100 tunizijskih dinarjev ali 3,5 do 4,5 naših novih tisočakov. Se pravi, da je nevesta hudimano draga stvar, skoraj kot fičo. To pa je glede na socialni stan kmetov celo bogastvo.

Po razpoložljivih podatkih, s katerimi nas pouče vodniki, a so zaradi številnih beduinskih plemen vselej dvomljivi. Tun-

zija premore nekaj nad 300.000 kamel. Te še danes predstavljajo najbolj zanesljivo transportno in tudi prevozno sredstvo po brezkrainih saharjskih puščavah na jugu in notranjosti dežele.

VISOKA CENA NAŠIH ŽENA

Naši bosanski sindikalisti so se kar naprej pogajali z gonjčiči o medsebojnih kupcijah za svoje žene in dekleta. Ker je bilo med njimi tudi več muslimanov, so imeli pri pravovernih Arabcih še več ugleda in tudi druge ugodnosti. Gonjčiči so zadevo okoli kupčij vzeli kar se da resno, in le malo je manjkalo, da naši sindikalisti iz gole zafkancije ne bi ostali brez svojih najlepših kolegic in ljubic. Za nekatere so gonjčiči ponujali tudi deset kamel. Očalar Adem je ponujal kolegoovo ženo in zgodovinaro Maro kar za dve kameli. Črnoptemu lastniku živali se je tako podcenjevanje vrednosti naših deklet zdelo le prehudo, pa je na vsako navrgel še po eno kamelo. Ob splošnem krohotanju pa tudi zgodovinaro Mara ni ostala dolžna svojim kolegom. Adena je ponudila za kozo ali ovco, vendar ga nihče ni hotel kupiti.

Podobne kupčije so si naši vrli sindikalisti privoščili tudi na pravem sejmu kamel, ki je vsak petek v bližnjem mestu Nabeulu. Treba je priznati, da so vse naše tovarišice izredno visoko kotirale, saj nobena ni zdrknila izpod cene petih kamel.

Najlepše, kar človek lahko doživi na hammametskih obalah, je brez dvoma sončni vzhod in zahod. Enkratne in nepovnljive motive s palnami in slannatimi senčniki na peščenem espedju ter škrlatno rdečim morjem, v katerega tone ali iz katerega se vzpenja ogromna oranžna krogla sonca, smo vsi morali posneti za spomin. Takšne prilike jih ni bilo želati zamuditi.

Z večernim mirakom, ko je veter močnejši, postane tudi morje bolj valovito in bučno. Pa tudi takrat plaže ne opuste popolnoma. Tod se sprehajajo samotni parčki zaljubljenec, sentimentalni upokojeenci, skoraj gotovo pa tudi pesniki, ki v tem okolju iščejo navdih za svoje pesnitve.

Naša skupina se ni vdajala tem lepotam do konca. Lačni kot smo bili, smo se urno podali na večerjo, saj je bil to naš prvi obrok tega potovanja dne.

(se nadaljuje)

AKTUALNOSTI Z JESENIŠKE OBČINE

HITREJŠI PRETOK VOZIL SKOZI JESENICE

Osemnajstega avgusta je bil stanek, na katerem so obravnavali zapore magistralne ceste in prometne razmere na Jesenicah. Sestanka so se udeležili od cestnega podjetja Kranj Tone Istenič, od komunalnega podjetja Jesenice Stane Zorman, od republiške skupnosti za ceste Franc Rainer in Andrej Rihteršič, od uprave javne varnosti Kranj Mirko Derlink, Ivan Demšar in Milan Magazin, od republiške sekretariata za notranje zadeve Vinko Kapun, in od republiškega prometnega inšpektorata Jože Drnulovec.

Po obsežni analizi razmer in ugotovitvi, da je bilo v zvezi z zaporo magistralne ceste skozi Jesenice in ureditvijo obvoza dovolj nekordiniranega dela, površnega odnosa in nepreštudiranega pristopa, so sprejeli sklepe, ki urejajo prometni režim od 26. avgusta naprej.

Magistralna cesta bo zaprta še do 20. oktobra vsaj za toliko časa imajo izvajalci izdano dovoljenje za zaporo ceste. Ali pa bodo dela dotlej upravljena ali ne in ali bo sedaj izdano dovoljenje za zaporo ceste še zadostovalo, ali pa ga bo treba spet podaljšati, kakor se je enkrat že zgodilo, bo pač pokazala bližnja prihodnost.

Od 26. avgusta teče prometni tok v smeri od Koroške Bele proti Jesenicam in naprej proti Gornjesavski dolini po dosedanjih obvoznicih. Obratni prometni tok od Jesenic proti Koroški Beli pa teče po ulici Viktorja Kežarja do gostilne Lasan in naprej po rekonstruiranem delu magistralne ceste proti Javorniku in do križišča na Koroški Beli. Še naprej pa poteka dvosmerni promet po južnem bregu Save Podmežaklje. Cestno podjetje v Kranju je dobilo na sestanku nalogo, da do roka zaključijo asfaltiranje cestnega odseka od trgovine Kokra do Lasana, kar je pravočasno izvedlo.

Na obvoznicih je možen dvosmerni promet na tehle odsekih: od gimnazije do naselja Straža in od križišča na Beli do odcepa za Javornik, ki rovt, kar pomeni, da je uveljavljen dvosmerni promet skozi naselje Straža. Na drugi strani pa bo dvosmerni promet možen ne le do semaforja, pač pa do odcepa ceste v Javorniški rovt. Na odseku, po katerem poteka promet v smeri proti Javorniku, pa je uveljavljen enosmerni promet od križišča z Delavsko cesto, se pravi od Kobala do križišča pod gasilskim domom.

Cestno podjetje Kranj je bilo zadolženo, da napravi načrt obvoza in uredi vsa potrebna vertikalna in horizontalna prometna signalizacija. V območju gradnje podpornega zidu med cesto in železnico bo uveden prometni režim, po katerem vozniki, ki bodo vozili proti Jesenicam ne bodo imeli prednosti.

Pretek vozil je zdaj hitrejši, k temu pa seveda svoje prispeva tudi zmanjšan promet, saj se je turistična sezona prav v teh dneh prevesila proti koncu. Vozniki pa kaže opozoriti na previdno vožnjo, saj je Kežarjeva ulica dovolj tesna in vijučasta ter nepregledna. Še zlasti pa velja opozoriti voznike naj po novem delu magistralne ceste vozijo krajno previdno, saj bodo tod potekala še gradbena dela, razen tega pa bo na cestišču precej pešcev, saj bo pločnik urejen le na eni strani in še ne bo kmalu asfaltiran.

ZAPORA CEST V KRANJSKI GORI

V Kranjski gori so pred dobrim tednom zaprli oba odseka glavne ceste, ki je vodila skozi kraj in izgubila značaj magistralne ceste po zgraditvi obvoznice. Na vzhodni strani je bil dotlej dovoljen po kraku stare magistralne ceste izvoz, na zahodni strani pa je bil dovoljen uvoz v kraj. Tako vozniki niso nikjer zavijali v levo ali prečkali nove obvoznice ter s tem povzročali nevarnosti ali prometnih zastojev. Zdej pa so na obeh straneh delavci Splošnega gradbenega podjetja Sava, ki jim je dalo naročilo Cestno podjetje Kranj postavili odbojne ograje, ki preprečujejo prehod celo pešcem. Zelo zanimivo je, da o tako temeljiti fizični zapori ceste ni bil obveščen niti oddelek milice v Kranjski gori, niti katerikoli drug krajevni forum ali organ.

Ko smo se zanimali za vzrok, smo dobili zelo različne odgovore. Na oddelku milice v Kranjski gori so nam povedali, da je za zaporo na vzhodnem delu nemara vzrok v tem, ker je poškodovan most čez Pišnico. Vendar za vzrok ne more biti pravi povod, saj je bil most pred nekaj leti temeljito obnovljen in postavljen na nove betonske temelje. Po tem času pa ni bilo nobene visoke vode, ki bi lahko izpodkopala temelje, leseno ogrado pa tudi ne more dotrajati v

nekaj letih. Na zahodni strani naselja pa so dejali, da bi bila zlasti v zimskem času zapora nemara zelo koristna, saj bi na cestišču pridobili parkirni prostor za lepo število vozil, parkirnega prostora pa kakor vemo, zlasti v zimskem času v kraju zelo primanjkuje.

Ko smo srečali komisijo za vzgojo in varnost v prometu, ki je proučevala stanje in prometni režim, pa smo dobili pojasnilo, da je zapora stare ceste predvidena že v projektu obvoznice in da je zdaj treba ta ukrep uresničiti. S tem, so dejali, bo manj križišč in s tem manj karambolnih točk. Niso pa povedali, da bo zato večja gneča na obeh križiščih vpadnih cest v kraj in zato več nevarnosti na teh mestih. In končno na križiščih obeh krakov stare ceste z obvoznico še ni bilo težjih nesreč, na križišču nove vpadnice pa je bila že celo smrtna nesreča.

Zanimivo je tudi, da je postavljena totalna fizična zapora ceste, medtem, ko so na premalo vidno mesto na začetku postavili napačni prometni znak. Utemeljitev zato je takšna, da vozniki pač ne upoštevajo prometnih znakov in da je edino učinkovita fizična zapora. Če je tako, potem bomo v prihodnje še marsikje urejali prometni režim s kupi peska, buldožerji postavljenimi poprek čez cestišče in različnimi ograjami, prometne znake pa bomo imeli v skladiščih, ker češ da jih vozniki tako ali tako ne upoštevajo. Najbrž je pravi vzrok v tem, da je stara cesta z zgraditvijo obvoznice izgubila značaj magistralne ceste in je postala vaška ulica. Zato bi jo bilo treba prenesti v upravljanje od republiške skupnosti za ceste na občinsko skupščino, prevzeti skrb za njeno vzdrževanje in seveda tudi urejati prometni režim na njej tako, kakor glede na turistične potrebe kraja najbolj ustreza.

15. SEJA SVETA KS JAVORNIK — KOROŠKA BELA

V ponedeljek, 23. avgusta, je bila v prostorih delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku 15. redna seja sveta krajevnih skupnosti.

Svetu krajevnih skupnosti je bilo posredovano poročilo o organizacijskem in finančnem poslovanju krajevnih skupnosti za prvo polletje.

Po krajši razpravi so sprejeli pisni odstop člana sveta in predsednika komisije za gospodarska in komunalna vprašanja Stanka Krmeja. Za novega člana sveta KS in predsednika te komisije je bil predlagan Niko Praprotnik, član skupščine delegatov KS iz naselja Potoki.

Člani sveta so soglašali tudi s programom praznovanja krajevnega praznika in tajništvo naročili, da pripravi potrebno gradivo za slavnostno sejo skupščine delegatov, ki bo v petek, 3. septembra. V obravnavi je bil tudi predlog občanov iz naselja Janeza Smida na Koroški Beli za ureditev njihove ceste oziroma naselja. Strinjali so se tudi z naročilom dveh železnih zabojev — kontejnerjev pri Sportmetalu na Jesenicah, za naselje Koroška Bela.

Ob sklepu seje so imenovali upravni odbor rekreacijskega centra na Kresu ter predsednika sveta KS Zdravka Smoleja imenovali za delegata v komisiji podpisnikov samoupravnega sporazuma za financiranje interesov in potreb krajevnih skupnosti.

SREČANJE KURIRJEV IN VEZISTOV SLOVENIJE V MIRNI

Vsako leto odbor kurirjev in vezistov NOV Slovenije organizira srečanje kurirjev in vezistov. Ob 35-letnici vstaje in prazniku občine Trebnje, bo v nedeljo, 5. septembra ob 9.30 srečanje v Mirni na Dolenjskem.

Kurirji in vezisti Gorenjske naj ne zamudijo te priložnosti. Javite se v polnem številu na zbornem mestu v Mirni.

Pododbor za Gorenjsko

PRAZNOVANJE NA BLEJSKI DOBRAVI

Blejska Dobrava slavi svoj krajeveni praznik. 28. avgusta v spomin na akcijo prvoborcev leta 1941, ki so uspešno minirali električni drog visokonapetostnega omrežja, po katerem je dobivala pogonsko moč železnica in valjarne na Javorniku.

Letos je bila osrednja proslava, 29. avgusta ob spomeniku padlim v NOB. Na proslavo je prišlo tudi okoli 60 krajanov in borcev NOV iz pobratene KS Ravne-Bate. Pred zbranimi krajinami, med katerimi sta tudi dva še živeča prvoborca takratne akcije in predstavniki družbenopolitičnih organizacij je govoril predsednik krajevnih organizacij ZB NOV. Opisal je pomen akcije pred 35 leti, razvojni program KS in občine in politični vtis o konferenci neuvrčenih v Colombo. Priložnostni govor je imel tudi predsednik sveta KS Ravne-Bate. Po ugotovitvah stanja na avstrijskem Koroškem, so poslali protestno pismo generalnemu konzulatu republike Avstrije v Beogradu, v katerem je izražen protest proti ukrepom avstrijske vlade do slovenske manjšine na Koroškem.

V drugem delu proslave je bila izročena v uporabo Tomosova motorna brizgalna gasilcem-pionirjem in predani v uporabo dve požarnovarnostni cisterni s po 22 kub. metri prostornine. Ob tem je bila izvedena tudi vaja enot civilne zaštite in gasilske ekipe.

V kulturnem programu so sodelovali pionirji osnovne šole na Blejski Dobravi in pevski zbor Vintgar. Taborniki pa so postavili tabor in sodelovali na proslavi.

AL.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

SPREJEMANJE SPORAZUMOV SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Vse samoupravne interesne skupnosti v jeseniški občini so aprila letos izdelale osnutek samoupravnih sporazumov o temeljih plana 1976—1980, ki so bili v javni razpravi maja letos. Osnutke so podali 49 temeljnim organizacijam združenega dela, 11 krajevnim skupnostim ter vsem samoupravnim interesnim skupnostim v občini. Te osnutke so obravnavali na zborih delavcev in na nivoju delavskih svetov po temeljnih organizacijah. 41 temeljnih oziroma organizacij združenega dela je poslalo sklep, da so sprejeli te samoupravne sporazume, ki so bili sprejeti tudi v desetih krajevnih skupnostih ter na skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti.

Da pa bi bili samoupravni sporazumi res odraz sporazumevanja in potreb, so potrebne določene faze sprejema. Do 15. septembra morajo vse samoupravne interesne skupnosti po predhodni uskladitvi na osnovi globalnih razmerij, ki so opredeljena v družbenem planu občine, pripraviti predloge samoupravnih sporazumov o temeljih plana 1976—1980, ki morajo biti usklajeni tudi z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi in republiški obveznostmi. Do 30. septembra morajo biti predlogi samoupravnih sporazumov o temeljih plana objavljeni za javno razpravo, ki bo potekala v temeljnih organizacijah združenega dela do 25. oktobra, do 30. oktobra bo treba dopolniti predloge na podlagi razprave v temeljnih organizacijah, do 5. novembra mora biti izvedeno podpisovanje samoupravnih sporazumov samoupravnih interesnih skupnosti ter sporazumov izobraževalne skupnosti Slovenije ter raziskovalne skupnosti Slovenije s strani pooblaščenih delegatov.

Podpisovanje samoupravnih sporazumov ostalih republiških SIS o skupnih in vzajemnih nalogah, mora biti opravljeno do 3. decembra.

Osnovno izhodišče pri oblikovanju sporazumov pa je, da morajo samoupravne interesne skupnosti na ravni občine usklajevati potrebe in sredstva v okviru gospodarstva na občinskem nivoju, odvisno torej od gibanja in rasti družbenega proizvoda (približno 20 odstotkov počasneje od rasti družbenega proizvoda), torej približno osem odstotkov letno.

R.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

V torek, 31. avgusta, je bila skupna seja družbenopolitičnega zbora in izvršnega sveta občinske skupščine, na kateri so obravnavali poročila o stanju in ukrepih na področju gradnje počitniških hišic v občini. Poročila so pripravili urbanistična inšpekcija, oddelek za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve, sodnik za prekrške in izvršni svet. Ugotovili so, da je bilo lani na črno zgrajenih 90, letos pa že 44 počitniških hišic. Zaradi tako naglega širjenja črnih gradenj in vse bolj očitnega kršenja zakonov so na seji sprejeli obširen program ukrepov za preprečevanje črnih gradenj in se zavzeli za njegovo takojšnje in odločno izvajanje.

Val protestnih zborovanj proti avstrijski vladni in neonacistični gonji zoper naše manjšine v Avstriji se nadaljuje z nezmanjšanim ogorčenjem v številnih delovnih kolektivih v radovljiski občini. Takšna zborovanja so bila v prejšnjem tednu v Elanu Begunje, Suknu Zapuže, Verigi Lesce ter v domala vseh sindikalnih organizacijah. Postopke avstrijske vlade in njenih uradnih predstavnikov pa so obsodili tudi na 27. seji občinskega komiteja ZK 26. avgusta.

Na razširjeni 27. seji občinskega komiteja ZK 26. avgusta so sprejeli vrsto konkretnih stališč glede srednjeročne usmeritve in problematike financiranja stanovanjske gradnje in urejanja prostorskega načrtovanja. Potrdili so tudi program dela OK ZK do konca 1976. leta, ocenili potek letošnjega tedna Komunista od 20. maja do 30. junija ter izvajanje sklepov 12. in 13. seje OK ZK, ki se nanašajo na prostorsko načrtovanje, stanovanjsko gradnjo, varstvo okolja in združevanje komunalnih služb. Spregovorili so tudi o ocenah junjske vaje v Triglav 76., o poteku vpisa posojila za ceste ter o nekaterih organizacijskih vprašanjih.

Po sklepu predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov Radovljica so se ta teden sešli vsi občinski odbori sindikatov, na katerih so obravnavali in ocenili potek javne razprave osnutka zakona o združenem delu ter sprejemali programe dela za jesensko obdobje. V torek, 31. 8., sta imela seji odbora sindikatov delavcev gradbeništva ter prometa in zveze, v sredo, 1. 9., odbora sindikatov delavcev trgovine in tekstilne industrije in v četrtek, 2. 9., odbora delavcev kmetijstva in živilske industrije ter delavcev lesne industrije in gozdarstva.

24. avgusta se je republiški sekretar za delo Pavle Ganter s predstavniki občinskega sveta zveze sindikatov v Radovljici pogovarjal o problematiki osebnega dohodka in njegovem gibanju v primerjavi s produktivnostjo gospodarstva v I. polletju 1976 ter o dohodkovnih odnosih glede na osnutek zakona o združenem delu. Zanimal se je tudi za pripombe delavcev k osnutku zakona, ki so jih dali v javnih razpravah.

Na 20. razširjeni seji izvršnega odbora predsedstva OK SZDL 27. avgusta so pregledali kadrovske predloge za imenovanje direktorjev Kemične tovarne Podnart, Krede Radovna, urbanističnega inšpektorja in za izvršilne funkcije v OK ZSMS. Ocenili so tudi javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu in v zvezi s tem sprejeli sklep, da bo sklepna razprava na skupni seji OK SZDL, občinskega sveta ZS, OK ZK, OK ZSMS in OK ZB NOV 15. septembra. Na seji so izrekli soglasje, da bo letošnja osrednja občinska proslava dneva republike na Bohinjski Beli ter imenovali sekretarja OK ZK Jožeta Bohinca za govornika na proslavi jeseniško-bohinjskega odreda 25. septembra v Stari Fužini.

Danes, 2. septembra, bo 16. seja predsedstva in sekretariata OK ZSMS. Na dnevnem redu so priprave na volilno-programsko konferenco OK ZSMS v oktobru, potrditev kandidatne liste za organe OK ZSMS, poročilo z obiskov komisije OK ZSMS v OO ZSMS v občini ter dogovor za sklic posveta predsednikov in sekretarjev OO ZSMS, na katerem bodo sprejeli program sklicevanja volilnih konferenc v OO ZSMS.

Svet KS Radovljica je na 9. seji 30. avgusta soglašal s poročilom gradbenega odbora za gradnjo mrliških vežic v Radovljici ter z obrazložitvijo idejnega osnutka mrliških vežic, ki jo je podal predstavnik projektivnega biroja 71 iz Domžal. Glede na to, da je ta biro ponudil najugodnejše pogoje, so se odločili na svetu, da mu zaupajo izdelavo celotnega gradbenega načrta.

Iniciativni odbor OK SZDL za ustanovitev INDOK centra je na 4. seji 27. avgusta ugotovil, da podpisniki dogovora v roku, ki je bil določen do 25. avgusta, niso poslali nobenih pripomb na program in finančni načrt centra, prav tako pa še niso podpisali dogovora, kar so utemeljili z dopustnim časom in vrsto drugih obveznosti. Spričo tega so na seji sprejeli sklep, da se podaljša rok za razpravo o gradivu in za podpis dogovora o ustanovitvi centra do 30. septembra, ko bi imenovali tudi vse člane sveta INDOK centra.

Vse TOZD, OZD, KS, SIS in družbenopolitične organizacije v občini so pred kratkim prejele v razpravo brošuro osnutka dogovora o srednjeročnih planih vseh KS v občini za obdobje 1976—1980 ter samoupravnih sporazumov o osnovah plana samoupravne stanovanjske skupnosti in vodnega gospodarstva ter dogovora o temeljih družbenega plana kmetijske zemljiške skupnosti za isto obdobje.

Koordinacijski odbor OS za spremljanje in izvajanje družbenega dogovora o skupni porabi je na 19. seji konec avgusta ocenil usklajevanje srednjeročnih planov SIS in izvrševanje družbenega dogovora o skupni porabi za 1976. leto. Pri tem je ugotovil, da je bila le-ta večja od stopnje rasti družbenega proizvoda v gospodarstvu občine. V sled tega je priporočil, da se poraba do konca leta omeji za 10 %. Na seji so se dogovorili o pripravah za osnutek družbenega dogovora ter programe in finančne načrte v 1977. letu.

V Tovarni verig Lesce so letošnje jubilejne nagrade za neprekinjeno delovno dobo v tovarni podelili 40 jubilarom za dobo 10 let, 33 za 20 let ter za 30-letno neprekinjeno delovno dobo Francu Begušu, Antonu Brejcu, Majdi Gros, Jožetu Ješet, Rudolfu Koširju, Mirku Muleju, Milanu Pretnarju, Slavici Resman, Marjanu Rozmanu in Janezu Šolarju.

Dela na novem objektu ob tovarniških halah Plamena v Kropi dobro napredujejo. V novi stavbi bodo prostori za garaže, elektro, mizarstvo in mehaniko delavnice ter za upravne službe podjetja. Celotna naložba bo predvidoma znašala nekaj nad 3 milijone din.

V okviru kulturne akcije za delovne kolektive je likovna skupina LIFOR pri ZKPO Radovljica pripravila v ISKRI Otoče od 19. avgusta do 3. septembra že drugo razstavo za ta kolektiv. 13 avtorjev je razstavljalo 19 del v olju, temperi, akvarelih in grafikah.

V I. polletju 1976 je bilo v 16 krajevnih knjižnicah v občini izposojeno 41.927 knjig, lani v tem času pa so izposodili 40.148 knjižnih izvodov, kar predstavlja le 4 % porast. Več knjig kot lani so letos posodili v Gorjah za 74 %, v Mošnjah za 53 %, v Kropi za 24 %, v Lescah za 24 in na Sr. Dobravi za 17 %. Manjšo izposajo pa so letos zabeležili v knjižnicah v Ljubnem, Podnartu, Kamni gorici, Begunjah in v Srednji vasi v Bohinju.

Muzeji radovljiske občine so v šestih mesecih 1976 od vstopnin obiskovalcev ustvarili 105.828,50 din lastnih dohodkov. V muzeju talcev Begunje je znašal dohodek 64.124,30 din, v čebelarstvu muzeju Radovljica 28.464,05 dinarjev, v kovskem muzeju v Kropi 11.526,15 in v Šiřčevi hiši v Radovljici, kjer je bila večina razstav brez vstopnine 1.714 din.

V GORJAH SO PRAZNOVALI SVOJ KRAJEVNI PRAZNIK

Področje Gorij leži na rahli vzpetini zahodno nad blejsko kotlino, na povprečni nadmorski višini 600 m. Raztresene vasi, ki tvorijo današnjo krajevno skupnost Gorje, kar deset jih je, so položene po vzpetini vse do obronkov mogočnih gozdnih masivov Mežaklje, Radovne in Pokljuke. V teh vaseh živi 2800 prebivalcev, med seboj pa jih povezuje kar 33 km slabih makadamskih cest.

V času med obema vojnama je bila struktura prebivalstva bistveno drugačna kot je danes. Pretežni del prebivalstva se je preživljal s kmetijstvom, drvarjenjem in prevozom lesa s Pokljuke in Mežaklje, le redki so bili stalno zaposleni na Kacovni in Mulejevi žagi. Res, zelo redki in obenem srečni pa so bili tisti, ki so služili kruh zase in za družino v KID (kranjska industrijska družba) — današnji železarni Jesenice.

Posebno hudo je bilo v letih močne gospodarske krize od 1929. do 1931., saj so mladi, močni in zdravi fantje delali po cestah izmenično tedensko le toliko, da so dobili nekaj koruzne moke, medtem, ko denarja niso videli. Novih gradenj skorajda niso poznali, tudi kmečka gospodarstva se niso niti obnavljala niti modernizirala. Močni gruntarji so sicer imeli dovolj zrelega lesa v svojih gozdovih, toda iz »usmiljenja« ga niso sekali, čeprav so doma bivali v temučnih »črni« kuhinjah in slabih stanovanjih.

Dobistvenih sprememb je prišlo po letu 1933, ko je v Nemčiji prišel na oblast Hitler in se je odlejal veliki Reich začel hitro in močno oboroževati in kovati načrte za svoje velike pohode. Tudi takratna železarna na Jesenicah je to dobro občutila, saj so prihajala iz Nemčije velika naročila za dobavo jekla. Vsled tega je železarna potrebovala nove delavce in prav Gorje so bile prava zakladnica dobrih in pridnih delavcev. Vse več in več mož in fantov iz Gorij je dobilo delo v železarni. Hkrati se je začel dvigati življenjski standard ne samo v delavskih vrstah, temveč tudi pri kmetih, saj je bilo pridelke vedno lažje prodajati. S tem pa so se Gorje vse bolj povezovala z jeseniškimi proletariatom in spremljali njegove napredne ideje, kar se je poznalo že v prvih dneh okupacije.

Kulturno-prosvetna dejavnost je bila v času pred vojno v Gorjah dokaj razgibana. Delovalo je močno pevsko društvo, tamburaški zbor, dve odlični vrsti telovadcev pri Orlu in Sokolu, ter močni igralski skupini v Gorjah pri Orlah in v Spodnjih Gorjah pri Svobodi. Prav tako so Gorje že takrat imele razvito godbo na pihala, gasilsko društvo, planinstvo, bili pa sta tudi dve knjižnici in sicer v Gorjah pri Bralnem društvu, v Spodnjih Gorjah pa pri Vzajemnosti.

Danes mnogih od teh dejavnosti ni več. Izredno dobra je godba na pihala, pomlajeno je gasilsko društvo, deluje še TVD Partizan, razmahnilo se je planinstvo, knjižnica pa deluje enkrat tedensko v okviru matične knjižnice Radovljica. Pevskega zbora ni več, tudi tamburašev ne, dramski odsek pa je tudi popolnoma zamrl. Nov način in hitri tempo življenja sta marsikaj spremenila. Ljudje so vse bolj zaposleni, ob večerih pa posedajo pred televizorji ali poslušajo radio, za sproščen pogovor med sosedi skoraj da ni več časa.

Zaradi tesne delavske povezave med Gorjani in Jesenicami pred vojno, so bile tudi Gorje že pripravljene na okupatorja. Mladi fantje so

vedeli, kje jim je mesto, zato ni naključje, da so prav Gorje dale toliko prvoborcev. Kar 26 jih je bilo, od katerih jih živi danes le še pet.

Po prihodu okupatorja v našo deželo so se kaj kmalu začele aretacije napredno mislečih ljudi, ker je okupator dobil servirano listo imen »rdečo piko«. Mnogi so se tega zavedali in takoj odšli v gozdove. Začele so se partizanske akcije, Nemci pa so izvajali povračilne ukrepe. Tak povračilni ukrep, za likvidacijo, ki so jo izvedli partizani, so Nemci izvedli že 28. avgusta 1941. leta, ko so ustrelili pet talcev v Spodnjih Gorjah pod hribom Revovco. Ta dan v Gorjah praznujejo svoj krajevni praznik.

To pa je bilo šele začetek upora in nasilja. Mnogo gorjanskih mož in fantov je sodelovalo v znani decembrski vstaji v letu 1941. Sicer se je ta vstaja izjalovila, toda partizanske vrste so se večale iz dneva v dan, akcije partizanov so se stopnjevale, okupator pa je na vse to izvajal strahovit teror nad golorokim prebivalstvom v dolini. Tako so Gorje dale velik krvni davek za svobodo, kar 159 je bilo žrtev, od teh jih je padlo v vrstah NOV 87, vsi ostali pa so bili žrtve okupatorjevega nasilja. Mnogo družin iz Gorij je šlo na pot izgnanstva z bomo culo, prenekatere domačije pa so končale v ognju. Toda kljub vsemu, svoboda je prišla in zaživel smo v novi čas.

V zadnjih nekaj letih se je zgradilo v Gorjah marsikaj. S samopriskom krajanov je bila že leta 1964, ravno ob stoletnici stare šole, zgrajena nova osnovna šola, staro pa so preuredili za otroško varstvo. Doma Partizana je dobil nov prizidek, gasilci so si zgradili nov dom in si nabavili novo motoriko ter gasilsko kombi-vozilo. Veletrgovina Živila Kranj je zgradila na Dolgem Brdu sodobno samopostrežno trgovino, podobno tej pa tudi Špecerija Bled v Zg. Gorjah. Obe trgovski podjetji imata vsaka še po eno trgovino v Sp. Gorjah, ki pa sta še klasičnega tipa. Tudi gostinskih uslug je v Gorjah dovolj, le da nimajo prenočitvenih zmogljivosti.

V povojnih letih je gozdno gospodarstvo Bled zgradilo več stanovanjskih blokov na Dolgem Brdu za svoje delavce, ravno tako je zrastel nov blok v Krnici za lovce, ki delajo v revirjih Mežaklje, Radovne in Pokljuke. Tudi izgradnja zasebnih hiš je v velikem razmahu. Neverjetno mnogo se je spremenilo v kmetijstvu, ne samo, da si ljudje popravljajo in urejajo stanovanjske prostore, temveč je vedno več tudi kmetijske mehanizacije, kar mnogim kmečkim fantom omogoča, da niso vezani izključno na kmetijsko delo, pač pa imajo občasno še dodatni zaslužek. Kmetij na gorjanskem območju, ki jim je res osnovni vir dohodka iz kmetijstva, jih je le še 26, drugače pa so krajani zaposleni izven Gorij, po dnini pa pomagajo doma, tako da je zemlja res skrbno obdelana in so poljščine pravočasno pospravljene.

Letos je bil izglasovan referendum za samoprisk krajanov. S to predvideno vsoto v višini 4.006.800 dinarjev, nameravajo urediti predvsem kanalizacije, dokončati vodovod na Zgornjih Lazih, urediti pokopališče in asfaltirati parkirni prostor pred pokopališčem. To so le najnужnejša dela, je pa še veliko neresenih problemov, ki se ne bodo tako kmalu rešena, posebne težave so s krajevnimi cestami, kajti KS Gorje je sila razstresena, saj obsega področje od železniške proge Jesenice—Nova Gorica do vrha Mežaklje, Srednje Radovne in Pokljuke. Toda z dobro voljo in samozvestjo se bo sčasoma uredilo tudi to. Jože Ambrožič

Pevski zbor Vintgar na Blejski Dobravi že dve leti uspešno deluje. Večkrat nastopa na proslavah in prireditvah v domačem kraju pa tudi izven. Zbor prizadevno vodi Janez Ponikvar.

Georges SIMENON: Rumeni pes Mladinska knjiga 1976.

Med pisici kriminalke zaseda Simenon prav gotovo posebno mesto. Njegovi romani imajo vse značilnosti pravih detektivk. Literarni teoretiki, ki se ukvarjajo s preučevanjem te zvrsti, pravijo, da morajo pisici detektivk upoštevati dolgo vrsto pravil. Ta pravila zadevajo predvsem zgradbo romana, razdelitev vlog, stalne like, vedno isto poanto (zločin mora biti kaznovan) itd. Vseh teh pravil se drži tudi »očee« inšpektorja Maigreta. Njegovi romani pa vsebujejo še nekaj, česar drugod ne najdemo. To je predvsem

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

neko posebno razpoloženje, ki preveča večino njegovih del.

Simenon ima smisel za slikanje nekega mikrokosla. Njegovi romani so na eni strani napete zgodbe o zločinu in kazni, na drugi strani pa spet pretanjene podobe kakšne pariške ulice, kakšne pristaniške četrte ali kakšnega podeželskega kraja; in seveda hkrati psihološke študije značajev, ki so s tem krajem takorekoč zrasli. Zločin je pri Simenonu vedno globoko zasidran v okolju. Njegov slaven detektiv Maigret odkriva zločinca po svoji posebni metodi: se pravi tako, da se poglobi v ljudi, med katerimi je prišlo do zločina, da jim skuša »zlesti pod kožo«. Ko jih razume, mu postane jasno, kdo je storil zločin in zakaj ga je storil. Pri tem pa ni znanstveno hladen. Njegova morala je precej tradi-

cionalistična: vedno drži s »fejst fanti«, z možmi in pol, s takimi, kot je njegov Maigret. Zločinci so slabiči in degeneranci.

Rumeni pes je — kot večina detektivk — napisan v analitični tehniki. Prav vzrok tega, kar se dogaja zdaj in tu, je nekoč v preteklosti. Preiskava ne bo odkrila samo zločinca, ampak tudi nek davni dogodek. Tu se konec koncev razkrije neka stara štorija, ki motivno spominja na Grofa Monte Crista.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

UČENCEV NA POKLICNIH ŠOLAH PREMALO, NA ŠTIRILETNIH ŠOLAH PREVEČ

Število učencev v srednjih šolah iz leta v leto narašča. V zadnjih petih letih se je število dijakov v Sloveniji povečalo za približno 10.000. Ker se v osnovnih šolah iz leta v leto manjša osip je pričakovati, da bo pritisk na srednje šole v prihodnjih letih še večji.

Ob stalnem naraščanju števila srednjesolcev pa nastaja neskladje med poklicnimi interesi mladine in potrebami združenega dela po kadrih. Medtem, ko so nekatere vrste štiritletnih srednjih šol iz leta v leto bolj preobremenjene, ostajajo nekatere vrste poklicnih šol nezasedene. Za nekatere poklice med učenci slovenskih šol skoraj ni več kandidatov, tako da organizacije združenega dela, ki potrebujejo kvalificirane delavce teh panog, pridobivajo učence iz drugih republik. Tak primer je v tudi v Železarskem izobraževalnem centru na Jesenicah.

Kljub temu, da je služba za usmerjanje mladine v poklice v zadnjih letih povečala svoje napore, da bi usmerila čim več mladine v deficitarne poklice, so ji njena prizadevanja le delno uspela. Poklicni interesi mladine in staršev se žal še v veliki meri oblikujejo na osnovi tradicije in na podlagi tradicionalističnega vrednotenja poklicev, ki ni vedno v skladu s pomembnostjo in zahtevnostjo dela, ki ga delavci v posameznih poklicih opravljajo.

Vsem absolventom štiritletnih srednjih šol, razen gimnazijcem, je neposredno odprta pot v poklic, prav vsem pa je dostopno nadaljnje izobraževanje, medtem ko se učencem, ki konča poklicno šolo, lahko vpiše na visokošolsko ustanovo le, če opravi poseben izpit. Najbrž tudi zato narašča pritisk na štiritletne srednje šole in se iz leta v leto zmanjšuje interes za poklicne šole proizvodne smeri.

Nikakor ne more prevladati prednost poklicnih šol, ki zagotavljajo hitrejšo pot do kruha in zanesljivo delovno mesto. Z zakonom o visokem šolstvu je že dana možnost za visokošolski študij tudi absolventom poklicnih šol. Razen tega pa so v teku prizadevanja, da bi odprli več možnosti najboljšim delavcem, da bi ob delu dosegli pogoje za visokošolski študij. Med najboljšimi delavci bi moralo biti v delovnih organizacijah prisotno stalno kadrovanje za študij, razen tega pa naj bi jim delovne organizacije zagotavljale materialne pogoje in delovne ter druge olajšave. To sicer omogoča že sedanji sistem, vendar bi bilo treba podreti še vse preostale formalne in druge ovire.

Skupščina izobraževalne skupnosti Slovenije je letos sprejela sklep, da bo podprla vpis v šole, ki izobražujejo za proizvodne, pedagoške in zdravstvene poklice, število oddelkov v gimnazijah pa se v novem šolskem letu ne bo povečalo. Gimnazije naj bi v šolskem letu 1976/77 vpisale le toliko oddelkov, kolikor je bilo v

preteklem šolskem letu zaključnih razredov. Ta sklep izobraževalne skupnosti je bil sprejet tudi kot element ena izmed nalog pri izvajanju resolucije o družbenoekonomski politiki razvoja Slovenije.

Odločitev o omejitvi vpisa na gimnazije sloni na spoznanju, da so le-te kot splošna pripravljalnica za visoko šolo že skoraj preživela oblika. Po zasnovi preobrazbe srednjega šolstva, ki je bila v javni razpravi že sprejeta, gimnazij ne bo več. Dokler pa preobrazbe srednjega šolstva še nimamo, naj bi gimnazije delovale kot priprava — prva stopnja izobraževanja za tiste poklice, ki se ne morejo izobraževati fazno, se pravi iz nižjih poklicev, in jih izobražujejo samo na visokošolski ravni.

Zato postajajo gimnazije kot prej odgovorne, da bo učenec, ki ga bodo sprejele, uspešno in v roku šolo končal.

Srednje šole v Sloveniji je doslej obiskovalo okrog 41.000 učencev iz

drugih republik. Okrog 3.000 izmed njih je bilo takšnih, ki so imeli študentske pogodbe z organizacijami združenega dela v Sloveniji in so se izobraževali za deficitarne poklice. Večina obiskuje poklicne gradbene, rudarske, gumarske, železarske in gostinske šole.

Zaradi omejenega vpisa v gimnazije so morale letos te v nekaterih predelih Slovenije določeno število dijakov odkloniti. Izbor dijakov je bil izvršen večinoma na osnovi učnega uspeha v osnovni šoli. Na vse srednje šole v Sloveniji je bilo v tekočem šolskem letu odklonjenih okrog 2.500 dijakov, od tega na gimnazijah okrog 285 dijakov, medtem ko je na poklicnih šolah še prostih skoraj 4.000 učnih mest. Takšno stanje bo prisotno najbrž tudi v prihodnjih letih, zlasti pa ves čas, dokler bo tekla preobrazba srednjega šolstva.

SISTEMATIČNA SKRB ZA TELESNO IN DUŠEVNO PRIZADETE OTROKE

Za usposabljanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju smo že dolgo pričakovali sistemsko ureditev. In ta je končno nastopila s sprejetjem ustreznega zakona. Ta predpis ureja izobraževanje in usposabljanje za vse prizadete otroke in mlajše polnoletne osebe, ki zaradi motenj potrebujejo posebno obliko vzgoje, izobraževanja in usposabljanja. S tem bo zagotovljena socialna varnost za vse otroke, ki so potrebni posebne družbenega varstva.

Za usposabljanje otrok bodo skrbela pristojna izobraževalna skupnosti, samoupravne interesne skupnosti socialnega skrbstva, skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, skupnosti telesne kulture in skupnosti za zaposlovanje. Vse naštete samoupravne interesne skupnosti morajo s samoupravnim sporazumom opredeliti svoje naloge in obveznosti za usposabljanje razvojno motenih otrok in ustanoviti zato potrebne organe. Ustrezne vzgojno-varstvene, vzgojno izobraževalne, zdravstvene organizacije in organizacije socialnega skrbstva, bodo izvajale usposabljanje in pri tem delovale zlasti v naslednjih smereh:

- blažile in odpravljale bodo motnje ali posledice motenj v razvoju otrok ter razvijale njihove sposobnosti;
- izvajale varstvo, vzgojo in izobraževanje za razvojno motene predšolske otroke;
- izvajale osnovno vzgojo in splošno izobraževanje šolobveznih otrok ter jih v skladu z njihovimi sposobnostmi razvijale v samostojne osebnosti;
- usmerjale, pripravljale in usposabljele otroke za tista dela in poklice, ki najbolj ustrezajo njihovim sposobnostim in nagnjenjem;
- vključevale starše in rejnike v proces usposabljanja otrok in

- v sodelovanju z organizacijami združenega dela in z drugimi organizacijami, ter družbeno političnimi skupnostmi, skrbela za smotno vključevanje otrok v življenje in delo.

Dejavnost organizacij, ki bodo opravljale naštete dejavnosti, je posebnega družbenega pomena. Pri tem pa gre za posebne osnovne šole odprtega in internatskega tipa, za zavode za rehabilitacijo, za posebne učne delavnice, za zavode za usposabljanje telesno invalidnih otrok, za šole, ki usposablja gluhe in naglušne, slepe in močno slabovidne in za druge podobne šole in zavode.

Pri vključevanju otrok v ustrezno organizacijo pa je zelo pomembno, da so otroci pravilno razvrščeni. Zato uvede pristojni organ skupnosti socialnega skrbstva postopek za

razvrstitev otroka, čemur običajno pravimo kategorizacija.

Otroci z motnjami v telesnem in duševnem razvoju se razvrščajo na osnovi mnenja strokovne komisije, ki opravi razvrstitev. Strokovno komisijo prve stopnje ustanovi skupnost socialnega skrbstva, drugostopenjsko komisijo pa skupnost socialnega skrbstva Slovenije. Za delo teh komisij bo izdan poseben pravilnik, v katerem bodo določeni kriteriji za razvrstitev otrok, razen tega pa bo podrobneje urejen postopek za razvrščanje otrok in naloge v organizaciji za usposabljanje. Poleg šol naj bi ustanovili tudi domove za motene otroke, vzgojno-varstvene organizacije in take organizacije, ki bodo nudile prizadetim otrokom individualne oblike usposabljanja. Organizacije za individualne oblike usposabljanja so vzgojne posvetovalnice, logopedske in avdiopedagoške ambulante ter druge specializirane službe.

Posebno poglavje predstavlja financiranje vseh organizacij in služb, ki skrbijo za usposabljanje prizadetih otrok in mladoletnikov. Organizacija za usposabljanje takih otrok se namreč lahko ustanovi, le, če je ugotovljena družbena potreba po takšni dejavnosti in če so zagotovljeni ustrezni prostori in oprema ter strokovni sodelavci in seveda, če je zagotovljeno redno financiranje.

Te organizacije bodo upravljali v njih zaposleni delavci skupaj z delegati staršev, v šolah za poklicno izobraževanje, srednjih šolah in domovih pa tudi skupaj z delegati učencev. V zadevah posebnega družbenega pomena pa sodelujejo pri odločitvah tudi organi družbeno političnih skupnosti, krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij.

Ta predpis štejemo lahko za izredno pozitiven, saj vnaša v vsa tista družbena prizadevanja, ki so se že doslej oblikovala na tem področju urejen sistem, v okviru katerega bo mogoče na vsem slovenskem prostoru enotno delovati v dobro vsem tistim otrokom in mladoletnikom, ki jih je narava tako ali drugače prizadela.

PEVCEM MOŠKEGA ZBORA JEKLAR

Člane moškega pevskega zbora Jeklar obveščamo, da so se že začele REDNE PEVSKE VAJE VSAK TOREK IN ČETRTEK OB POL OSMIH ZVEČER v pevski sobi v stavbi gledališča na Jesenicah.

Obenem vabimo, da se nam priključijo vsi, ki jih veseli pevsko udejstvovanje in imajo veselje do lepe slovenske, tuje in umetne pesmi, nastopov na domačem in tujih odrih. Pridružite se pevsem Jeklarja in s tem obogatite in pomladite njihove vrste ter prispevajte k nadaljnjemu razvoju pevске kulture na Jesenicah.

Pevske vaje, ki jih bo vodil zborovodja prof. Roman Ravnič, bodo redno dvakrat tedensko vsled bližnjih nastopov.

OB KRAJEVNEM PRAZNIKU BLEJSKE DOBRAVE

(Nadaljevanje in konec)

Nekega deževnega spomladanskega večera leta 1944 je bil slučajno doma, kamor je nesel hlebec kruha, katerega mu je za njegove bratce in sestre pripravila Trseglovova mama, njegova gospodinja v Zasipu. Saril je nekaj okoli hiše in se pripravil da bi se vrnil v Zasip. V Mostah je zaropotalo. Nekaj kratkih rafalov iz strojnice in nekaj posameznih streljajev je premotilo tišino, katero je motilo le šumenje dežja, ki ni hotel prenehati. Kaj naj bi bilo, Nemci ne streljajo strahov. Ni imel miru pred seboj in hotel se je prepricati, saj je vedel da je v bližini kurirska pot čez Savo, kjer je poznal vsako ped zemlje in vsako drevo. V skrbi, da ni kaj narobe, je šel proti domnevemu mestu, odkoder je slišal streljanje. Tišina, Nemcev nikjer, le škrbljanje dežja, toda ob grmovju je ugledal oboroženega človeka s titovko na glavi, ki si je zavijal okrvavljeno levico, ranjen je bil v komolec. Po prvem vtisu sta si že zaupala. Čutila sta, da sta oba na isti strani in tudi ranjenec Ivan Jan-Srečko je presodil, da je prišel v prave roke. Presenečen je bil, ko mu je Bobi ponudil, da ga bo varno pripeljal čez Radovno na Hom k partizanom Vosovcem. Kako?

K Vosovcem je Srečko rojilo po glavi, toda od fanta ni zvedel ničesar več — zaupal mu je. Na poti izpod Stola na Pokljuko, na bolj ali manj nepoznanem terenu, ni imel druge izbire, kajti pot preko Dobrave in Kočne je bila nevarna še za zdravega borca, zaradi močno zavirane proge in ceste. Nekako sta zaustavila krvavitev in Bobi je v mraku po varni poti pripeljal Srečka k nam, kjer sva trenutno taborila z Jožetom Kersnikom. Jaz sem ga poznal že iz decembrske vstaje leta 1941 in tudi Jože ga je srečal kot partizana. Bobi se je oddahnil, bil je zadovoljen, rešil je partizana.

Ko si je Srečko opomogel je odšel s kurirji na zdravljenje in nadaljeval svoje delo na Pokljuko. Še danes mu je hvaležen in še danes se čudi iznajdljivosti mladega pastirčarja — partizanskega kurirja in skojevca Bobija.

Take mladince je vzgajala KP, tako smo kalili jeklo v NOB, kjer so

resnično velik del teže nosili na svojih ramenih mladi fantje in dekleta, kajti hitro so postali močje, borci, hitro je minula njihova mladost. Bobi je svoje delo nadaljeval vse do konca vojne, nakar je bil poslan v ČSSR, kjer se je usposobil za mojstra optika.

Ker imam tudi jaz osebno z njim neke nepravilne račune — dolžnik sem mu namreč jaz — bi rad omenil še njegovo prizadevanost in delo v začetku leta 1945. Bil sem težje bolan in sem več kot mesec dni ležal pri Trseglovu v Zasipu priključen na posteljo. Zdravil me je z vso skrbjo dr. Benedik, Trseglovova družina pa je skrbela za prehrano. Naš Bobi je redno stražil ob hiši in okolici, pazil na patrole, ki so hodile mimo ali se celo ustavljale v hiši. Skrbel je za mojo osebno higieno in mi redno dostavljal pošto in literaturo iz okrožnega komiteja KP, kjer sem bil povezan in so vedeli zame. Ko sem pričel okrevati me je ponovi vodil na krajše sprehode, da sem se naučil zraka. Bil mi je mlajši brat in sproti me je obveščal o vseh zapazanih dogodkih. Živel je z bojem in vse njegovo delo je veljalo naporom za osvoboditev naše domovine. Koliko je bilo pri tem odrekanih, koliko zamujenih mladeniških dni, mladostnega veselja in doživetij se ne da zapisati. Bil je zrel mož, razsoden in veder. Zmaga in svoboda sta bogato povrnila vse žrtve in odrekanih in mu dala priznanje.

Ob letošnjem krajevnem prazniku, na katerem bodo prisotni tudi borci NOV in krajski pobratene krajevske skupnosti Ravne — Bate, je prav, da se tega spomnimo. Našim mladincem bi rad povedal sicer že znane ugotovitve, da teža sedanjih naporov v izgradnji samoupravne socialistične družbe postopoma prehaja nanje, kakor tudi odgovornost, da ohranijo in razvijejo pridobitve NOB, da te izkušnje koristno uporabljajo pri izpolnjevanju nalog v SLO in družbeni samozastiti. Naša želja pa je, da to težo smelo in samozvestno in složno zgrabijo v svoje roke, da se vsak dan bolj približamo ciljem za katere smo se borili dolga štiri leta.

Ludvik Ambrožič

V SOBOTO BODO ODPRLI REKREACIJSKI CENTER NA KRESU

Prizadevanja, da bi na območju krajevske skupnosti Javornik — Koroška Bela omogočili predvsem mladim pa tudi starejšim občanom rekreacijsko dejavnost, so prisotna že nekaj let. Tako so že leta 1963 ustanovili odbor z nalogo, da pripravi potrebne načrte oziroma dokumentacijo za izgradnjo rekreacijskega centra na Kresu. Kmalu za tem so že začeli z delom in najprej zgradili žičnico, pozneje pa tudi uredili razsvetljavo celotnega prostora, namenjenega za rekreacijsko dejavnost.

Z deli so nadaljevali in v lanskem letu zgradili objekt spodnje postaje žičnice in okrepčevalnico. Tudi načrt izgradnje objektov v letošnjem letu je bil uspešno realiziran. Zgrajena so balinišča in tudi igrišča za otroke. Poudariti je treba, da so krajski, predvsem mladi ljudje, vložili veliko truda ter prizadevanj za izgradnjo objektov na Kresu. V veliki meri so bila dela opravljena s prostovoljnimi delom, sicer pa je treba poudariti, da so izgradnjo rekreacijskega centra na Kresu podprli delavci, zaposleni v TOZD Valjanje.

Komisija za rekreacijsko in športno dejavnost je v teh dneh izvršnemu odboru sindikata Železarne predlagala, naj sodeluje pri organiziranju rekreacijske dejavnosti za delavce Železarne. Na voljo so balinišča v letnem času, v zimskem času pa žičnica in smučišča.

Komisija za rekreacijsko in športno dejavnost pri svetu krajevske skupnosti na Javorniku bo z izgradnjo objektov nadaljevala. V načrtu imajo izgradnjo naravnega drsališča, skakalnice ter igrišče za odbojko, kosarko, tenis in rokomet.

Rekreacijski center na Kresu nad Koroško Belo, ki ga bodo odprli v soboto zvečer z ustreznim programom, ko bodo izvedli tekmovanje ekip v balinanju, preizkusili snežni top in prikazali smučanje gostov iz Italije na travi ter ognjemet, je oddaljen od javniških valjanj oziroma od naselja Koroška Bela le dobrih 10 minut. Tako bo že letos in v prihodnjih letih na voljo več prepotrebni objektov za rekreacijo šolske in tudi odrasle mladine pa tudi starejših krajanov.

TEKMOVANJE HARMONIKARJEV NA POKLJUKI

Kakor vsako leto bo tudi letos že deveto tradicionalno tekmovanje harmonikarjev za naslov najboljšega harmonikarja amaterja pod naslovom: POZDRAV S PLANIN. To tekmovanje z velikim zanimanjem pričakuje veliko število ljubiteljev domače narodne glasbe. Posebno tekmovalci, ki se že nekaj mesecev pridno pripravljajo in iščejo stare melodije, ki so že pomalo pozabljene.

Tekmovanje bo v nedeljo 12. septembra ob 10. uri na Pokljuki, kjer bodo nastopajoči na diatonični harmoniki izvajali dve narodni in eno partizanski melodiji. Organizator tekmovanja je Turistično društvo Pokljuka.

Tekmovaleci morajo prijaviti s kavicjo 50,00 din poslati društvu do 5. septembra. Vstopnina 10 din pa je namenjena za pokrivanje izdatnih stroškov društva za pripravo in organizacijo tekmovanja.

ISČEMO SNAŽILKO

Odbor za MDR TOZD osnovne šole Tone Čufar Jesenice razpisuje prosto delovno mesto snažilke za nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu za določen čas od 7. 9. 1976 do 10. 5. 1977, s polno zaposlitvijo.

Pismene prijave sprejema uprava šole do zasedbe delovnega mesta.

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem elektrodne obrate, se najtopleje zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti mojega očeta JAKOBA NOVAKA. Enako se zahvaljujem tudi osnovni organizaciji sindikata in vsem, ki so z menoj sočustvovali, mi izrekli sožalje in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Metka Sušanj

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

JANEZA JAKOPIČA

se iskreno zahvaljujemo dr. Čehu in dr. Rojčevi za zdravljenje na domu ter nesebično pomoč in trud. Zahvaljujemo se tudi sovaščanom za denarno pomoč, posebno pa se zahvaljujemo sosedom: Platiševim, Kalanovim in Sodjevim, ki so nam takoj priskočili na pomoč.

Iskrena zahvala vsem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje in nam ob tej težki izgubi priskočili na pomoč. Zahvaljujemo se za podarjene vence in cvetje, ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

ZALUJOČI: žena Marija, sina Franci in Ciril z družinama ter ostalo sorodstvo

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

4. in 5. septembra amer. barvni film SERIF IZ DRŽAVE TENESI, režija Fil Carlson, v gl. vlogi Joe Don Baker, ob 17. in 19. uri.

6. in 7. septembra franc. italij. barvni film ROP NA AZURNI OBALI, režija Clod Lelouch, v gl. vlogi Lino Ventura, ob 17. in 19. uri.

8. septembra amer. barvni film LETNI MORILEC, režija Antonio Isasi, v gl. vlogi Karl Malden, ob 17. in 19. uri.

9. septembra zaprto!

10. septembra angl. CS barvni film VAMPIRJEVE LJUBIMKE, režija Roy Word Baker, v gl. vlogi Ingrid Pitt, ob 17. in 19. uri.

11. in 12. septembra italij. sp. franc. barvni film VALDEZOV KONJI, režija John Sturges, v gl. vlogi Charles Bronson, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

4. in 5. septembra franc. italij. barvni film ROP NA AZURNI OBALI, ob 18. in 20. uri.

6. in 7. septembra amer. barvni film SERIF IZ DRŽAVE TENESI, ob 18. in 20. uri.

8. septembra zaprto!

9. septembra angl. CS barvni film VAMPIRJEVE LJUBIMKE, ob 18. in 20. uri.

10. septembra amer. barvni film LETNI MORILEC, ob 18. in 20. uri.

11. in 12. septembra amer. barvni film ČLOVEK IN MAČEK OD KRIVAJA AMERIČAN, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

4. septembra angl. barvni film CALLANOV DOSJE, ob 20. uri.

5. septembra italij. CS barvni film TA PROKLETI OBRACUN, ob 20. uri.

8. septembra franc. italij. barvni film ROP NA AZURNI OBALI, ob 20. uri.

11. septembra amer. barvni film SERIF IZ DRŽAVE TENESI, ob 20. uri.

Kino DOVJE MOJSTRANA

4. septembra ital. barvni film ZADNJI SNIG POMLADI, ob 19.30.

5. septembra angl. barvni film CALLANOV DOSJE, ob 19.30.

11. septembra franc. ital. barvni film ROP NA AZURNI OBALI, ob 19.30.

PETDNEVNI IZLET UPOKOJENCEV JESENIŠKE OBČINE: BEOGRAD — TITOGRA — SARAJEVO

PROGRAM

25. septembra: odhod z Jesenic z vlakom ob 20.16. Prihod v Ljubljano ob 21.16 — presedanje in nadaljevanje vožnje ob 22.15 proti Beogradu.

26. septembra: Prihod v Beograd ob 6.40. Zajtrk. Nadaljevanje vožnje ob 9.40 z Lovčen ekspresom proti Titogradu, kjer je prihod ob 12.23. Večerja in prenočevanje.

27. septembra: Zajtrk in nato nadaljevanje poti ob 10.02 proti Priboju. Prihod v Priboj ob 14.09, presedanje in nadaljevanje vožnje ob 15.10 proti Sarajevu s prihodom 20.25 (Čengčivila). Transfer do hotela. Večerja in prenočevanje.

28. septembra: Po zajtrku ogled mesta. Po kosilu je prosto do 19.55, ko je odhod iz Sarajeva z vlakom (Kozara ekspres). Potovanje v vagonu s turističnimi spalniki.

29. septembra: Prihod v Ljubljano ob 7.39, presedanje in nadaljevanje vožnje proti Jesenicam ob 9.20, s prihodom na Jesenice ob 10.31.

Cena izleta je za 2.200 km vožnje 1.150,00 din

V ceno izleta so vračunane naslednje storitve: prevoz z vlakom na navedeni relaciji, gostinske storitve po programu in vodstvo ter organizacija izleta.

Prijave sprejemajo blagajniki vseh društev z vplačilom do 10. septembra.

IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST OBČINE JESENICE — razpisna komisija

razpisuje prosto delovno mesto

KNJIGOVODJE

Pogoji:

1. Srednja izobrazba ekonomske smeri in najmanj pet let ustrezne prakse;
2. moralnopolitična neoporečnost.

Pismene prijave z dokazili o strokovnosti in z opisom dosedanjih zaposlitev sprejema v 15 dneh po objavi razpisa razpisna komisija izobraževalne skupnosti Jesenice, Titova c. 65

VELIKA TOMBOLA HOKEJSKEGA KLUBA

Hokej klub Jesenice prireja v nedeljo, 19. septembra ob 14.30 v športnem parku v Podmežaklju veliko tombolo z naslednjimi dobitki: 1. osebni avto Zastava 101, 2. osebni avto Zastava 750, 3. hladilna skrinja, 4. pralni stroj, 5. televizor, 6. hladilnik, 7. dve toni cementa, 8. otroški voziček, 9. garnitura orodja »Kombi«, 10. električni štedilnik, 11. smučič »Elano«, 12. smučarski komplet, 13. radio tranzistor, 14. otroško desko kolo, 15. otroško deklisno kolo, 16. mešalec »Iskra Girmia«, 17. vreča sladkorja, 18. električna mesoreznica, 19. brivski aparat, 20. košara želja in še 500 ostalih dobitkov.

Tombolske karte lahko kupite v predprodaji v prodajalnah TTL Tobak na Jesenicah, v Mojstrani, Kranjski gori, Radovljici, Lescah, Gorjah in Bledu.

Nogomet

Nogomet

Nogomet

PLAMEN (Kropa) : JESENICE 2:5 (1:2)

V soboto, 28. avgusta so Jeseničani gostovali v Kropi, kjer so v okviru tekmovanja za jugoslovanski nogometni pokal na področju Gorenjske, odigrali pokalno tekmo z domačim moštvom in zmagali z rezultatom 5:2 (2:1).

Kljub izredno slabemu igrišču so Jeseničani zaigrali dobro in bili vso tekmo boljše moštvo in njihova zmaga po pričakovanju ni bila niti

v enem trenutku ogrožena. Da domačini niso doživeli hujšega poraza gre zahvala nespretnosti jeseniških napadalcev, ki niso uspevali doseči gola tudi takrat, ko je bil vratar domačinov že praktično premagan.

Gole za moštvo Jesenic so dosegli: Jereb, Enes Raković, Kocjan, Smid in Troha.

V drugem kolu tekmovanja za jugoslovanski pokal se bodo Jeseničani na domačem terenu srečali 23. septembra z moštvom Bleda.

LESCE : JESENICE (mladinci) 4:1 (2:0)

V nedeljo, 29. avgusta so Jeseničani gostovali v Lescu, kjer so v okviru tekmovanja za pokal ZSMS na področju Gorenjske, odigrali pokalno tekmo z moštvom Lesc in srečanje izgubili z rezultatom 4:1 (2:0).

Lesčani so bili boljše moštvo in so zasluženo zmagali ter se uvrstili v nadaljnje tekmovanje. Pri domačih sta se zlasti odlikovala Črnčič v napadu, ki je tudi dosegel vse štiri gole za svoje moštvo in Brkič v obrambi, ki je bil nepremostljiva ovira za jeseniške napadalce.

V slabem moštvu Jeseničanov, ki je prikazala čno svojih najslabših iger so edino delno zadovoljili Zubanovič, Urek in Bergant. Gol za moštvo Jesenic je dosegel Urek.

V soboto, 4. septembra gostuje člansko moštvo v Kranju, kjer bo odigralo prvenstveno tekmo z moštvom Korotana. Z istim nasprotnikom se bodo v nedeljo v Kranju srečali tudi mladinci. Pionirsko moštvo pa igra v soboto, 4. septembra ob 16. uri na domačem igrišču prvenstveno tekmo z moštvom Nakla.

TEKMOVANJE V STRELJANJU

Strelska družina Triglav Javornik — Koroška Bela prireja v počastitev krajevnega praznika v nedeljo, 5. septembra s pričetkom ob 9. uri v delavskem domu na Javorniku tekmovanje v streljanju z zračno puško. Vodja tekmovanja je Danilo Svetlin.

Tekmuje se ekipno in posamezno, ekipa šteje pet tekmovalcev. Vsak tekmovalec ima po deset strel v konkurenci in tri poizkuse strele.

Pismene prijave sprejemajo na dan tekmovanja.

Tri prvovršne ekipe prejmejo diplome, prvi trije posamezniki pa praktična darila.

Tekmovanja se lahko udeležijo člani družbenopolitičnih organizacij in šolska mladina iz območja občine Jesenice.

ZAHVALA

Sindikatsnemu odboru ličadne valjanje se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti moža, Janeza Jakopiča.

Marija Jakopič

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 4. septembra, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA EMONA LJUBLJANA — market Jesenice, Prešernova cesta 1/a

V Kranjski gori bo v soboto, 4. septembra, od 15. do 19. ure in v nedeljo, 5. septembra od 7. do 10.30 odprta

PIK BELJE in ŽIVILA KRAJN poslovalnica Vitane

V Gozd Martuljku je v soboto 4. septembra od 15. do 19. ure in v nedeljo, 5. septembra od 7. do 11. ure odprta SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA GOZD MARTULJK

Kolona slovenskih železarjev se pomika iz malega na veliki Triglav

SEDMI POHOD SLOVENSkih ŽELEZARJEV USPEL

Letošnji, sedmi pohod na Triglav, ki je bil 28. in 29. avgusta, je v organizacijskem smislu prevzela jeseniška železarna. Na razpis se je prijavilo 345 udeležencev iz osemih organizacij združenega dela in sicer: iz železarne Ravne, železarne Store, Veriga Lesce, Plamena Kropa, Tovil Ljubljana, Žična Celje, Metalurškega inštituta Ljubljana in iz naše železarne.

Udeležence smo razdelili na štiri pristopne poti in to: Rudno polje — Planika 123 udeležencev, Rudno polje — Kredarica in Vrata — Kredarica 111 udeležencev, Kot Staničev dom ter Rudno polje Staničev dom 79 udeležencev. Na posebno željo so udeleženci iz Žične Celje odšli v Trento, od tu pa čez Prehodavce na Sedmera jezera in naprej na Dolič.

V soboto smo se z avtobusi pripeljali do podnožja planinskih poti, odkoder smo se zagrizli v strme in pregledne poti, ki so vodile do planinskih postojank pod Triglavom. Čeprav je bilo oblačno in je tu in tam malo ponagajal dež ni manjkalo dobre volje, saj smo upali, da nam bo naslednji dan vreme bolj naklonjeno. Okoli 14. ure so že vsi udeleženci pohoda prispeli do planinskih postojank, ki so nam nudile varno zavetje. Čeprav smo teden dni pred pohodom rezervirali prenočišča za vse udeležence, sta se tega dogovora držala upravnik Staničeve koče in Planike, na Kredarici pa je od 123 rezerviranih ležišč, dobilo zasilno prenočišče (po dva v postelji) le 80 udeležencev pohoda. Ostali pa so morali prebediti noč na klopih, mizah in podobno. Zato mislim, da uprava planinskega društva Ljubljana — Matica in upravnik doma na Kredarici zaslužita javno grajo za tak odnos do obiskovalcev.

Proti večeru je izza oblakov pokukalo toplo sonce in upali smo na izboljšanje vremena. Večer je v planinskih kočah najbolj prijeten. Ob kozarčku dobre kapljice zadoni pesem. V kotu nekdo zaigra na ustno harmoniko. Posebno lepo je izzvenela Oj Triglav moj dom. Ker nas je naslednji dan čakala dolga pot, smo ob 22. uri odšli k počitku.

V nedeljo nas je prebudilo kristalno čisto nebo brez oblaka. Triglav se je kopal v rdeči jutranji zarji. Pregovor pravi »rana ura — zlata ura« in tega smo se tudi mi držali. Iz vseh starih postojank so se vile kolone železarjev proti vrhu Triglava. Velikostno sliko je nudil greben od Malega Triglava do vrha, ko je nepregledna kolona izgledala kot dolga veriga, vsak udeleženec pohoda pa je predstavljal člen te verige.

Udeleženci so bili različne starosti. Od najmlajšega, ki mu je bilo komaj sedem let, pa vse do udeležencev s spoštljivo starostjo. Naš cilj je bil vedno bližji in ob 8. uri smo si že stiskali roke na vrhu. Razgled je bil čudovit! Na vrhu je množica planincev — železarjem spregovoril generalni direktor Slovenskih železarn Gregor Klančnik. Opisal je razvoj planinstva na Gorenjskem od prvopristopnikov na Triglav pa vse do današnjih dni, ko je Triglav postal »sveta gora«. Poudaril je tudi, da so naše partizanske enote potisnile mejo z vrha Triglava daleč na zahod. Spomnil se je tudi zamejskih Slovencev, posebno Korošcev, ki se tri desetletja po vojni morajo boriti za svoje osnovne pravice. Ob sklepu govora je direktor dejal: »Vesel sem, da vas lahko pozdravim na najvišji ravni, na vrhu Triglava, ki je simbol naše socialistične domovine.«

Z vrha Triglava so udeleženci poslali protestno pismo pristojnim organom v zvezi z dogodki na Koroškem. Potem smo sestopili do Kredarice in od tu navzdol skozi razgledno dolino Krme do Kovinarske

koče. Tu je bil organiziran piknik za vse udeležence. Za razvedrilo je poskrbel domači ansambel. Najbolj razgreti za ples so se zavrteli.

Na pohodu so se kovala prijateljstva in znanstva med vsemi udeleženci, ki delajo v raznih kolektivih od Jesenic do Raven na Koroškem, od strmih Julijcev do zelenega Pohorja.

Ob tej priliki se zahvaljujemo Janežu Jenku referentu za šport in rekreacijo, delavcem sindikata železarne Jesenice in vsem gorskim vodnikom in reševalcem za njihovo pomoč pri organiziranju in izvajanju pohoda, ter vsem udeležencem pohoda za njihovo strpnost in discipliniranost med pohodom.

V zakladnico lepih doživetij smo dodali še eno. Nasvidenje na osmem pohodu.

Vodja pohoda
Pavel Dimitrov

Slovenski železarji na vrhu Triglava med govorom generalnega direktorja Gregorja Klančnika

PRVENSTVO SLOVENSkih ŽELEZARN V BALINANJU

V soboto, 28. avgusta je bilo v Štorah prvenstvo sestavljenih organizacij združenega dela Slovenske železarne. Organizatorica prvenstva je bila komisija za šport in rekreacijo železarne Štore. Tekmovanje je bilo na dvosteznem balinišču v športnem parku. Balinišča sta bila zgrajena konec lanskega leta po predpisih Balinarske zveze Jugoslavije in ustrežata vsem mednarodnim normam. Sredstva za izgradnjo je prispevala železarna Štore, ki igrišča tudi vzdržuje.

Tekmovanja so se udeležile štiri ekipe in sicer: železarna Štore, železarna Jesenice, Veriga Lesce in Tovil Ljubljana. Igrali so po predpisih BZ Jugoslavije vsak z vsakim do 11 puntov. Železarno Jesenice je zastopala ekipa v sestavi: Stanko Pulec, vodja ekipe, Alfonz Dornik, Marjan Stražisar in Rudi Plesničar. Ekipa naše železarne je dosegla prvo mesto in osvojila lep pokal.

Skupni vrstni red:

1. železarna Jesenice 2 točki (kol. 2), 2. Veriga Lesce 2 točki (kol. 1.31), 3. Tovil Ljubljana 2 točki (kol. 1.07) 4. železarna Štore brez točke.

Udeleženci tekmovalni iz železarne Jesenice se organizatorju zahvaljujemo za lepo organizirano tekmovalno, pogostitev in prijateljsko vzdušje še posebno zato, ker je bila ta panoga tekmovalna prvič organizirana v tem kraju. Želimo, da bi to tekmovalno postalo tradicionalno in da se vsako leto srečajo ekipe vseh organizacij združenega dela Slovenskih železarn.

Sp

Košarka

MOČAN TURNIR

V nedeljo, 29. avgusta je košarkarski klub Jesenice priredil močan klubski turnir, na katerem so sodelovali novi zvezni drugoligaši Triglav iz Kranja, drugi v minulem prvenstvu prve slovenske košarkarske lige, moštvo Celja, član druge slovenske košarkarske lige Litija in domače moštvo.

V prvem srečanju sta se pomerili moštvi Triglava in Jesenic. Gostje,

ki se zavzeto pripravljajo na zvezne nastope so bili boljši nasprotnik od pomlajenega moštva Jesenic in zasluženo zmagali z rezultatom 74:52 (35:27). Domači igralci so igrali na trenutke precej dobro, vendar so nekateri, predvsem mlajši delali preveč osnovnih napak.

Proti Triglavu so nastopili: Mišič 2 (2:0), Smolej 5 (2:1), Berginc 2 (2:0), Božič 15 (6:5) Lozar, Janjč 16 (2:2) Kolman, Smid 2, Matučec 2, Noč 10.

V drugem srečanju je Celje premagalo Litijo in se uvrstilo v finale,

medtem ko je bila igra v obrambi zelo dobra. V drugem delu tekme, pa so se domačinke razigrale in v vseh elementih nadigrale gostje iz Kranja. Kljub lepi igri je bilo opaziti, da trenerja ne mislita odkriti vseh kart, saj se bosta moštvi pomerili v prvenstveni tekmi že čez dva tedna.

Če ocenimo igro Jeseničank je očitno, da je trener Muharemovič dekleta kondicijsko zelo dobro pripravil, saj so vso tekmo igrale posamično obrambo, ki zahteva zares dobro fizično vzdržljivost. Napori trdih poletnih priprav so se pričeli obrestovati. Sedaj pride na vsto še taktično uigravanje in izboljšanje meta na koš, ki trenutno predstavlja slabšo točko v igri.

Za jeseniško moštvo so nastopile: Mulalič 7., Malacko 23, Potočnik 4, Korbar 6, Leskovar 2, Crnovič 8, ter Srpak.

Članice KK Jesenice se je prvenstveno tekmovalje v drugi SKL pričelo včeraj, ko so se doma srečale s sovratnicami KK Ljubljana, ki nastopa v ligi izven konkurence. V drugem kolu 4. septembra pa so Jeseničanke proste.

JESENICE : TRIGLAV — KRANJ (ČLANICE) 50:27

Članice košarkarskega kluba Jesenice vodeče po prvi polovici tekmovalja v drugi slovenski košarkarski ligi, so s prijateljsko tekmo proti Triglavu iz Kranja otvorile jeseniško košarkarsko sezono. Zaradi bolezni in odsotnosti ni nastopilo v domačem moštvu nekaj standardnih igralcev.

V prvem polčasu je bila igra precej nervozna, kar se je zlasti odražalo v slabi učinkovitosti pri metih na koš, kjer so po boljši igri premagali tudi Triglav in osvojili prvo mesto. V tekmi za tretje mesto pa so Jeseničani po zelo dobri igri premagali Litijo 72:59 (40:35).

Proti Litiji so nastopili: Mišič 5 (2:1), Smolej 12, Berginc, Lozar 15 (6:5), Božič 20 (10:8), Janjč 10 (4:2), Kolman, Smid, Matučec, Noč 10 (2:2).

Moštvo Jesenic je nastopilo pomlajeno, saj so ga zapustili trije standardni igralci. Z aktivnim igranjem sta prenehala Dušan Pirih in Vito Vauhnik, Vaso Vujačić pa je prestopil k Mariboru.

Trener Božič je poleg šestih starejših igralcev postavil v moštvo še šest igralcev iz kadetske ekipe, ki pa še nimajo dovolj tekmovalnih izkušenj. Kljub vsemu je moštvo dovolj homogeno in bo čez nekaj mesecev lahko zopet dostojno predstavljalo jeseniško košarko. Glede reforme v slovenski košarki še ni jasno v kakšnem tekmovalju bodo Jeseničani nastopili.

PIONIRSKI POKAL KROJU

V nedeljo, 29. avgusta, je bilo na Jesenicah pionirsko pokalno tekmovalje v košarki za pokal Jesenic. Na turnirju so nastopile pionirske ekipe Kroja iz Škofje Loke, Triglava iz Kranja, Radovljice in Jesenic.

V prvi tekmi so se srečali jeseniški pionirji z ekipo Triglava iz Kranja in zasluženo zmagali. Bili so boljši vso tekmo, ob koncu pa dosegli z zmago vstop v finale.

V drugi tekmi so pionirji iz Škofje Loke prepričljivo premagali fizično mnogo slabše pionirje Radovljice. Zmaga pionirjev iz Škofje Loke ni bila niti za trenutek ogrožena.

V borbi za tretje mesto so bili pionirji Triglava iz Kranja dosti boljši od pionirjev Radovljice, ki so se jim uspešno upirali le prvi polčas. Nato pa naglo popustili.

V finalnem srečanju so se jeseniški pionirji srečali z ekipo Kroja. Čeprav je pričetek dobro obetel za naše pa so bili ob koncu izdatno poraženi in to popolnoma zasluženo. Gostje iz Škofje Loke so bili fizično mnogo močnejši, pa tudi v tehničnem in taktičnem pogledu so bili precej boljša ekipa. V jeseniški ekipi je zlasti odpovedal glavni realizator Rakovič, uspešno pa sta se borila z visokimi gosti Primož Kosmač in Tomaž Novak.

Koš za Jesenice proti Triglavu so dosegli: Rakovič 13, Kosmač 12, Samardžija 10, Čarni 8, Soklič 8 in Jakšič 4.

Proti Kroju pa so bili uspešni: Novak 6, Rakovič 6, Kosmač 5, Čarni 5 in Samardžija 2.

Rezultati srečanj:

Jesenice : Triglav (Kranj) 55:49 (28:17), Kroj (Škofja Loka) : Radovljica 47:29 (27:11), Triglav : Radovljica 65:37 (18:17), Kroj : Jesenice 66:24 (32:19).

JESENICE : TRIGLAV (PIONIRKE) 43:23

V prvem kolu gorenjske košarkarske lige za pionirke, so se pomerile igralke Jesenice in Triglava. Po dobri igri, predvsem v obrambi, so zmagale jeseniške pionirke z rezultatom 43:23, polčas 22:10.

Koš za Jesenice so dosegle: Učman 4, Biček 4, Bešič 2, Potočnik 23 in Crnovič 10.

Naslednjo tekmo igrajo pionirke doma s kranjsko Savo.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

PROGRAM DRSANJA IN DRŠALNIH PRIREDITEV

Program drsanja in drsalnih prireditev v športno-kulturni hali v Podmežaklju do srede 8. septembra:

Rekreacijsko drsanje:

Petek, 3. septembra od 20.—22. ure za železarno Jesenice, sobota, 4. septembra od 14.—16. ure in od 17.—19. ure, nedelja, 5. septembra od 14.—16. ure in od 17.—19. ure

Drzalna sola:

Sobota, 4. septembra od 10.—12. ure, nedelja, 5. septembra od 11.15—13.15

Hokej na ledu:

Sreda 8. septembra ob 18.30 prijateljska hokejska tekma HK Jesenice : Kolin (ČSSR)

Vstopnine:

Rekreacijsko drsanje:

— vstopnina za dve uri drsanja z uporabo garderobe je za odrasle 10.00 din, za otroke 5.00 din.

— vstopnina za dvakrat dve uri drsanja z uporabo garderobe v soboto in nedeljo za odrasle 15.00 din, za otroke 8.00 din.

Hokejske prireditve:

— vstopnina 20.00 din.

Iz pisarne ŠD Jesenice

Hokej na ledu

V PETEK ŽE LED

Čeprav smo iz Brna, kjer so na pripravah jeseniški hokejisti dobili le eno informacijo, rezultat prijateljske tekme Jesenice : Karvina 5:8, smo z njo lahko zadovoljni. Gre namreč za to, da so Jeseničani izgubili srečanje, s sicer članom druge lige ČSSR, vendar je treba vedeti, da imajo v Karvini led vseh dvanajst mesecev v letu, naši pa so pred to tekmo trenirali na ledu le nekaj dni. Vsekakor, da sta pri tem rezultatu, ki vsekakor ne more veliko povedati, tako v pozitivnem, kot tudi ne v negativnem smislu, zanimiva dva podatka. Prvi je, da je bil rezultat po tretjinah podoben 1:2, 2:3, 2:3, druga pa je, da so večino golov dosegli mlajši: Brun 2 ter Suvak, D. Hiti in M. Jan po enega. Kot že rečeno ta prvi rezultat ne pove tako rekoč ničesar, lahko pa smo vsekakor zadovoljni kajti naši so

s Karvino igrali tudi prejšnjo sezono, ravno tako na začetku priprav na ledu in doživeli prepričljivejši poraze. Omembe vreden je tudi podatek, da je trener Burnik na tej tekmi dal možnost vsem petindvajsetim igralcem, kolikor jih je na treningu.

Do zaključka naše redakcije nismo s priprav jeseniških hokejistov dobili drugih informacij, zato naj še enkrat opozorimo ljubitelje hokeja, da se bodo Jeseničani od 1. do 5. septembra udeležili mednarodnega turnirja v Českih Budějovicah. Poleg domačinov in naših hokejistov bosta nastopili tudi večkratni prvak DR Nemčije Dinamo in Kristal — Saratov iz Sovjetske Zveze. V dvorani v Podmežaklju pa so v teh dneh začeli s pripravami za postavitev ledenih ploskev. Kot smo izvedeli, bo led pripravljen že v petek, 3. septembra, ko bo možna rekreacija od 20. do 22. ure. D.